

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

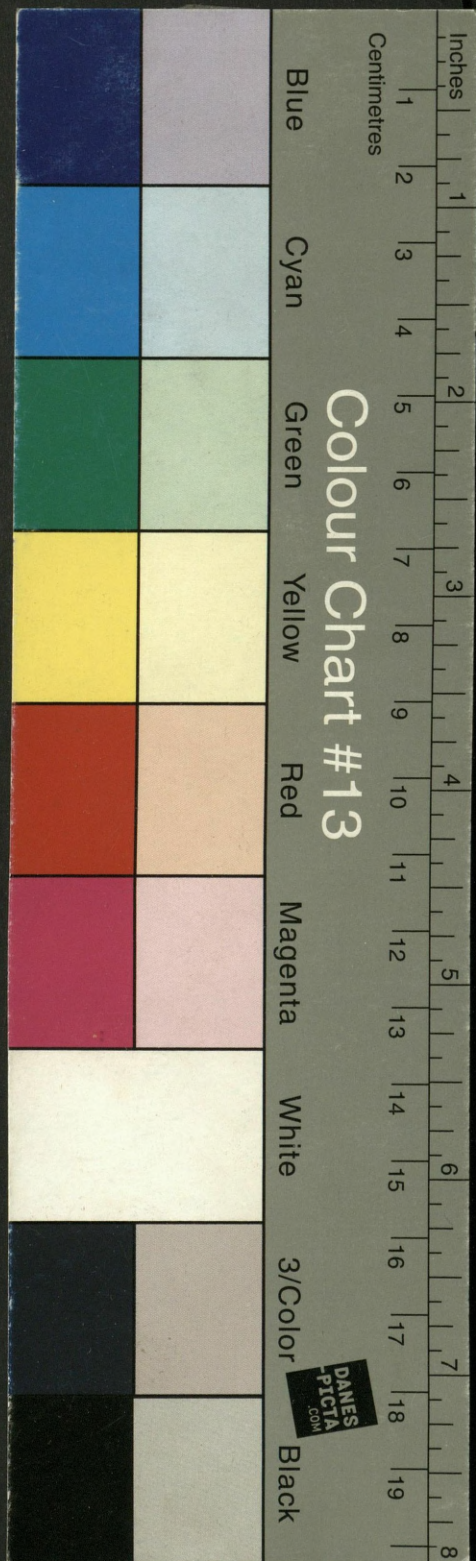
ADAM KONOPKA

Exp. 1024
10612
archiw.

ZASADKI I WSPARCIA WOJSKOWE

A451

KRAKÓW 1916

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Centimetres

Inches

ADAM KONOPKA

L.p. 1024
10612
archiw.

ZASILEKI I WSPARCIA WOJSKOWE

AA51

KRAKÓW 1916

7589/10

ZASIŁKI
I WSPARCIA WOJSKOWE

ZASIŁKI

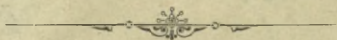
NA UTRZYMANIE DLA RODZIN
OSÓB POWOŁANYCH DO SŁUŻBY
WSKUTEK MOBILIZACYI,
DALSZA WYPŁATA TYCH ZASIŁKÓW,

ORAZ WSPARCIA
DLA ŻOŁNIERZY INWALIDÓW
I ICH RODZIN

ZESTAWIŁ I OBJAŚNIŁ

ADAM KONOPKA

C. K. SEKRETARZ NAMIESTNICTWA

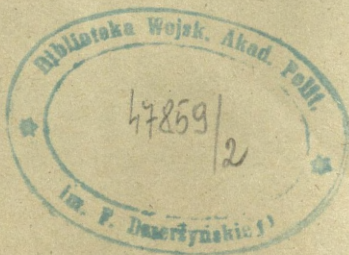
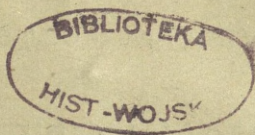

KRAKÓW

1916

35 (347) d

9881

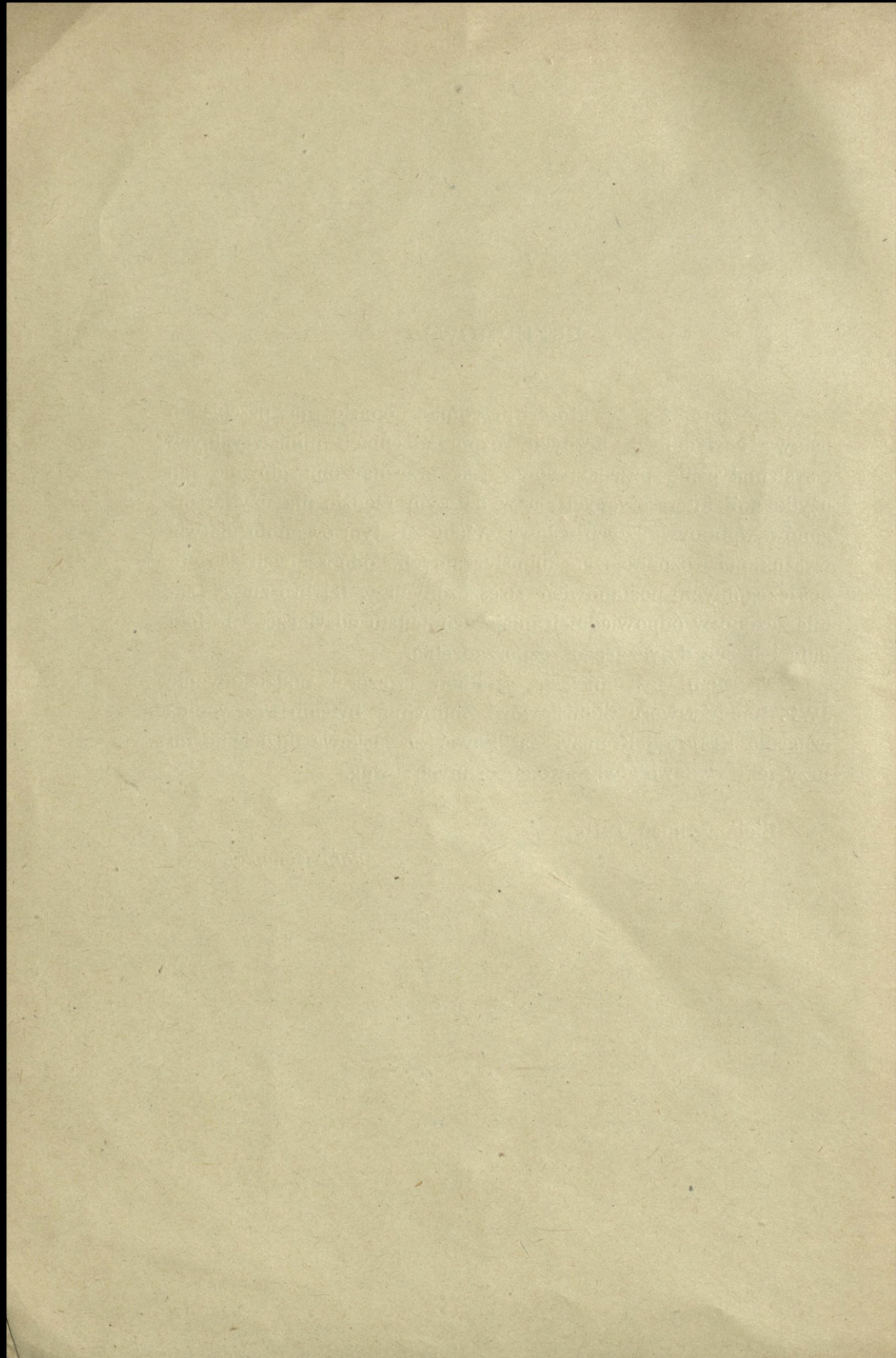
PRZEDMOWA.

Broszura ta, w której przedmiot oparto na przepisach ustawy i wydanych licznych rozporządzeniach ministerjalnych i systematycznie przedstawiono, jest przeznaczona głównie dla użytku kół interesowanych, a w dalszym rzędzie dla użytku organów wykonywujących ustawę. Ażeby zaś tym organom ułatwić wyszukanie rozporządzeń ministerjalnych, odnoszących się do poszczególnych postanowień streszczonych w tej broszurze, zamieszczono w odpowiednich miejscach tekstu odsyłacze, a u dołu datę i liczbę dotyczącego rozporządzenia.

Na tem też miejscu składam szczerę podziękowanie JWP. Rady Dworu Stanisławowi Zimmemu, byłemu Przewodniczącemu Krajowej Komisji Zasiłkowej za łaskawe udzielenie mi przy tem wydawnictwie swoich cennych uwag.

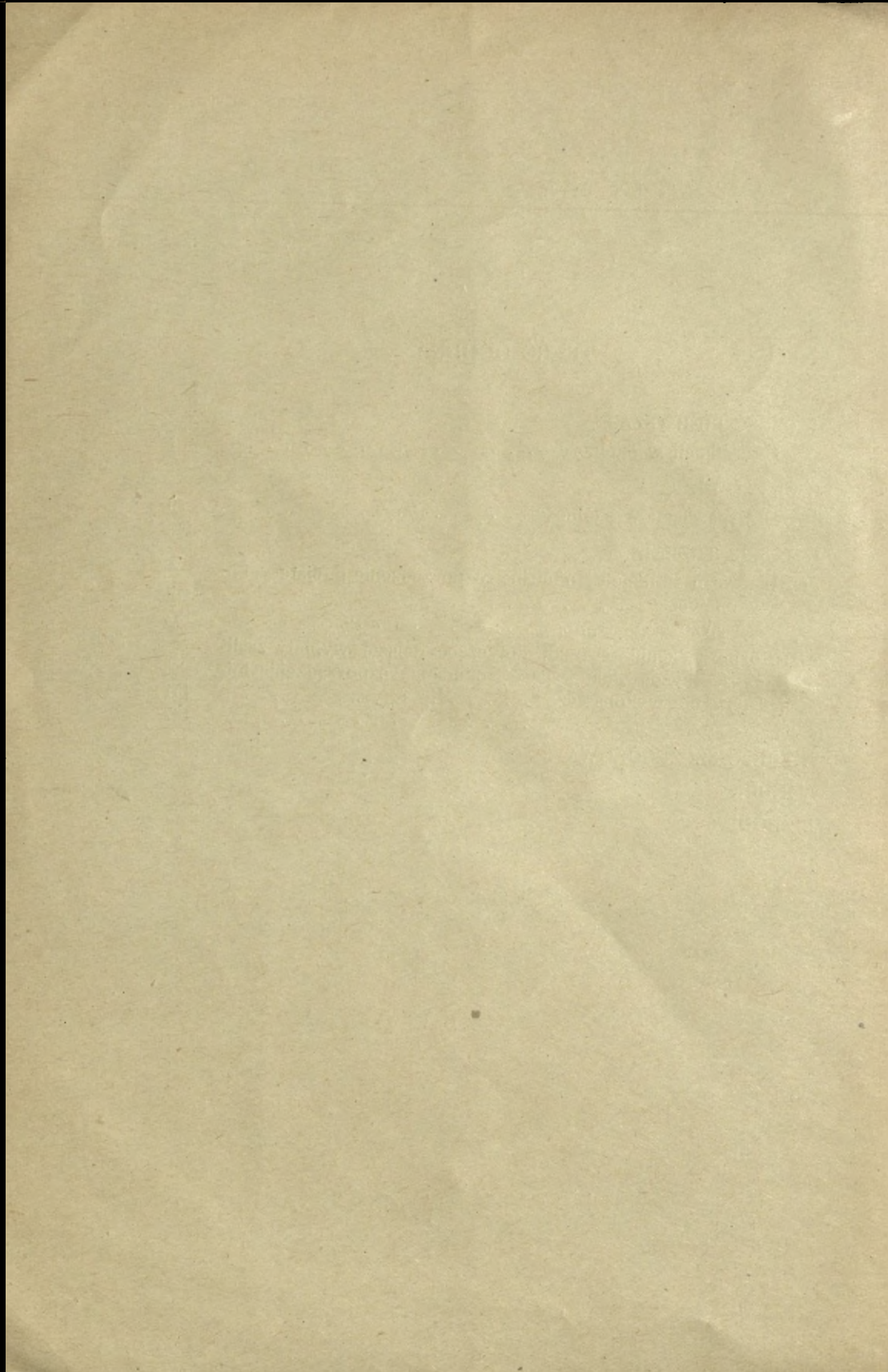
Biała w lipcu 1916.

Adam Konopka.

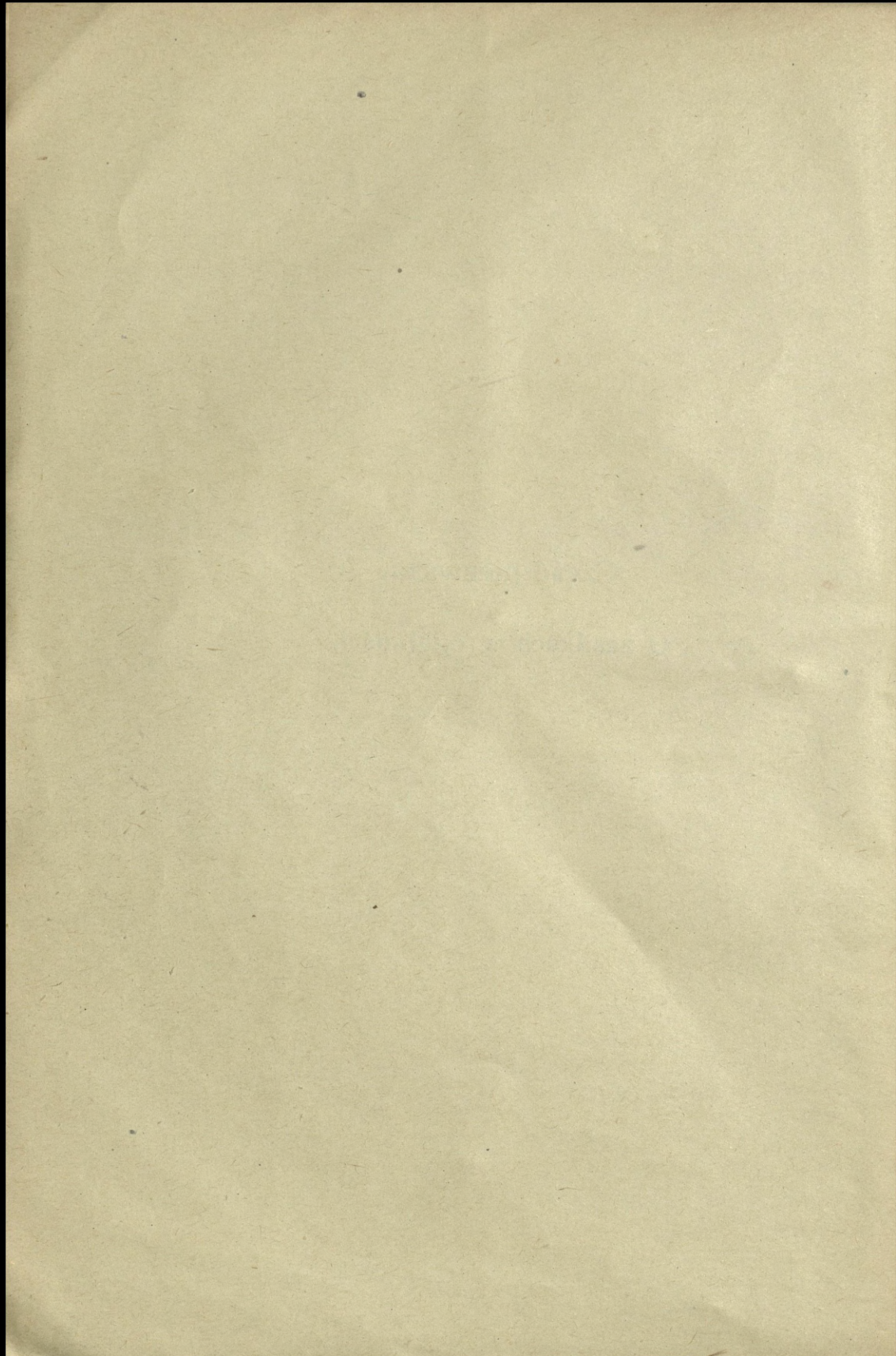
TREŚĆ OGÓLNA.

	Str
I. CZĘŚĆ PIERWSZA.	
O zasiłkach w ogólności	1
II. CZĘŚĆ DRUGA.	
O wsparciach w ogólności	89
III. CZĘŚĆ TRZECIA.	
A) Ustawa o zasiłkach i odnośne rozporządzenie ministeryalne wykonawcze	115
Wzory	137
B) Rozporządzenie cesarskie dotyczące dalszej wypłaty zasiłków i przyznawania wsparć i odnośne rozporządzenia ministeryalne wykonawcze	151
Wzory	167
V. TREŚĆ SZCZEGÓŁOWA.	
V. INDEKS.	
VI. ŹRÓDŁA.	

Część pierwsza.

O zasiłkach w ogólności.

ROZDZIAŁ I.

Warunki przyznania zasiłku ze względu na osobę powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacji.

W ogólności.

Prawo do zasiłku na utrzymanie z funduszków państwowych przysługuje członkom rodziny obywateli austriackich, nie obowiązanych do służby prezencyjnej, a wezwanych do służby czynnej w obrębie siły zbrojnej wskutek mobilizacji (uzupełnienia do stopy wojennej) lub powołania pospolitego ruszenia (§ 1 ust.).

Rodzinom osób, które oddają usługi sile zbrojnej na podstawie umowy zasiłek nie należy się.

Natomiast według ustawy o świadczeniach wojennych, rodziny osób powołanych na podstawie tej ustawy do pełnienia usług osobistych mają takie samo prawo do zasiłku, jak rodziny żołnierzy powołanych wskutek mobilizacji.

Obywatelstwo austriackie.

Według tego zatem, co na wstępie powiedziano, prawo do zasiłku mają tylko członkowie rodzin obywateli austriackich, wszystko jedno, czy powołany do czynnej służby ma swą zwyczajną siedzibę w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, czy też na Węgrzech lub za granicą. Można jednak przyznać zasiłek na utrzymanie rodzinom obywateli nie austriackich, mianowicie rodzinom osób, których przynależność jest nieznana, a które przebywają stale w Monarchii i podlegają obowiązkowi wojsko-

wemu, ponieważ nie mogą wykazać obywatelstwa zagranicznego (§ 10:4 ust. wojsk.). Nadto także mogą otrzymać zasiłek na utrzymanie rodziny legionistów obcych poddanych, a to na podstawie Najwyższego postanowienia z 4. grudnia 1914. Zresztą mają takie prawo do żądania zasiłku członkowie rodzin obywateli węgierskich, przebywający w Austrii, o czym bliżej mowa w rozdziale IX-tym, (str. 72).

Internowani w nieprzyjacielskim kraju.

Członkom rodziny obywatela austriackiego obowiązanej do służby wojskowej, lecz internowanej w kraju nieprzyjacielskim nie przysługuje prawo do zasiłku, ponieważ ten z natury rzeczy nie może pełnić służby wojskowej, a zasiłku żądać mogą jedynie członkowie rodzin osób wcielonych do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji¹⁾.

Zadośćuczynienie obowiązkowi służby prezencyjnej.

Aby członkowie rodziny żołnierza mogli otrzymać zasiłek, musi być stwierdzone, że powołany odbył swoją obowiązkową służbę wojskową, względnie zadośćuczynił obowiązkowi stawiennictwa wojskowego i został uwolniony od służby wojskowej, obecnie zaś wzięto go do wojska w drodze t. zw. Musterung.

Jeżeli jest kilku powołanych z jednej i tej samej rodziny, to rodzina ta może otrzymać zasiłek tylko za jednego powołanego.

Ćwiczenia wojskowe.

Odbywanie ćwiczeń wojskowych, które jest obowiązkiem należących do rezerwy i rezerwy zapasowej, nie jest służbą prezencyjną (§ 48 ust. wojsk.). Jeżeli zatem w czasie, gdy rezerwista lub rezerwista zapasowy odbywa ćwiczenia wojskowe, zostanie ogłoszona mobilizacja albo powołanie rezerwistów lub rezerwistów zapasowych do wyjątkowej czynnej służby w czasie pokoju, w takim razie ćwiczenia, które on odbywa kończą się z dniem, w którym mają wogóle rezerwiści zgłosić się do szeregów i od tego dnia

¹⁾ Rozp. min. z 18. XI. 1914 Dep. XVII. L. 1530 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 28. XI. L. 1843/K. Z.

zaczyna mu się już liczyć służba wojskowa jako powołanemu wskutek mobilizacji lub uzupełnienia do stopy wojennej. W następstwie tego też zasiłek, który pobierał w czasie pokojowym podczas ćwiczeń zamyka mu się z dniem, w którym wogóle rezerwiści mają się zgłosić do szeregów, a od tego dnia pobiera zasiłek tylko jego rodzina już na podstawie ustawy o zasiłkach, naturalnie jeżeli są inne warunki w tej ustawie przewidziane. Jeżeli powołany do ćwiczeń wojskowych zasiłek poza taki dzień pobrał, w takim razie to, co nadebrał potrąca się z przyznanego później zasiłku jego rodzinie.

Zasiłek na utrzymanie a ulgi wojskowe.

Ustawa wojskowa przewiduje cały szereg ulg dla obowiązanych do służby prezencyjnej. Celem uzyskania takich ulg należy wnieść odpowiednio udokumentowane podania. Tych, których prośby zostają uwzględnione, przenosi się zwykle do rezerwy zapasowej. Co się tyczy zaś prawa takich reklamowanych, których rodziny mogą prosić o zasiłek na utrzymanie, obowiązują następujące przepisy²⁾.

Zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy w razie istnienia innych ustawowych warunków należy się niewątpliwie członkom rodziny obywateli austriackich:

a) Przeniesionych swego czasu na podstawie przyznania im jednej z ulg z §§ 30, 31, 32, względnie 37, ustęp 3 ustawy wojskowej do rezerwy zapasowej, a obecnie powołanych do czynnej służby wojskowej, ponieważ uważa się ich po myśli § 8 ust. wojsk. za nieobowiązanych do służby wojskowej.

Przykład: Franciszek Mazur, urodzony w roku 1892, został na wiosnę roku 1914 w czasie głównego poboru asenterowany i przyznano mu jedną z ulg z §§ 30, 31, 32, względnie 37:3 ust. wojsk. Tymczasem wskutek mobilizacji powołano go do czynnej służby już w sierpniu 1914, a więc przed rozpoczęciem wykształcenia wojskowego, to jest przed 1-szym październikiem 1914.

Z tego powodu mają też członkowie rodzin tych żołnierzy, którzy w roku 1914 asenterowani i przed właściwym czasem do

²⁾ a) Rozp. min. z 2. I. 1915 Dep. XVII. L. 5528 z roku 1914 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 23. I. 1915 L. 1895/K. Z.

b) Rozp. min. z 4. XI. 1915 Dep. XVII. L. 16717 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 17. XI. 1915 L. 33692/pr.).

służby powołani zostali, jeżeli im ulga po myśli § 30 lub § 31, względnie § 32 ust. wojsk. już przyznana została i istnieją inne warunki przewidziane ustawą o zasiłkach, prawo do zasiłku na utrzymanie po myśli tej ustawy od dnia, w którym powołany opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do służby.

W wypadkach tych należy się zasiłek bez względu na to, że powołany nie odbył jeszcze wykształcenia wojskowego.

b) Asenterowanych na wiosnę 1914 roku, chociaż nie wnieśli próśb reklamacyjnych, jeżeli Komisya zasiłkowa wzięwszy ich podanie pod rozwagę przeprowadziła dochodzenie i stwierdziła, że posiadają warunki przyznania im ulgi z § 31, względnie 32, lub 37:3 ust. wojsk.

Przykład: Jan Kwiatkowski, urodzony 1893 r., asenterowany na wiosnę 1914 roku nie wniósł przy głównym poborze próśby reklamacyjnej.

W sierpniu powołano go wskutek mobilizacji do służby wojskowej. Ponieważ on jako jedynak utrzymywał matkę wdowę, a więc istnieją wszelkie warunki przyznania mu ulgi z § 31 ustawy wojskowej, należy jego matce zasiłek przyznać.

c) Asenterowanych wcześniej, aniżeli w roku 1914, których okres służby prezencyjnej jeszcze nie upłynął, jeżeli prawo do ulgi wojskowej z tytułu utrzymywania rodziny powstało dopiero wskutek wojny lub też bezpośrednio przed jej wybuchem tak, że można przypuścić, iż nie proszono o ulgę dlatego, ponieważ nie spodziewano się, aby ją można uzyskać.

d) Wcielonych do armii przed upływem przyznanego im terminu zwłoki do rozpoczęcia służby wojskowej, którzy zatem uznani zostali po myśli § 31:10 lub 32:5 ustawy wojskowej za żywicieli rodziny, a ich regularna służba wojskowa miała się rozpocząć po upływie terminu zwłoki. (Zobacz poniżej w dodatku do tego rozdziału objaśnienie o warunkach przyznania ulg z §§ 31 i 32 ustępy ostatnie i z § 33).

Przykład: Jan Kuśnierz, urodzony w roku 1893, został na wiosnę 1914 roku asenterowany i przyznano mu zwłokę do rozpoczęcia służby wojskowej do 1-go października 1915.

Tymczasem powołano go do czynnej służby wskutek mobilizacji już w sierpniu 1914 roku. Zasiłek będzie jego rodzinie należał się do końca września 1915 roku.

Zasiłek przyznaje się i poza termin końcowy zwłoki, jeżeli będzie stwierdzone, że stosunki, które spowodowały wniesienie prośby o ulgę, do czasu upływu zwłoki rzeczywiście się wskutek mobilizacyi nie zmieniły.

Przykład: Ten sam Jan Kuśnierz miał termin zwłoki do 1-go października 1915 r. t. j. do czasu, kiedy jego brat Stefan miał być z wojska urlopowany. Wskutek mobilizacyi jednak Stefana nie urlopowano, wobec czego stosunki się nie zmieniły i rodzina Jana będzie mogła zasiłek dalej pobierać.

Sprawdzenie tytułu przyznania ulgi.

Komisye zasiłkowe zatem w danych wypadkach muszą sprawdzić same w taki sam sposób jak przy postępowaniu reklamacyjnem, czy istnieje tytuł przyznania ulg z §§ 31, 32 lub 37 ustęp 3.

Przeprowadzenie jednak takiego postępowania ściśle po myśli przepisów ustawy wojskowej natrafia wobec stosunków wyjątkowych, wywołanych wojną, nieraz na rozliczne trudności.

Aby zatem nie narażać stron na koszta i nie przedłużać dochodzeń, Komisye zasiłkowe mają polecone, zamiast wymaganego przy dochodzeniu reklamacyjnem we wszystkich powyższych wypadkach wyciągu familijnego, przesłuchać tylko dwóch mężów zaufania z odnośnej gminy na okoliczność, ilu i w jakim wieku członków rodziny ma powołany do służby wojskowej, oraz czy i kogo z tych członków faktycznie utrzymywał.

Zamiast arkusza posiadłości gruntowej i książki podatkowej, których we wielu wypadkach strony nie będą mogły przedłożyć mają Komisye stwierdzić tylko protokolarnie, ile morgów gruntu i ile bydła posiada rodzina reklamująca, oraz w jakiej wysokości opłaca podatki bezpośrednio.

Badanie niezdolności do zarobkowania poszczególnych członków rodziny powołanego zastąpi w zupełności świadectwo lekarza powiatowego, względnie innego lekarza, stwierdzające niezdolność do pracy odnośnego członka rodziny, przyczem zauważa się, że o ile ukończył on 65-ty rok życia, uważany jest już w myśl ustawy za niezdolnego do pracy.

W każdym razie we wszystkich wypadkach, w których idzie o przyznanie ulg z §§ 31, 32 i 37:3 ustawy wojskowej musi być stwierdzone, że powołany rzeczywiście utrzymywał rodzinę.

Ochotnicy.

Co się tyczy ochotników wogóle³⁾, należy rozróżnić następujące ich rodzaje:

1) Jednorocznych ochotników na podstawie § 21 ust. wojsk.
2) Tych, którzy przed zadośćuczynieniem powinności wojskowego stawiennictwa w myśl § 19 ust. wojsk. dobrowolnie do służby wojskowej wstąpili.

3) Tych, którzy po dopełnieniu swego obowiązku stawiennictwa lub po ukończeniu służby wojskowej dobrowolnie do wojska wstąpili, a to:

- a) celem odbycia trzyletniej służby wojskowej,
- b) na czas wojny.

W wypadkach 1) i 2) nie przyznaje się zasiłku, gdyż ci ochotnicy muszą być uznani jako obowiązani do służby prezencyjnej.

Natomiast członkom rodzin wymienionych pod 3) zasiłek na utrzymanie musi być przyznany, o ile zachodzą inne warunki, ustawą przewidziane.

Przykłady: Jan Nycz, urodzony w roku 1890, uczynił zadość obowiązkowi stawiennictwa w III. klasie i nie został asenterowany. Po ogłoszonej mobilizacji zgłosił się dobrowolnie do służby wojskowej.

Józef Sztuka, urodzony w roku 1882, odbył służbę wojskową i został superarbitrowany. Po ogłoszeniu mobilizacji zgłosił się dobrowolnie do służby wojskowej.

Jan Mazur ukończył 42 rok życia, zgłosił się do służby wojskowej z chwilą ogłoszenia mobilizacji i tę służbę odbywa.

We wszystkich tych wypadkach należy się członkom ich rodzin zasiłek na utrzymanie, jeżeli są inne wymogi w ustawie przewidziane.

Może się zdarzyć przy rodzajach ochotników wymienionych wyżej pod 1) i 2), że warunki do przyznawania ulgi po myśli §§ 31 i 32 ust. wojsk. (utrzymujący rodzinę, gospodarze rolni) powstaną dla nich dopiero po rozpoczęciu służby prezencyjnej i w takim razie mogłoby im być mimo dobrowolnego ich wstąpienia do wojska przyznane przeniesienie do rezerwy zapasowej. Jeżeli zatem Komisya zasiłkowa istnienie takich warunków stwier-

³⁾ a) Rozp. min. z 19. XI. 1914 Dep. XVII. L. 2565 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 28. XI. 1914 L. 1844/K. Z.).

b) Rozp. min. z 2. I. 1915 Dep. XVII. L. 5528 ex 1914 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 23. I. 1915 L. 1895/K. Z. ustęp przedostatni).

dzi, a zachodzą także warunki przewidziane ustawą o zasiłkach, w takim razie może być przyznany zasiłek na utrzymanie.

O podoficerach, którzy dobrowolnie zobowiązali się do dalszej służby prezencyjnej jest wzmianka niżej w ustępie: »Oficerowie i podoficerowie«. Również co do ochotników jednorocznych zobacz rozdział VI., poddział drugi, (str. 48).

Legioniści.

Jego Ces. i Król. Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 4. grudnia 1914⁴⁾ zatwierdzić następujące zasady co do stanowiska prawnego wszystkich polskich i ukraińskich (ruskich) legionistów, a mianowicie:

1) Legiony polskie i ukraińskie (ruskie) są korpusami ochotniczymi, utworzonymi na czas trwania wojny, a ich członkowie mają być uważani za powołanych do czynnej służby pod bronią na skutek zarządzonej mobilizacji i skutkiem tego zrównani są tak co do obowiązków jak i uprawnień z osobami stanu wojskowego.

2) Osoby należące do c. i k. armii lub jednej z obron krajowych ewentualnie obowiązane do służby w pospolitem ruszeniu, czynią zadość tym swoim obowiązkom służbowym, jeżeli za zezwoleniem Naczelnej Komendy Armii, lub óдноśnego centralnego zarządu wojskowego już są przydzielone do Legionów, względnie później przydzielone zostaną.

3) Legioniści nie należący do powyższej kategorii mają być traktowani po myśli § 2 ustawy o pospolitem ruszeniu z roku 1886 jako tacy, którzy wstąpili do odnośnego legionu celem odbycia dobrowolnie służby w pospolitem ruszeniu, a wstąpienie to mają umocnić przez złożenie przysięgi, jaką składają pospolitacy.

4) W poszczególnych wypadkach może być legionistom, którzy są obcymi poddanymi oraz ich rodzinom (osobom po nich pozostałym), przyznane w drodze łaski prawo do tych samych materialnych korzyści co i legionistom poddanym austriacko-węgierskim, jeżeli własnowolnie stałe w Monarchii austriacko-wę-

⁴⁾ Rozp. min. z 11. XII. 1914 L. 11698/II. w Dzienniku rozporządzeń dla c. k. Obrony krajowej Nr. 101.

gierskiej zamieszkają, a ich zachowanie się będzie pod każdym względem bez zarzutu.

Mówiąc o legionistach ⁵⁾ musimy rozróżnić a) legionistów austriackich i węgierskich poddanych i b) legionistów obcych poddanych.

a) Legioniści austriaccy poddani.

Na podstawie Najwyższego Postanowienia, które wyżej przytoczono, członkom rodzin polskich względnie ukraińskich (ruskich) legionistów, austriackich poddanych, służy prawo do zasiłku na utrzymanie z funduszy państwowych, jeżeli zachodzą warunki ustawy o zasiłkach. Do tych, którzy wstąpili do legionów, przepisy o ochotnikach, t. j. wstępujących dobrowolnie do armii nie mają zastosowania.

Przynależność do legionu stwierdza złożenie przysięgi przepisanej dla pospolitaków ⁶⁾. Jako legitymację wojskową otrzymują legioniści po złożeniu przysięgi karty legitymacyjne, wystawiane przez wojskową Sekcję polskiego Naczelnego Komitetu Narodowego, względnie przez Kompanię uzupełniającą ukraińskiego legionu.

Członkom rodzin legionistów może być zatem z reguły przyznany zasiłek na utrzymanie, dopiero od dnia złożenia przysięgi.

Rodzina legionisty, poddanego austriackiego, o ile mieszka w obrębie Monarchii winna zgłosić swoje prawo do zasiłku w urzędzie gminnym miejsca swego zamieszkania. Poza granicami Monarchii prawo do zasiłku zgłasza się w konsulatach. Utała się praktyka, że rodziny legionistów poddanych austriackich, mieszkające w Królestwie Polskiem, wnoszą prośby o przyznanie zasiłku do Kómend obwodowych, które przeprowadzają potrzebne dochodzenia i przesyłają odnośne prośby wprost Krajowej Komisji zasiłkowej do załatwienia:

Co do przyznania zasiłku rodzinom Legionistów węgierskich poddanych zobacz rozdział IX-ty, poddział 7.

b) Legioniści obcy poddani ⁷⁾.

⁵⁾ Rozp. min. z 24. II. 1915 Dep. XVII. L. 1804 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 6. III. 1915 L. 3114/pr.).

⁶⁾ Rozp. min. z 11. V. 1915 Dep. XVII. L. 4138 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 26. V. 1915 L. 9081/pr.).

⁷⁾ Rozp. min. z 3. II. 1916 Dep. XVII. L. 27280.

Rodzinom legionistów, obcych poddanych, które mieszkają w Królestwie Polskiem na obszarach zajętych przez wojska austro-węgierskie i niemieckie może być także zasiłek przyznany w drodze łaski. Odnośne prowizoryczne przepisy wydała Naczelną Komenda Armii z ważnością od 1. stycznia 1916.

Wedle tych przepisów zasiłek może być przyznany pod warunkiem:

a) że utrzymanie członków rodziny legionisty, ubiegających się o zasiłek istotnie zależne jest od dochodu z osobistej pracy jego,

b) że ubiegający się o zasiłek rzeczywiście potrzebują pomocy,

c) że nie mają prawa do datku sustentacyjnego.

Za członków rodziny legionisty, którzy mogą prosić o zasiłek na utrzymanie uważa się:

a) żonę i ślubne dzieci legionisty,

b) ślubnych przodków (rodziców, dziadków, pradziadków), rodzeństwo i teściów,

c) nieślubną matkę legionisty i jego nieślubne dzieci,

d) macochę i ojczyma legionisty i dzieci jego żony z jej poprzedniego małżeństwa,

e) matkę i ślubnego ojca nieślubnej matki legionisty.

Pod rodzeństwem rozumie się także przyrodnie rodzeństwo, jeżeli mają albo ojca albo matkę wspólnymi. Bracia i siostry, które są nieślubnymi dziećmi, nie mogą uzyskać zasiłku.

Prośbę o przyznanie zasiłku może wnieść sam legionista, albo jego rodzina do Komendy obwodowej, ewentualnie przez posterunki żandarmeryi. Do prośby należy dołączyć potwierdzenie wystawione przez naczelnika gminy i proboszcza, albo przez mężów zaufania, wybranych w tym celu przez sekcję wojskową Naczelnego Komitetu Narodowego, albo wreszcie przez Komisarzy werbunkowych dla polskiego legionu, przydzielonych do Komend obwodowych, a to co do stosunków majątkowych i rodzinnych, ubiegających się o zasiłek w szczególności co do przeciętnego zarobku legionisty i dnia złożenia przysięgi.

Ubiegający się o zasiłek, mieszkający na obszarach zajętych przez armię niemiecką, winni swoje prośby z odnośnymi dokumentami przesłać pod adresem: »Verwaltungsschef bei dem kaiserlich deutschen Generalgouvernement Warschau«, a ten prześle ją do generał-gubernatorstwa wojennego obecnie w Lublinie, które

sprawę zbada, ewentualnie zarządzi jeszcze dodatkowe dochodzenie, następnie wyda orzeczenie i oznaczy wysokość zasiłku i termin zapłaty, przekazując wypłatę na ces. niem. generał-gubernatorstwo w Warszawie.

Wysokość zasiłku wynosi dla dorosłej osoby 80 h dziennie, z czynszem 1 K 20 h dziennie, dla dzieci niżej 8 lat 40 h dziennie, z czynszem 60 h dziennie. Ogólna suma jednak dodatku na mieszkanie przyznana rodzinie legionisty nie może przekraczać rzeczywiście opłacanego czynszu. Również ogólna suma przyznanego danej rodzinie zasiłku nie może przekraczać przeciętnego zarobku dziennego legionisty.

Zasiłki mogą być wypłacane od dnia złożenia przysięgi legionisty, jeżeli ten jednak zgłosił się nie zaraz, ale później do szeregów, dopiero od dnia wstąpienia. Rodziny mogą zasiłek pobierać aż do wystąpienia legionisty z legionu.

Urlopy w celu poratowania zdrowia i inne niezawinione przerwy w służbie nie wpływają na wstrzymanie zasiłku, natomiast wypłatę zasiłku zamyka się z dniem dezercyi, względnie z dniem prawomocności sądowego orzeczenia karnego, którym legionista został skazany na karę ciężkiego więzienia, lub na jeszcze surowszą karę.

W wypadkach, jeżeli legionista opuści legion jako inwalida, i nie jest w możności utrzymywać swojej rodziny wolno na razie wypłacać zasiłki nadal, naturalnie pod warunkiem, że rzeczywista potrzeba wsparcia ciągle istnieje.

Jeżeli legionista zginie w potyczce, lub zginie po potyczce, albo też z powodu uszkodzenia w czynnej służbie, lub z powodu choroby, wywołanej tą służbą umrze, można na razie zasiłek pozostałej rodzinie wypłacać dalej przez czas rzeczywistej potrzeby wsparcia. Wszystkie prośby rozstrzyga odnośna Komenda obwodowa ostatecznie. Ona bada wniesione podania, zarządza uzupełnienie dochodzeń, następnie oznacza wysokość i termin zapłaty zasiłku i wystawia asygnatę kasową. Obdarowani zasiłkiem otrzymują wprost z Komendy obwodowej przez posterunki żandarmeryi arkusze płatnicze. Zasiłki płatne są co pół miesiąca t. j. 1. i 16. każdego miesiąca w kasie Komendy obwodowej za okazaniem arkusza płatniczego i przedłożeniem kwitu. Zasiłki można jednak otrzymywać także przez posterunki żandarmeryi, i w takim razie należy na 6 dni przed terminem wypłaty okazać najbliższemu posterunkowi

żandarmeryi arkusz płatniczy i doręczyć nieostemplowany kwit. Żandarmerya zanotuje liczbę arkusza płatniczego, zwróci go zaraz okazicielowi, a kwit przedłoży Komendzie obwodowej, która prześle znowu żandarmeryi potrzebne na wypłatę pieniądze. Wszystkie zmiany w stosunkach familijnych i majątkowych pobierających zasiłek należy natychmiast zgłaszać Żandarmeryi lub Komendzie obwodowej.

Ochotnicze oddziały Huculów i Rumunów,

Wszystkie przydzielone do grupy pułkownika żandarmeryi Fischera na Bukowinie i przez niego utworzone oddziały Huculów i Rumunów uważa się za korpusy ochotnicze⁸⁾, urządzone na czas trwania wojny. Do tych też oddziałów, oraz ich zaprzysiężonych członków należy stosować takie same prawa i obowiązki jakie mają polscy i ukraińscy legionieści.

Rodzinom zaprzysiężonych członków huculskich i rumuńskich oddziałów, którzy są obywatelami austriackimi, służy zatem, o ile istnieją warunki przewidziane w ustawie o zasiłkach, prawo do państwowego zasiłku na utrzymanie od dnia, w którym odnośny legionista złożył przysięgę.

Do tych, którzy wstąpili do oddziałów huculskich i rumuńskich przepisy o ochotnikach t. j. wstępujących dobrowolnie do armii nie mają zastosowania.

Co do przyznania zasiłku rodzinom członków oddziałów huculskich i rumuńskich węgierskich poddanych zobacz rozdział IX-ty, poddział 11, (str. 78).

Ochotnicze oddziały strzelców.

W Solnogradzie (Salzburgu), Austrii górnej, Styrii, Karyntyi i Krainie potworzyły się ochotnicze oddziały strzelców⁹⁾. Członkom rodziny stałych członków takich oddziałów służy prawo do zasiłku po myśli ustawy o zasiłkach, jeżeli tych członków

⁸⁾ Rozp. min. z 19. III. 1915 Dep. XVII. L. 4973 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 26. III. 1915 L. 4472/pr.).

⁹⁾ Rozp. min. z 23. maja 1915 Dep. XVII. L. 10568 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 4. VI. 1915 L. 10304/pr.).

stałe pociągnięto do czynnej służby i o ile zachodzą inne warunki wspomnianej wyżej ustawy.

Ochotnicze oddziały kolarzy.

Również służy prawo do takiego zasiłku rodzinom stałych członków ochotniczych oddziałów kolarzy¹⁰⁾, utworzonych we Wiedniu, Gracu, Pradze, Litomierzycach i Insbruku, jeżeli zachodzą warunki ustawowe i jeżeli ci członkowie zostaną pociągnięci do czynnej służby, oraz złożą przysięgę przepisaną dla pospoliczków.

Oficerowie i podoficerowie.

Zasiłek na utrzymanie może być przyznany członkom rodzin oficerów i gażystów stanu nieczynnego wymienionym w § 2:2 ustawy o zasiłkach, a więc ślubnym przodkom, ślubnemu rodzeństwu i ślubnym teściom, oraz nieślubnej matce i nieślubnym dzieciom, jeżeli nie korzystają z datku sustentacyjnego, a natomiast istnieją warunki, przewidziane ustawą oraz stwierdzone zostało, że ten, który ich utrzymywał jest oficerem nieczynnym i skutkiem jego powołania utrzymanie ich zostało zagrożone.

Żonie i dzieciom oficera i gażysty nieczynnego nie służy prawo do zasiłku ze względu na wypłacane im przez Państwo datki sustentacyjne (Familiengebühren).

Rodzinom oficerów i gażystów stanu cywilnego nie przysługuje prawo do zasiłku. Do gażystów zalicza się także chorążych i kadetów.

Również nie przysługuje prawo do zasiłku rodzinom dobrowolnie dalej służących podoficerów, gdyż pobierają one datki sustentacyjne.

Rodzinom podoficerów¹¹⁾ przynależnych do rocznika poboro-

¹⁰⁾ Rozp. min. z 31. lipca 1915 Dep. XVII. L. 10383 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 24. VIII. 1915 L. 19719/pr.).

¹¹⁾ a) Rozp. min. z 31. III. 1916 Dep. XVII. L. 7698 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 12. IV. 1916 L. 3339/K. Z.).

b) Dodatek Nr. 6 do dziennika rozporządzeń obrony krajowej z roku 1916, w którym ogłoszono rozporządzeniem Ministerstwa Obrony krajowej z 6. lutego 1916, Oddział X., Nr. 1103 dosłownie reskrypt Ministerstwa wojny z 22. I. 1916, Oddział II., Nr. 44272 ex 1915, dodatek 4 ex 1916 z uwagą, że ma takie same zastosowanie także do obrony krajowej i pospolitego ruszenia.

wego 1911 lub starszego rocznika, którzy ¹²⁾ zobowiązali się dobrowolnie do dalszej służby prezencyjnej i wcieleni zostali do »dobrowolnie dalej służących podoficerów« i pobierają miesięczny żołd, przyznaje się systemizowany datek sustentacyjny (K—4, II, część §§ 81—85) według następujących postanowień:

1. Prawo do datku sustentacyjnego rozpoczyna się:

a) z 1. marca 1916, dla rodzin tych podoficerów, którzy do końca stycznia 1916 wcieleni zostali do dalej służących podoficerów,

b) z 1-szym miesiąca, następującego po wcieleniu, dla rodzin tych podoficerów, którzy zostali wcieleni po 31. stycznia 1916.

2. Prawo rodziny do ewentualnego zasiłku gaśnie z ostatnim dniem miesiąca poprzedzającego ten miesiąc, od którego pochodzi prawo do datku sustentacyjnego.

3. Przed wypłatą datku sustentacyjnego potrąca się zasiłki pobrane za czas, za który należał się już datek sustentacyjny i zwraca się właściwej Komisji zasiłkowej.

4. Do zwrotu właściwej Komisji zasiłkowej nienależnie pobranego zasiłku wojskowego obowiązana jest Likwidatura wojenna (Likwidatura dla datków sustentacyjnych).

W tym celu uprawnieni otrzymają datek sustentacyjny nasamprzód tylko od 1-go miesiąca następującego po nadesłaniu przez Komendę uzupełniającego Oddziału (powiatową Komendę pospolitego ruszenia, Zakład główny) wykazów likwidacyjnych, wypłata należności zaś za czas ubiegły tymczasowo będzie wstrzymana.

Po nadejściu kart likwidacyjnych Likwidatura wojenna (Likwidatura dla datków sustentacyjnych) dowiaduje się u właściwej Komisji zasiłkowej, jaką kwotę wypłacono tytułem zasiłku nienależnie, za czas od terminu zapadłości datku sustentacyjnego, do czasu wstrzymania wypłaty zasiłku na podstawie wezwania Komendy pospolitego ruszenia (Zakładu głównego), a następnie kwotę tę potrąca z wypłacić się mającego uzupełnienia datku sustentacyjnego i przekazuje ją Komisji zasiłkowej.

Resztę datku sustentacyjnego pozostałą po potrąceniu zasiłku

¹²⁾ Po myśli reskryptu z 14. sierpnia 1915, Oddział 2/St., Nr. 11887, dodatek 44/15 (reskrypt Ministerstwa Obrony krajowej z 8. IX. 1915, Oddział VII. Nr. 14732, dodatek 41/15).

wypłaca likwidatura wojenna uprawnionemu do poboru i równocześnie zawiadamia go, dołączając krótki obrachunek, o zarządzonej wypłacie tej należności.

Pospolitycy urodzeni w latach 1873—1896.

Rodzinom pospolitaków, urodzonych w latach 1873 do włącznie 1896¹³⁾ służy prawo do zasiłku na utrzymanie, jeżeli są powołani do służby w pospolitem ruszeniu i jeżeli istnieją inne warunki wymagane ustawą.

Pospolitycy uprowadzeni przez nieprzyjaciela.

Rodziny uprowadzonych przez nieprzyjaciela pospolitaków¹⁴⁾, których uznano przy stawce za zdatnych do broni, ale nie pociągnięto jeszcze do czynnej służby w sile zbrojnej, nie mają dla braku warunków ustawowych prawa do zasiłku wojskowego, tak samo, jak nie mają go rodziny innych osób cywilnych nie pociągniętych do osobistych świadczeń dla celów wojennych, a uprowadzonych przez nieprzyjaciela.

Pospolitycy zatrudnieni przy pociągach dla chorych.

Służbę osób obowiązanych do pospolitego ruszenia, a zatrudnionych przez kierownictwo Austriackiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża w pociągach kolei państwowych dla chorych¹⁵⁾ uważa się za służbę w pospolitem ruszeniu bez broni i rodziny tych osób, jeżeli tylko zachodzą inne warunki ustawowe mają prawo do państwowego zasiłku na utrzymanie.

¹³⁾ a) Rozp. min. z 13. XI. 1914 Dep. XVII. L. 3612 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 23. XI. 1914 L. 24129/pr.).

b) Rozp. min. z 7. XII. 1914 Dep. XVII. L. 4883 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 9. II. 1915 L. 25292/pr. ex 1914).

c) Rozp. min. z 19. V. 1915 Dep. XVII. L. 9606 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 26. V. 1915 L. 10058/pr.).

¹⁴⁾ Rozp. min. z 11. XII. 1915 Dep. XVII. L. 19591 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 10. I. 1916 L. 2419/K. Z.).

¹⁵⁾ Rozp. min. z 4. XI. 1915 Dep. XVII. L. 8800 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 17. XI. 1915 L. 33693/pr.).

Pospolitycy należący do wojskowych korporacji.

Rodzinom członków korporacji¹⁶⁾ i powołanych do służby w pospolitem ruszeniu (korpusy mieszczańskie i strzeleckie, Towarzystwa weteranów wojskowych) służy prawo do zasiłku na utrzymanie. Przy rozstrzyganiu jednak odnośnych próśb zwraca się uwagę między innymi także i na tę okoliczność, czy powołani mogą w dniach wolnych od służby oddawać się swemu zajęciu.

Świadczenia wojenne¹⁷⁾.

W razie mobilizacji (uzupełnienia do stopy wojennej) można na czas zagrożenia wojennego lub wszczętej wojny żądać świadczenia usług osobistych w celach wojennych od wszystkich osób cywilnych płci męskiej, bez względu na ich przynależność państwową, zdolnych do pracy, którzy nie przekroczyli jeszcze 55 lat¹⁸⁾, z wyjątkiem zwolnionych według § 5 ustawy o świadczeniach wojennych. Powołani mogą jednakowoż takie usługi pełnić tylko poza linią ognia i za wynagrodzeniem (§§ 1, 4, 5 i 7 ust. o świadczeniach wojennych i § 1 rozp. cesarskiego). Można ich użyć dla celów zmobilizowanej siły zbrojnej, dla zarządzeń ochronnych, potrzebnych do prowadzenia wojny, na rzecz żandarmerji, straży skarbowej przydzielonej do siły zbrojnej, dla państwowego personelu leśnego, na rzecz personelu cywilnego innego rodzaju, towarzyszącego sile zbrojnej, dalej na rzecz jeńców wojennych, na rzecz siły zbrojnej państwa sprzymierzonego, następnie do pracy w rozmaitych przedsiębiorstwach transportowych i komunikacyjnych, w zakładach przemysłowych, objętych rekwizycją, w końcu jako furmanów, poganiaczy, albo kierowników samochodów. Pociągnięci do świadczeń osobistych obowiązani są do pozostania

¹⁶⁾ Rozp. min. z 10. XI. 1914 Dep. XVII. L. 3611 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 18. II. 1915 L. 1832/K. Z.).

¹⁷⁾ Ustawa z 26. XII. 1912 Dz. u. p. Nr. 236 o świadczeniach wojennych i rozp. cesarskie z 18. I. 1916 Dz. u. p. Nr. 18.

¹⁸⁾ Pociągnięci do świadczeń osobistych, którzy ukończyli 50 rok życia, lecz nie przekroczyli jeszcze lat 55 mogą być użyci tylko w granicach krajów austriackich poza obrębem armii w polu i co najwyżej tylko przez sześć tygodni bez przerwy i tylko na podstawie zarządzenia Ministerstwa obrony krajowej. Ponowne powołanie ich może nastąpić tylko po jedno do dwu miesięcznej przerwie ich służby.

w służbie także wówczas, gdy podczas trwania takiej służby przekroczą ustanowioną dla nich granicę wieku.

Zapotrzebowanie zatem robotników w czasie mobilizacyjnym może być pokrywane przez powołanie robotników do osobistych usług na podstawie § 4 ustawy o świadczeniach wojennych. Nadto mogą być przyjmowani dobrowolni robotnicy, a następnie można używać robotników obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

Jak się ma jednak rzecz ze względu na prawo ich rodzin do żądania zasiłku na utrzymanie.

Według § 8 ustawy o świadczeniach wojennych potrzebującym wsparcia rodzinom osób powołanych na zasadzie tej ustawy do pełnienia usług osobistych, przysługuje prawo żądania takiego samego wsparcia, jakie należy się rodzinom nieczynnych osób wojskowych, powołanych do służby z powodu mobilizacji.

Członkom zatem rodziny takich osób jak również powołanych do robót pospolitaków, wreszcie tych robotników, których swego czasu wzięto jako dobrowolnie zgłaszających się, później jednak ze względów wojskowych podciągnięto ich pod ustawę o świadczeniach wojennych, służy prawo do zasiłku, o ile zachodzą inne wymogi przewidziane w ustawie o zasiłkach¹⁹⁾.

W myśl powyższych uwag będzie więc przysługiwało prawo do zasiłku członkom rodziny woźniców, szewców, kowali, stelmachów, osób przeznaczonych na polecenie władz wojskowych do robót ziemnych, do pilnowania przewodów telegraficznych i t. p., o ile pociągnięci zostali do tej służby przymusowo i pełnią ją trwale przez dłuższy przeciąg czasu, wskutek czego rodzina ich pozbawiona jest żywiciela i utrzymanie jej jest zagrożone.

W każdym wypadku Komisya zasiłkowa bada, czy zasiłek na utrzymanie będzie się należał ze względu na stosunki pokrewieństwa i gospodarcze, lub z innych względów, w szczególności, czy utrzymanie dotyczących członków rodziny będzie zagrożone, jeżeli się weźmie pod uwagę wysokość wypłaconego przez wojsko robotnikom wynagrodzenia.

Jeżeli jednak, jak się to zdarzyć może, osoba powołana do osobistych usług pełni tę służbę tylko przejściowo, w gminie za-

¹⁹⁾ Rozp. nim. z 15. II. 1915 Dep. XVII. L. 5787 ex 1914 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 24. II. 1915 L. 2000/K. Z.).

mieszkania przez 1 lub 2 dni w tygodniu, nie uważa się pociągnięcia do tych usług za pozbawienie rodziny żywiciela, a jej utrzymanie za zagrożone i zasiłku się nie przyznaje.

Również nie otrzyma rodzina zasiłku, jeżeli żywiciel wskutek umowy, zawartej podjął się pracy u przedsiębiorcy, który wykonuje pewne roboty dla wojska, albo jeżeli ktoś zgłosi się dobrowolnie do wojska na robotnika.

Wszystkich robotników w okresie od 17 do 50 lat życia, którzy jako »robotnicy dobrowolni« byli zajęci przy robotach fortyfikacyjnych²⁰⁾ w Austrii dolnej, Tyrolu, Karyntyi, Krainie i na Pobrzeżu uważa się od dnia ich faktycznego zatrudnienia za pociągniętych do usług osobistych według § 4 ustawy o świadczeniach wojennych i wobec tego rodzinom ich już od tej chwili służy prawo do zasiłku według ustawy o zasiłkach, naturalnie, jeżeli posiadają inne ustawą wymagane warunki. Odnośne kierownictwa robót mają w tym celu robotnikom wydawać poświadczenia, w których ma być podane imię i nazwisko, miejsce i rok urodzenia robotnika, miejsce stałego pobytu przed odejściem jego do robót wojskowych, względnie miejsce pobytu rodziny, gdzie i odkąd i w jakim charakterze jest on zatrudniony, ile pobiera dziennie i że do niego należy stosować ustawę o świadczeniach wojennych.

Potrzebujący wsparcia rodziny niemieckich poddanych²¹⁾, pociągniętych ewentualnie na podstawie § 4 o świadczeniach wojennych do osobistych usług, mają także prawo do zasiłku na utrzymanie po myśli ustawy o zasiłkach, o ile zachodzą inne warunki przewidziane w tej ustawie.

²⁰⁾ Rozp. min. z 24. IX. 1915 Dep. XVII. L. 12516 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 30. X. 1915 L. 27936/pr.).

²¹⁾ Rozp. min. z 20. IV. 1915 Dep. XVII. L. 2491 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 2. V. 1915 L. 7014/pr.).

DODATEK.

Aby członkowie rodziny żołnierza mogli otrzymać zasiłek, musi być stwierdzone, że powołany odbył swoją obowiązkową służbę wojskową, względnie zadośćuczynił obowiązkowi stawiennictwa wojskowego, i został uwolniony od służby wojskowej, obecnie zaś wzięty do wojska w drodze przeglądu t. zw. »Musterung«.

Zasada ta została bliżej omówiona w rozdziale I-szym. Celem łatwiejszego zrozumienia niektórych ustępów tego rozdziału podaje się na tem miejscu w ogólności ważniejsze dotyczące przepisów ustaw i rozporządzeń wojskowych.

O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ.

W ogólności.

Obowiązek służby wojskowej, jest obowiązkiem powszechnym i każdy obywatel państwa musi go dopełnić osobiście. Obejmuje on: obowiązek stawienia się do poboru, obowiązek służbowy i obowiązek służby w pospolitem ruszeniu.

Cała siła zbrojna dzieli się na:

- a) Wspólną siłę zbrojną,
- b) Obronę krajową,
- c) Pospolite ruszenie.

a) WSPÓLNA SIŁA ZBROJNA.

Wspólna siła zbrojna obejmuje wspólne wojsko i marynarkę wojenną. Ma ona także swoją rezerwę zapasową.

Czas trwania służby prezencyjnej.

Co się tyczy czasu trwania służby prezencyjnej we wspólnej armii trzeba mieć na uwadze asenterowanych przed wejściem w życie i asenterowanych po wejściu w życie nowej ustawy wojskowej.

Asenterowani przed wejściem w życie nowej ustawy wojskowej obowiązani są wogóle do trzyletniej służby prezencyjnej.

Asenterowani po wejściu w życie nowej ustawy wojskowej są obowiązani do dwuletniej służby wojskowej.

Wyjątek od tego stanowią służący przy konnicy i artylerii oraz pewna w § 8:1c ustawy wojskowej bliżej określona liczba żołnierzy innych rodzaj broni. Ci wszyscy mają służyć w wojsku trzy lata, a do dwuletniej służby prezencyjnej mają z nich tylko ci prawo, którzy są objęci ulgą na podstawie § 20. ust. wojsk. t. j. ci, którzy ukończyli z postępowaniem sześć klas szkoły średniej albo szkołę fachową.

Co się tyczy marynarki wojennej, to służących w niej obowiązuje zawsze czteroletnia służba prezencyjna.

Ustawa wojskowa przewiduje również przedłużenie służby prezencyjnej, a to po myśli:

a) § 42. ust. wojsk. (areszt śledczy, odbywanie kary w dniu wcielenia do wojska);

b) § 45. ust. wojsk. (dezercya, nie zastosowanie się do rozkazu powołującego, zaniedbanie służby prezencyjnej więcej aniżeli trzy miesiące, wskutek uwięzienia za karę);

c) § 70. ust. wojsk. (skutki prawne skazania za pewne występki).

Oprócz tego istnieje osobny obowiązek służby prezencyjnej, a to po myśli:

a) § 19:4 i 6 ust. wojsk. (wskutek dobrowolnego wstąpienia do służby wojskowej);

b) § 9. ust. wojsk. (wskutek kształcenia kosztem państwa do zawodowej służby wojskowej).

Czas trwania służby w rezerwie i rezerwie zapasowej.

Po odbyciu służby prezencyjnej każdy żołnierz obowiązany jest jeszcze do służby w rezerwie. Ten obowiązek służbowy trwa w wojsku wspólnem lat dziesięć a przy konnicy i artylerii oraz pewnej w § 8:1c ust. wojsk. bliżej określonej liczbie żołnierzy lat siedm. W rezerwie zapasowej służy się lat dwanaście, a w marynarce wojennej pięć lat w rezerwie i trzy lata w obronie morskiej.

Zatrzymanie względnie powołanie rezerw.

Według § 43:3 i § 44:3 ust. wojsk. na rozkaz Najjaśniejszego Pana można celem częściowego lub całkowitego uzupełnienia wojska wspólnego, albo marynarki wojennej, oraz w przypadku mobilizacji powołać, względnie zatrzymać rezerwę i rezerwę zapasową wojska wspólnego, oraz rezerwę i obronę morską marynarki wojennej. Jeżeli zachodzi potrzeba, jedynie częściowego użycia rezerwy, obrony morskiej, lub rezerwy zapasowej, należy powoływać je według lat asenterunku, okręgów terytorjalnych wojskowych i oddziałów broni, albo według

szczególnej ich przydatności zawsze z tem zastrzeżeniem, iż młodsze lata asenterunku będą powoływane przed starszymi.

Ulgi wojskowe.

Ustawa wojskowa przewiduje cały szereg ulg dla obowiązanych do służby prezencyjnej. Na tem miejscu podaje się w streszczeniu warunki potrzebne do przyznania jednej z ulg z §§ 31, 32, 33 i 37:3.

Ulga z § 31. Ulga z § 31. ustawy wojskowej, jako utrzymującemu rodzinę, może być przyznana następującym osobom powołanym do służby prezencyjnej.

1) Jedynemu synowi niezdolnego do pracy ojca albo owdowiałej matki, względnie jedynemu zięciowi, jeżeli warunki uzasadniające przyznanie tej ulgi nie istniały w czasie zawarcia małżeństwa.

2) Po śmierci ojca, jedynemu wnukowi niezdolnego do pracy dziadka, względnie owdowiałej babki, o ile ci nie mają zdolnego do pracy syna.

3) Jedynemu bratu (ewentualnie przyrodniemu) zupełnie osieroczonego rodzeństwa, względnie jedynemu bratu przyrodniemu, z uwagi na jego rodzeństwo nie mające już ojca.

Ulga ta może być jednak tylko pod tym warunkiem przyznana że utrzymanie odnośnych osób rzeczywiście zawisłem jest od reklamowanego i on obowiązek ten spełniał.

4) Pod powyższym warunkiem przyznana być może ulga ta jedynemu wnukowi niezdolnego do pracy dziadka lub babki ze strony macierzystej, nawet w tym wypadku jeżeli ojciec żyje, małżeństwo jednak zostało prawnie rozdzielone.

5) Ulga ta przysługuje również nieślubnemu synowi odnośnie do jego matki, lub niezdolnego do pracy dziadka, względnie owdowiałej babki ze strony macierzystej i zupełnie osieroczonego rodzeństwa, o ile ich rzeczywiście utrzymuje.

6) Pod tymi samymi warunkami przyznana być może ta ulga synowi, wnukowi, bratu i zięciowi, jeżeli ich bracia względnie bracia przyrodni lub szwagrowie:

a) odbywają zwykłą, albo w drodze karnej przedłużoną służbę wojskową, albo powołani zostali do wyjątkowej czynnej służby.

b) nie mają jeszcze 19-stu lat,

c) z powodu ułomności fizycznych lub umysłowych są niezdolni do zarobkowania,

d) odbywają służbę prezencyjną dobrowolnie jako podoficerowie.

Ulgi według tego paragrafu nie należy przyznawać, jeżeli można z góry przewidzieć, iż stosunki, będące podstawą żądanej ulgi przestaną istnieć w ciągu czasu od wcielenia aż do dnia 1. października tego roku, w którym obowiązany do służby ukończy 23. rok życia. W tym wypadku odracza się reklamowanemu rozpoczęcie służby czynnej do dnia 1. października tego roku, w którym zajdzie zmiana odnośnych stosunków.

Ulga z § 32. Ulga z § 32. ustawy wojskowej może być przyznana obowiązany do czynnej służby wojskowej, jeżeli oni nie posiadają pełnego tytułu prawnego do przyznania im ulgi z § 31, o ile zachodzą stosunki na szczególniejsze uwzględnienie zasługujące.

W wypadkach, w których z góry można przewidzieć, że stosunki stanowiące tytuł prawny przyznania ulgi z § 31. lub 32. ust. wojsk. ulegną zmianie w czasie od wszeregowania aż do 1 października tego roku, w którym obowiązany do czynnej służby wojskowej ukończy 23. rok życia, nie należy przyznawać ulgi lecz odroczyć im służbę prezencyjną do 1. października tego roku, w którym zmiana stosunków nastąpi.

Również i ulgi według tego paragrafu nie należy przyznawać, jeżeli można z góry przewidzieć, iż stosunki, będące podstawą żądanej ulgi przestaną istnieć w ciągu czasu od wcielenia aż do dnia 1. października tego roku, w którym obowiązany do służby ukończy 23. rok życia. W tym wypadku odracza się reklamowanemu rozpoczęcie służby czynnej do dnia 1. października tego roku, w którym zajdzie zmiana odnośnych stosunków.

Ulga z § 33. Rekrutom, którzy zajęci są przygotowaniem się do pewnego określonego zawodu życiowego albo uczą się pewnej sztuki lub pewnego rzemiosła i z powodu powołania ich do wojska musieliby tę naukę przerwać, skutkiem czego ponieśliby znaczną szkodę, dalej rekrutom, którzy wykazują inne stosunki zasługujące na szczególne uwzględnienie, można przyznać odroczenie rozpoczęcia służby czynnej od dnia 1. października tego roku, w którym kończą 24. rok życia, z zastrzeżeniem powołania w razie mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej).

Ulga z § 37:3. W końcu zauważyć należy, że przeniesienie do rezerwy zapasowej nastąpić może również w myśl postanowień § 37. ustęp. 3. w drodze wyboru nadliczbowych po pokryciu rocznego kontyngentu.

Wybór tych nadliczbowych uskutecznia Komisya mieszana, uwzględniając tych, którzy utrzymują rodzinę, prowadzą gospodarstwo (o ile nie mają tytułu do przyznania im ulgi z §§ 30, 31 i 32), lub ze względu na ich zarobkowanie i możność dalszego zawodowego kształcenia.

b) OBRONA KRAJOWA.

Czas trwania służby prezencyjnej.

I tutaj ze względu na czas trwania służby prezencyjnej trzeba rozróżnić asenterowanych przed wejściem w życie i asenterowanych po wejściu w życie nowej ustawy wojskowej.

Dla pierwszych miarodajną jest po myśli § 10:1. ustawy o obronie krajowej z roku 1912. poprzednia ustawa o obronie krajowej z roku 1893., wedle której (§ 1.) czas służby żołnierzy wcielonych bezpośrednio do obrony krajowej z wyjątkiem pewnej liczby żołnierzy, odpowiada-

jącej ustanowionemu (systemizowanemu) stanowi podoficerów, trwa dwa lata. Ta pewna liczba żołnierzy, o której obok wspomniano, musi służyć trzy lata.

Ponieważ od roku 1915 skutkiem wypadków wojennych nie dokonuje się wyboru żołnierzy, których należałoby w myśl tego, co poprzednio nadmieniono, pociągnąć do trzeciego roku służby prezencyjnej, należy co do każdego żołnierza, który obecnie służy w obronie krajowej czynnie ponad dwa lata — o ile nie nastąpiło znowu skutkiem zarządzenia przedłużenie obowiązku służby wojskowej — przyjąć jako niewątpliwe, że w normalnych warunkach byłby po dwóch latach służby uwolniony i dlatego należy go obecnie uważać za już nieobowiązane w myśl § 1. ustawy o zasiłkach do służby prezencyjnej.

Co się tyczy drugich t. j. żołnierzy asenterowanych po 5. lipca 1912. to oni są z wyjątkiem służących w kawalerii i pewnej bliżej oznaczonej w § 1. c) ustawy o obronie krajowej z roku 1912., liczby żołnierzy innych formacji, obowiązani do dwuletniej służby prezencyjnej.

Ponieważ wyboru żołnierzy, którzy po myśli § 1. c) ustawy o obronie krajowej mieliby być pociągani do trzeciego roku służby prezencyjnej obecnie, jak to zresztą już i wyżej wspomniano nie dokonuje się, należy każdego żołnierza, który teraz służy czynnie w obronie krajowej ponad dwa lata, z wyjątkiem służących w kawalerii, uważać jako nieobowiązane do służby prezencyjnej.

Czas trwania służby w rezerwie i w rezerwie zapasowej.

Po odbyciu służby prezencyjnej obowiązany jest żołnierz jeszcze do służby w rezerwie, — ten obowiązek służbowy w obronie krajowej trwa lat dziesięć, a przy konnicy tudzież pewnej w § 1.:c ust. o obronie krajowej bliżej określonej liczby żołnierzy trwa lat siedm. W rezerwie zapasowej służy się lat dwanaście.

Zatrzymanie względnie powołanie rezerw.

Według § 2. ust. o obronie krajowej tak, jak i w wojsku wspólnym, można na rozkaz Najjaśniejszego Pana celem częściowego lub całkowitego uzupełnienia obrony krajowej, oraz w przypadku mobilizacji powołać, względnie zatrzymać rezerwę i rezerwę zapasową obrony krajowej.

c) POSPOLITE RUSZENIE.

Czas trwania służby.

Do służby w pospolitem ruszeniu obowiązani są wszyscy obywatele państwa, którzy posiadają wymaganą zdadność do służby wojskowej

w ogólności, albo przynajmniej do służby w pospolitem ruszeniu i nie należą ani do wspólnej siły zbrojnej ani też do obrony krajowej, a to od początku roku, w którym kończą 18-ty rok życia, do końca roku, w którym osiągnęli 50 rok życia¹⁾

Dla tych jednak, którzy wstąpili dobrowolnie do wspólnego wojska przed wejściem w życie nowej ustawy wojskowej t. j. przed 5. (8.) lipca 1912. i przed ukończeniem 19. roku życia — jak również dla tych, których obowiązek do służby w pospolitem ruszeniu według dawnej ustawy o obronie krajowej miał się ukończyć już z rokiem osiągnięcia 40. lat życia, kończy się obowiązek służby wojskowej w pospolitem ruszeniu już z końcem roku, w którym ukończyli 47. rok życia.

Według § 3. rozp. ces. z 1. maja 1915. Dz. u. p. Nr. 108 obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu dzielą się na dwa powołania.

Do pierwszego powołania należą wszyscy obywatele państwa, obowiązani w pospolitem ruszeniu od początku roku, w którym ukończyli 18. rok życia, do końca roku, w którym osiągnęli 42. rok życia.

Drugie powołanie obejmuje obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu obywateli państwa od początku roku, w którym ukończyli 43. rok życia, aż do końca roku, w którym kończy się ich obowiązek służby w pospolitem ruszeniu.

Według § 4. ustawy z roku 1886. o pospolitem ruszeniu raz powołani do służby w pospolitem ruszeniu pełni obowiązki tak, jak długo potrzeba.

Jeżeli zatem w ciągu takiej służby ktoś ukończy 50. rok życia, to nie zostaje zwolniony z wojska, lecz musi dalej służyć.

Obowiązek służby.

a) Oficerów przeniesionych w stan spoczynku.

Wszyscy wojskowi z kategorii oficerów i urzędników wojskowych, przeniesieni w stan spoczynku, lub w stosunek pozasłużbowy w wojsku (marynarce wojennej) i obronie krajowej podlegają obowiązkowi służenia w pospolitem ruszeniu, o ile są zdolni do broni aż do ukończenia 60. roku życia.

b) Korporacyi wojskowych.

Obowiązek służenia w pospolitem ruszeniu ciąży nadto niezawisłe od obowiązku osobistego ustanowionego wyżej wspomnianymi przepisami — na wszelkich korporacyach mających charakter wojskowy względnie używających odznak wojskowych.

¹⁾ Według § 2. ust. z 6. VI. 1886. Dz. u. p. Nr. 90 o pospolitem ruszeniu i § 1. rozp. ces. z 1. V. 1915. Dz. u. p. Nr. 108 zmieniającego na czas trwania wojny częściowo obok powołaną ustawę.

c) Żandarmeryi straży skarbowej.

Służący w żandarmeryi, w straży skarbowej i przy leśnictwie rządowym mają być pociągani do służby w pospolitem ruszeniu w miarę, jak tego stosunki wojenne wymagają, o ile na to pozwalają względy na służbę.

Zwolnienie od służby.

Obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, którzy do załatwiania spraw służby publicznej lub publicznego interesu są niezbędnie potrzebni mogą być uwolnieni od służenia w pospolitem ruszeniu.

Zgłaszający się dobrowolnie.

Zgłaszający się dobrowolnie do służby w pospolitem ruszeniu, którzy nie są obowiązani do służenia w wojsku, obronie krajowej lub pospolitem ruszeniu mogą być o ile są zdolni, przyjmowani do pospolitego ruszenia.

Zapowiedzenie pospolitego ruszenia.

W myśl przepisów organizacyi pospolitego ruszenia ¹⁾ powołanie pospolitego ruszenia poprzedza t. zw. zapowiedzenie. Obejmuje ono wszystkie osoby obowiązane do służby w pospolitem ruszeniu i oznacza, że każdy, kto do tej służby jest obowiązany, powinien w czasie trwania wojny przygotować się do wstąpienia do szeregów celem pełnienia służby w pospolitem ruszeniu. W zapowiedzeniu takim w formie obwieszczenia podane są klasy wieku i grupy, które mają być powołane. W razie potrzeby można osoby obowiązane do służby w pospolitem ruszeniu jeszcze przed wydaniem obwieszczenia powołać za pomocą kart powołujących.

Przeгляд t. zw. „Musterung“.

Zbadanie i ocenienie, czy ktoś, który dotychczas nie służył w wojsku i nie ma karty przeznaczenia nadaje się do służby w pospolitem ruszeniu, odbywa się przy przeглядzie t. zw. Musterung.

Pospolitycy niezdatni do służby wojskowej.

Obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, którzy nie mogą być użyci w wojsku, marynarce wojennej, w obronie krajowej lub

¹⁾ Według rozp. Minist. obrony krajowej z 20, VI. 1907. Dz. u. p. Nr. 150. uzupełnionego rozp. Minist. obrony krajowej z 21. VI. 1913. Dz. u. p. Nr. 129.

w formacjach pospolitego ruszenia, używani będą do pełnienia szczególnych czynności służbowych w celach wojennych np. w zakładach wojska, w służbie zdrowia, w służbie prowiantowej, jako woźnicy, rzemieślnicy i konduktorzy, przy robotach fortyfikacyjnych i komunikacyjnych, przy samochodach i t. d.

Pospolitacy ochotnicy.

Osoby nieobowiązane do służby w pospolitem ruszeniu, posiadające wykształcenie wojskowe i zdatne do służby z bronią mogą wstąpić do pospolitego ruszenia, jako ochotnicy. Przez złożenie przysięgi pospolitego ruszenia zobowiązują się oni do służenia w niem przez cały czas, na który jest wezwane. Także osobom obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, nie należącym do powołanych kategorii, lub klas wieku, wolno wstąpić dobrowolnie do oddziałów pospolitego ruszenia. Do takich zalicza się także członków ochotniczych korpusów, którzy już nie należą ani do wojska, ani do obrony krajowej, ani do pospolitego ruszenia.

Wszystkich tych ochotników należy uważać jako powołanych do czynnej służby wojskowej na skutek powołania pospolitego ruszenia.

ROZDZIAŁ II.

Kto jest uprawniony do poboru zasiłku na utrzymanie.

W ogólności.

Do poboru zasiłku na utrzymanie uprawnieni są członkowie rodziny powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacji, a w szczególności: żona, żona rozwiedziona, ślubne dzieci, nieślubne dzieci, nieślubne dzieci żony powołanego, nieślubne dzieci matki obywatelki austriackiej a ojca poddanego niemieckiego i odwrotnie, pasierbowie, dzieci adoptowane, dzieci przybrane, rodzice, ojczym i macocha, rodzice adoptujący, rodzice przybrani, nieślubna matka i ślubny ojciec nieślubnej matki, matka nieślubna ślubnego ojca powołanego, ślubne rodzeństwo, rodzeństwo przyrodnie i ślubni teściowie.

Nie mają zatem prawa do zasiłku ciotka, wuj, bratanek, siostrzenica, narzeczona, rodzeństwo nieślubnego pochodzenia.

W zasadzie uprawnieni do zasiłku muszą posiadać obywatelstwo austriackie lub węgierskie względnie przynależność krajową bośniacko-hercegowińską.

Zawarcie małżeństwa podczas służby wojskowej wskutek mobilizacji.

W wypadkach, w których zawarcie małżeństwa nastąpiło podczas służby wojskowej męża, spowodowanej przez mobilizację, ma żona — jeżeli istnieją inne warunki ustawy — prawo do zasiłku na utrzymanie od dnia zawarcia małżeństwa¹⁾.

¹⁾ Rozp. min. z 29. XII. 1915 Dep. XVII. L. 25460 (Okólnik Namiestnictwa z 11. I. 1916 L. 1864).

Żona rozwiedziona.

Żona rozwiedziona ma także prawo do żądania zasiłku, jeżeli utrzymanie jej w czasie powołania męża było rzeczywiście zależne od dochodu z osobistej pracy powołanego. Ma ona prawo do żądania zasiłku nawet w takim wypadku — jeżeli powołany był obowiązany do dawania na jej utrzymanie — a zobowiązania tego nie wypełniał.

Dzieci urodzone po dniu wstąpienia do służby powołanego.

Dzieciom powołanych do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji, które urodziły się dopiero po dniu opuszczenia²⁾ przez powołanego jego miejsca pobytu, względnie po dniu zatrzymania go nadal w służbie, jeżeli istnieją inne warunki ustawy, można przyznać zasiłek na utrzymanie, oczywiście jednak dopiero po dniu ich urodzenia. Ogólna suma jednak zasiłków, przyznanych członkom rodziny powołanego nie może przewyższać jego przeciętnego zarobku dziennego.

Dzieci urodzone po śmierci lub zaginięciu powołanego.

Dzieciom powołanych do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji, które urodziły się po śmierci względnie zaginięciu powołanego³⁾, a to bez względu na to, czy te dzieci urodziły się w czasie 6 miesięcznego terminu, o którym mowa w rozdziale VI-tym, czy też po upływie tego czasu względnie w czasie, kiedy następuje już dalsza wypłata zasiłków należy się zasiłek od dnia urodzin, dotyczącego dziecka, o ile są inne warunki według ustawy o zasiłkach. Ogólna suma jednak zasiłków przyznanych członkom rodziny powołanego nie może przewyższać jego przeciętnego zarobku.

²⁾ Rozp. min. z 24. III. 1915 L. 4930 (Okólnik Prezydium Namieśtnictwa z 27. III. 1915 L. 4802/pr.).

³⁾ Rozp. min. z 12. V. 1916 L. 10663 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 7. VI. 1916 L. 3490/pr.).

Pasierbowie.

Pasierbowie ⁴⁾ powołanego mają prawo do zasiłku na utrzymanie. Prawo to jednak nie jest ustawowe — dlatego otrzymają zasiłek dopiero od dnia 20. lutego 1915 t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Za pasierbów uważa się tylko dzieci żony powołanego z jej poprzedniego małżeństwa.

Pasierbowie, posiadający obcą przynależność państwową mają również prawo do zasiłku na utrzymanie od dnia 20. lutego 1915.

Dzieci adoptowane.

Dzieci adoptowane ⁵⁾ przez powołanych do służby wojskowej wskutek mobilizacji mają prawo do zasiłku na utrzymanie pod warunkiem, że adoptacja nastąpiła już przed zarządzeniem mobilizacji ogólnej. Ponieważ prawo to nie jest ustawowe — dlatego zasiłki te można przyznać dopiero od dnia 24. grudnia 1915 t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Dzieci przybrane.

Dzieci przybrane ⁶⁾, gdy wzięcie na wychowanie nastąpiło jeszcze przed mobilizacją ogólną uważa się w razie istnienia innych warunków ustawowych za członków rodziny, uprawnionych do zasiłku po myśli § 2:2 ustawy o zasiłkach, jeżeli powołany istotnie dawał im utrzymanie, nikt inny zaś za utrzymanie odpowiednio nie płacił.

Ponieważ prawo to nie jest ustawowe, dlatego zasiłek ten może być przyznany dopiero od dnia 11. lutego 1916 t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

⁴⁾ a) Rozp. min. z 20. II. 1915 L. 1549 (Okólnik Prezydyum Namiestn. z 5. III. 1915 L. 3003/pr.).

b) Rozp. min. z 22. III. 1915 L. 5230 (Okólnik Prezydyum Namiestn. z 27. III. 1915 L. 4698/pr.).

c) Rozp. min. z 27. IV. 1915 L. 4845 (Okólnik Prezydyum Namiestn. z 17. V. 1915 L. 7591/pr.).

⁵⁾ Rozp. min. z 24. XII. 1915 Dep. XVII. L. 25391 (Okólnik Namiestnictwa z 11. I. 1916 L. 1865).

⁶⁾ Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

Pod dziećmi przybranemi rozumie się dzieci obce przyjęte do domu bez formalności, potrzebnych przy adoptowaniu, które powołany zobowiązał się wychowywać i utrzymywać jak swoje własne.

Ojczym i macocha.

Ojczym i macocha ⁷⁾ powołanego mają prawo do zasiłku na utrzymanie. Prawo to jednak nie jest ustawowe, dlatego mogą otrzymać zasiłek dopiero od dnia 20. lutego 1915, t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Ojczym i macocha posiadający obcą przynależność państwową mają również prawo do zasiłku na utrzymanie od dnia 20. lutego 1915.

Rodzice adoptujący.

Rodzice adoptujący ⁸⁾ powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacji mają prawo do zasiłku na utrzymanie pod warunkiem, że adoptacja nastąpiła już przed zarządzeniem mobilizacji ogólnej. Ponieważ prawo to nie jest ustawowe — dlatego zasiłki te można przyznać dopiero od dnia 24. grudnia 1915, t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Rodzice przybrani.

Rodzice przybrani ⁹⁾, gdy wzięcie na wychowanie powołanego nastąpiło jeszcze przed mobilizacją ogólną, uważa się w razie istnienia innych warunków ustawowych za członków rodziny, uprawnionych do zasiłku po myśli § 2:2 ustawy o zasiłkach, jeżeli

⁷⁾ a) Rozp. min. z 20. II. 1915 Dep. XVII. L. 1549 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 5. III. 1915 L. 3003/pr.).

b) Rozp. min. z 22. III. 1915 Dep. XVII. L. 5230 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 27. III. 1915 L. 4698/pr.).

c) Rozp. min. z 27. IV. 1915 Dep. XVII. L. 4845 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 17. V. 1915 L. 7591/pr.).

⁸⁾ Rozp. min. z 24. XII. 1915 Dep. XVII. L. 25391 (Okólnik Namiestnictwa z 11. I. 1916 L. 1865).

⁹⁾ Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

powołany istotnie dawał im utrzymanie, nikt inny zaś za utrzymanie odpowiednio nie płacił.

Ponieważ prawo to nie jest ustawowe, dlatego zasiłek ten może być przyznany dopiero od dnia 11. lutego 1916, t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Matka i ślubny ojciec nieślubnej matki powołanego.

Rodzicom nieślubnej matki ¹⁰⁾ powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacji przysługuje prawo do zasiłku, a to, matce zawsze, a ojcu tylko wtedy, jeżeli jest ślubnym ojcem. Ponieważ jednak prawo to nie jest ustawowe, dlatego zasiłek ten może być przyznany dopiero od dnia 6. lipca 1915, t. j. od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego.

Matka nieślubna ślubnego ojca powołanego.

Nieślubną matkę ślubnego ojca ¹¹⁾ powołanego uważa się za członka rodziny, uprawnionego do zasiłku na utrzymanie po myśli § 2:2 ustawy o zasiłkach.

Ponieważ jednak prawo to nie jest ustawowe, dlatego w razie przyznania zasiłku może być przekazany zasiłek do wypłaty najwcześniej dopiero od dnia wydania dotyczącego reskryptu ministeryalnego, t. j. od dnia 14. marca 1916.

Dzieci nieślubne urodzone po dniu wstąpienia do służby powołanego.

Nieślubnym dzieciom ¹²⁾ powołanego do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji, które urodziły się dopiero po dniu opuszczenia przez powołanego jego miejsca pobytu, względnie po

¹⁰⁾ Rozp. min. z 6. VII. 1915 Dep. XVII. L. 12164 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 16. VII. 1915 L. 16516/pr.).

¹¹⁾ Rozp. min. z 14. III. 1916 Dep. XVII. L. 1342 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 26. III. 1916 L. 3286/K. Z.).

¹²⁾ Rozp. min. z 24. III. 1915 Dep. XVII. L. 4930 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 27. III. 1915 L. 4802/pr.), które wspomina wogóle o dzieciach powołanego a więc nie rozróżnia ślubnych i nieślubnych dzieci.

dniu zatrzymania go nadal w służbie, jeżeli istnieją inne warunki ustawy, może być przyznany zasiłek na utrzymanie oczywiście jednak dopiero od dnia ich urodzenia.

Dzieci nieślubne żony powołanego.

W razie istnienia wszystkich innych warunków ustawowych uważa się także nieślubne dzieci żony¹³⁾ powołanego, które ona ze sobą do małżeństwa wprowadziła, za członków rodziny uprawnionych po myśli § 2:2 ustawy o zasiłkach, jeżeli je powołany istotnie utrzymywał, a nie mają innego krewnego, obowiązane do alimentacji, albo nie można na nim wymódz wypełnienia tego obowiązku. Ponieważ prawo to nie jest ustawowe, dlatego zasiłki te mogą być przyznane dopiero od dnia 11. lutego 1916, t. j. od dnia wydania odnośnego reskryptu ministerialnego.

Dzieci nieślubne matki obywatelki austriackiej, a ojca poddanego niemieckiego i odwrotnie.

Zamieszkałe w Austrii nieślubne dzieci, których matka jest obywatelką austriacką, a ojciec poddanym niemieckim¹⁴⁾, służący w armii niemieckiej, są uprawnione do żądania zasiłku na utrzymanie.

Nawzajem zamieszkałe w państwie niemieckim nieślubne dzieci, pochodzące z matki obywatelki niemieckiej, a ojca poddanego austriackiego lub węgierskiego, który służy w armii austriacko-węgierskiej, mogą otrzymać wsparcie według niemieckiej ustawy, ewentualnie także za cały czas wstecz.

Członkowie rodziny, którzy pochodzą z izraelickich małżeństw rytualnych lub w nich żyją.

Prawo do żądania zasiłku, o ile zachodzą inne wymogi ustawowe, mają następujący członkowie rodzin izraelickich:¹⁵⁾

¹³⁾ Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

¹⁴⁾ Rozp. min. z 2. V. 1916 Dep. XVII. L. 8308 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 13. V. 1916 L. 3456/K. Z.).

¹⁵⁾ Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 11. VII. 1916 L. 3587/7 K. Z.

- 1) Dzieci, pochodzące z rytualnego małżeństwa powołanego.
 - 2) Rytualna matka powołanego.
 - 3) Rytualna matka rytualnej matki powołanego (rytualna macierzysta babka powołanego).
 - 4) Ślubni przodkowie rytualnej matki powołanego (dziadkowie powołanego ze-strony matki rytualnej).
-

ROZDZIAŁ III.

Warunki przyznania zasiłku ze względu na stosunki majątkowe powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacyi i członków jego rodziny.

W ogólności.

Za uprawnionych do żądania zasiłku na utrzymanie uważa się tych członków rodziny, których utrzymanie zależało dotychczas dowodnie w głównej mierze od dochodu, osiąganego pracą powołanego do czynnej służby (§ 3 rozp. wyk.).

Do utrzymania można liczyć prócz pożywienia, mieszkania, odzienia i innych koniecznych potrzeb życiowych w danym razie także koszta leczenia i pielęgnowania, a jeżeli idzie o dzieci, także koszta ich wychowania (§ 3 rozp. wyk.).

Powstanie prawa do zasiłku jest więc zawisłe od tego:

1. Czy utrzymanie uprawnionych członków rodziny zależało dowodnie w głównej mierze od dochodu osiąganego pracą powołanego do czynnej służby.

2. Czy utrzymanie tych osób jest wskutek jego powołania zagrożone.

Nie istnieje prawo do zasiłku, jeżeli powołany do czynnej służby otrzymuje nadal swoją płacę czy swój zarobek, lub z jakiego innego powodu nie doznaje w swym dochodzie żadnego uszczerbku, albo jeżeli z jego stanowiska, stosunków majątkowych, zarobkowych i z jego dochodu można wnosić na podstawie przeprowadzonych dochodzeń, że z powodu jego powołania do czynnej służby nie będzie zagrożone utrzymanie dotyczących członków rodziny (§ 3 rozp. wyk.).

Ewentualne przedmioty majątkowe, przynoszące dochód nie

wykluczają prawa do zasiłku, jeżeli dochód z tych przedmiotów, potrzebny na utrzymanie dotyczących członków rodziny, jest zależny od osobistej pracy powołanego do czynnej służby i jeżeli bez tej pracy można zapewnić sobie dochód jedynie przez przyjęcie siły pomocniczej za wynagrodzeniem (§ 3:4 rozp. wyk.).

Istotną doniosłość przy ocenianiu stosunków gospodarczych będzie miała najczęściej ta okoliczność, czy dotyczący członkowie żyli dotychczas we wspólnem gospodarstwie z powołanym do czynnej służby (§ 3:2 rozp. wyk.).

Komisje zasiłkowe badają więc w każdym poszczególnym wypadku na podstawie dokładnych dochodzeń¹⁾:

a) Czy utrzymanie dotyczących uprawnionych członków rodziny zależało dowodnie w głównej mierze od dochodu osiąganego pracą powołanego.

b) Czy mając na uwadze okoliczności wyżej podane przy uwzględnieniu obszaru, rodzaju, wartości, przychodów i obdłużenia posiadłości (hipotekowane i niehipotekowane długi) oraz liczby, wieku i stanu zdrowia członków rodziny powołanego, utrzymanie ich wskutek powołania jest zagrożone.

Również zwraca się uwagę na rozmiary poniesionych w danym razie szkód wojennych. Fakt posiadania np. 5 morgów gruntu nie wystarcza do odmowy zasiłku²⁾.

Utrzymanie uprawnionych członków rodziny samodzielnych wieśniaków małorolnych, którzy prowadzą gospodarstwo z członkami rodziny bez obcej pomocy, jak również utrzymanie uprawnionych członków rodziny samodzielnych przemysłowców nie zatrudniających pomocników uważa się w ogólności jako zawisłe w głównej mierze od osobistej pracy tych wieśniaków, względnie przemysłowców.

Dla rozstrzygnięcia zatem kwestyi, czy w poszczególnym wypadku powołany należy do samodzielnych wieśniaków małorolnych lub do samodzielnych przemysłowców, będzie ten wzgląd miarodajny, czy powołany gospodarstwo, względnie przemysł prowadził dotychczas bez obcej pomocy i czy dalsze prowadzenie

¹⁾ Rozp. min. z 31. I. 1915 Dep. XVII. L. 301 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 14. II. 1915 L. 1955/K. Z.).

²⁾ Rozp. min. z 8. XII. 1915 Dep. XVII. L. 25588 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 7. I. 1916 L. 38597/pr. ex 1915 i Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 7. VII. 1916 L. 10281/pr.).

w czasie jego nieobecności w nieuszczerplonym rozmiarze tylko w takim razie jest możliwe, jeżeli przyjęta zostanie za wynagrodzeniem obca siła pomocnicza, która zastąpi w zupełności siłę roboczą powołanego.

Jeżeli posługiwano się obcą siłą pomocniczą tylko przejściowo, na przykład podczas zasłabnięcia którego przy prowadzeniu gospodarstwa zajętego członka rodziny (np. żony), albo tylko przed powołaniem jedynie w tym celu, aby przy pomocy takiej siły pomocniczej przeprowadzić do czasu rozpoczęcia służby wojskowej przez powołanego najpilniejsze roboty (np. żniwa, wykończenie przemysłowego zamówienia), lub wyrobić sobie na czas nieobecności powołanego zdolnego zastępcę, to użycie takiej siły nie wystarcza samo przez się do nieuznania powołanego za samodzielnego wieśniaka, małorolnego lub przemysłowca samodzielnego.

Tak samo nie zmienia tego stanu rzeczy fakt, że w przedsiębiorstwie przemysłowym obok właściciela przemysłu zajęta była dotychczas dla pewnych podrzędnych robót mniej uzdolniona siła pomocnicza, która jednak do samodzielnego kierownictwa przedsiębiorstwem podczas nieobecności powołanego się nie nadaje, wobec czego musi być przyjęta za wynagrodzeniem inna obca siła pomocnicza, która potrafi zastąpić właściciela przemysłu.

Również nie wpływa na zmianę tego stanu rzeczy fakt, że właściciel przemysłu trzymał więcej uczniów.

W razie jeżeli powołany znajdował się w regularnej czynnej służbie bezpośrednio przed mobilizacją, albo był dłuższy czas chory lub bez posady, bierze się za podstawę orzeczenia o uprawnieniu do rozszczenia ten stan rzeczy, który ze względu na zawodowe wykształcenie, możliwość zarobku, stosunki rodzinne i tym podobne okoliczności byłby przypuszczalnie miał miejsce, gdyby nie nastąpiło zatrzymanie w służbie, względnie powołanie.

Okoliczność, że powołany w czasie powołania był bez pracy, nie może być sama przez się powodem odmowy zasiłku.

Wykonywanie robót rolnych za wynagrodzeniem.

Wykonywanie za wynagrodzeniem robót około uprawy roli przez członków rodziny powołanego³⁾, pobierających już zasiłek

³⁾ Rozp. min. z 22. IV. 1915 Dep. XVII. L. 7974 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 2. V. 1915 L. 7104/pr.).

państwowo na utrzymanie, albo ubiegających się dopiero o przyznanie takiego zasiłku nie stanowi powodu do wstrzymania, uszczuplenia lub odmowy zasiłku, o ile istnieją inne ustawowe warunki, ponieważ uzyskane za te roboty wynagrodzenie uważane być musi jedynie za przemijające źródło zarobku, a uprawa roli w czasie wojennym ma szczególniejszą doniosłość pod względem społeczno-ekonomicznym.

Ubozny zarobek żony.

Żona powołanego, jeżeli istnieją wszystkie warunki ustawowe, otrzyma państwowy zasiłek na utrzymanie, oczywiście w całkowitym wymiarze ustawowym, także wówczas, gdy ma zarobek uboczny⁴⁾, który polepsza byt jej, lecz nie zastępuje wcale dochodu z pracy powołanego. Taki wypadek zachodzi, jeżeli zarobek uboczny żony bezdzietnej nie przewyższa kwoty zasiłku jej należnego. Jeżeli są dzieci do zasiłku uprawnione, może zarobek uboczny żony dosięgać wysokości półtora kwoty zasiłku, należnego jej samej, a jeżeli jest tych dzieci przynajmniej troje w wieku poniżej lat ośmiu, może zarobek żony wynosić dwa razy tyle, co kwota zasiłku jej samej przyznana. Zaznacza się, że mowa tutaj o zarabkowaniu żony po powołaniu jej męża do wojska. Uwagi te nie mają zatem zastosowania przy ocenieniu zarobku żony przed powołaniem męża do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacyi.

Zasiłek a wsparcie ubogich.

Zasiłek na utrzymanie nie uważa się pod względem formalnym za wsparcie ubogich i nie powoduje też skutków prawnych takiego wsparcia. Materyalnie będzie jednak na ogół słuszne zapatrywanie, że w żadnym razie nie należy odmawiać zasiłku na utrzymanie tam, gdzie winna nastąpić racjonalna opieka nad ubogimi.

Robotnicy salinarni. Zaopatrzenie dla pozostałych po robotnikach salinarnych rodzin a zasiłki wojskowe.

Zaopatrzenie z tytułu zawodu cywilnego dla robotników salinarnych i dla członków ich rodziny asygnuje się bez względu na pobór zasiłków państwowych⁵⁾.

⁴⁾ Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

⁵⁾ Rozp. min. z 23. VI. 1916 L. 92 Dep. XVII. a (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 11. VII. 1916 L. 3687/K. Z.).

Ze względu jednak na to, że wskutek przyznania zaopatrzenia cywilnego może się położenie materialne osób, pobierających zasiłek, do tego stopnia poprawić, że utrzymanie ich nie będzie już zagrożone i wobec tego wypadnie dalszą wypłatę zasiłku wstrzymać — mają władze skarbowe w przypadkach, w których osoby te pobierają zasiłek wojskowy, zawiadomić o każdym przyznaniu zaopatrzenia cywilnego względnie różnicy między zaopatrzeniem wojskowym a cywilnym, właściwą Komisję zasiłkową, która wyłącznie powołaną jest do rozstrzygnięcia roszczenia o zasiłek, do asygnowania, utrzymywania go w ewidencji oraz zastanowienia dalszej wypłaty.

Robotnicy i personal pomocniczy austriackich kolei państwowych.

Członkom rodziny personalu pomocniczego (Hilfsbedienstete) austriackich kolei państwowych⁶⁾ — o ile nie rozchodzi się o członków rodziny aspirantów na urzędników austriackich kolei państwowych — przysługuje prawo do zasiłków na utrzymanie, jeżeli tylko zachodzą ustawowe warunki, ponieważ⁷⁾ stosunek służbowy personalu pomocniczego austriackich kolei państwowych (z wyjątkiem aspirantów na urzędników) należy w razie mobilizacji uważać jako rozwiązany z dniem zgłoszenia się do służby wojskowej przy równoczesnem zamknięciu poborów. Jedynie tylko pomocniczy podurzędnicy i służba pomocnicza (Aushilfsunterbeamte und Aushilfsdiener) po złożeniu egzaminu służbowego, jak również dyurniści otrzymują oprócz przypadających po dzień odejścia poborów tytułem odprawy jednomiesięczne wynagrodzenie.

⁶⁾ Rozp. min. z 3. VIII. 1916, Dep. XVII. L. 9835 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 12. VIII. 1916 L. 3911/K. Z.).

⁷⁾ Po myśli rozp. min. kolei żelaznych z 24. VII. 1914 L. 29826.

ROZDZIAŁ IV.

Wysokość zasiłku.

Zasiłek na utrzymanie obejmuje u każdego uprawnionego członka rodziny datek na utrzymanie, a jeżeli jest zmuszony **najmować mieszkanie**, także datek na opłatę czynszu wynoszący **połowę datku na utrzymanie** (§ 4).

Dodatek czynszowy.

Przyznanie dodatku czynszowego¹⁾ jest zawisłe od tego, czy uprawniony członek rodziny rzeczywiście zmuszony jest **najmować mieszkanie**, to znaczy, czy zmuszony jest do mieszkania w **najętem mieszkaniu**, a nadto i od tego, czy opłata czynszu najmu za zajmowane przez niego mieszkanie była dotychczas w głównej mierze **zawisłą od dochodu osiąganego pracą powołanego do czynnej służby**. Jeżeli niema tych warunków, następuje odmowa tego dodatku.

Jeżeli dodatek czynszowy przyznany zostanie jednej z uprawnionych osób, to otrzymają go także wszyscy inni uprawnieni członkowie rodziny, którzy albo żyli w **wspólności domowej z powołanym**, albo nie żyli wprawdzie z nim w **wspólności**, opłacany jednak przez nich czynsz za mieszkanie, był dotychczas w głównej mierze **pokrywany z dochodu, osiąganego pracą powołanego do czynnej służby**.

W razie, jeżeli członek rodziny uprawniony do zasiłku, n. p. **dziecię powołanego**, mieszka w **pomieszkaniu najętem**, a czynsz najmu opłacał dotychczas **ojciec powołany z swego zarobku**, to dziecku temu — jeżeli istnieją wszystkie inne warunki ustawowe do przyznania zasiłku — należy się **dodatek czynszowy** nawet wtedy, gdyby np. matka tego dziecka pobierała państwowy zasiłek na utrzymanie, jednak bez dodatku czynszowego.

¹⁾ a) Rozp. min. z 31. I. 1915 Dep. XVII. L. 301 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 14. II. 1915 L. 1955/K. Z.).

b) Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

Jeżeli dziecko powołanego oddano na utrzymanie obcej osobie, a powołany płaci za nie np. 30 K. miesięcznie, to na wypadek przyznania temu dziecku zasiłku, otrzyma ono także dodatek czynszowy — chociażby matka jego zupełnie żadnego zasiłku nie pobierała.

Jeżeli osoby roszczące prawo do zasiłku wymieniły w zgłoszeniu kwotę opłacaną tytułem czynszu za mieszkanie, a kwota ta była niższą, niż należący się im dodatek czynszowy, to mimo to otrzymają dodatek czynszowy w ustawowej wysokości, oczywiście z przestrzeganiem zasady, że ogólna kwota przyznanych zasiłków nie może przewyższać przeciętnego zarobku dziennego powołanego.

Dodatek czynszowy nie należy się, jeżeli członek rodziny dla swego umieszczenia nie potrzebuje wogóle najmować mieszkania, albo jeżeli wprawdzie musi najmować mieszkanie, czynsz najmu mieszkania jednak nie był dotychczas w głównej mierze pokrywany z dochodu osiąganego pracą powołanego do czynnej służby.

Obcinanie dodatków czynszowych do wysokości rzeczywiście opłacanego czynszu najmu, lub udzielanie zamiast czynszu ryczałtowej kwoty, nie byłoby uzasadnione w ustawie.

Dodatkowe przyznanie dodatku czynszowego.

Zdarza się często wskutek wypadków wojennych, że uprawnione osoby, które w miejscu swego stałego mieszkania czynszu nie opłacały i dlatego przyznano im zasiłek, jednak bez dodatku czynszowego, są zmuszone do zmiany miejsca pobytu²⁾ i do najęcia w miejscu swego przejściowego pobytu mieszkania za opłatą czynszu. W takim razie można im dodatkowo przyznać dodatek czynszowy w wysokości połowy zasiłku ustanowionego dla miejscowości, w której mieszkali w czasie powstania ich prawa do zasiłku. Lecz i w takich wypadkach musi być przestrzegana zasada, że ogólna kwota zasiłków przyznanych członkom rodziny nie może przewyższać przeciętnego dziennego zarobku powołanego do służby wojskowej. Gdyby osoba pobierająca zasiłek na utrzymanie wraz z dodatkiem czynszowym według taryfy obowiązującej w mniejszych miejscowościach przeniosła się do miejscowości, gdzie obowiązuje wyższa taryfa, to mimo to nie może otrzymać wyższego zasiłku, gdyż wymiar należytości na utrzymanie kieruje się zawsze według

²⁾ Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 6. III. 1915 L. 1869/K. Z.

miejsowości, w której dotyczący członek rodziny miał swą zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku.

Jeżeli członkowie rodziny powołanego mając wolne mieszkanie, nie zgłosili dlatego swego roszczenia do przyznania im dodatku czynszowego, lub zgłosili, lecz im tego dodatku nie przyznano³⁾, a później skutkiem zmiany stosunków wnoszą prośbę o dodatkowe przyznanie dodatku czynszowego, opierając ją na fakcie, że powołany umarł, poległ, stał się inwalidą lub zaginął i wskutek tego oni stracili wolne mieszkanie, to należy się im, jeżeli ten fakt będzie stwierdzony, dodatek czynszowy, a to od najbliższego miesiąca, następującego po utracie wolnego mieszkania, o ile istnieją inne ustawowe wymogi.

Przeznaczenie dodatku czynszowego.

Dodatek czynszowy przeznaczony jest wyłącznie na opłatę czynszu za mieszkanie⁴⁾. Bardzo często zdarza się jednak, że członkowie rodziny powołanego, chociaż pobierają dodatek czynszowy, odmawiają zapłaty czynszu najmu. Takie postępowanie doprowadza często do przymusowego usunięcia z mieszkania. Komisye zasiłkowe zwykły więc w wypadkach, gdy dodatek czynszowy przyznano, a strona czynszu nie płaci, po przeprowadzeniu dochodzenia, wstrzymywać dalszą wypłatę tego dodatku. Natomiast niema z uwagi na przepis § 7:2 ustawy o zasiłkach (zobacz rozdział VII) prawnej podstawy do sądowego zabezpieczenia zapłaty czynszu najmu za mieszkanie na przyznanym dodatku czynszowym.

Wysokość wymiaru według wojskowego przemarszowego.

Należytość na utrzymanie wynosi tyle, ile wynosi wynagrodzenie państwowe za wojskowe pożywienie przemarszowe w tej miejscowości, w której dotyczący członek rodziny powołanego ma swą zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku.

Wynagrodzenie państwowe za wojskowe pożywienie przemarszowe oznacza się⁵⁾ co roku naprzód i ogłasza w dzienniku ogólnych rozporządzeń dla c. i k. wojska, tudzież w dzienniku rozporządzeń dla c. k. obrony krajowej.

³⁾ Rozp. min. z 12. V. 1916 Dep. XVII. L. 10663 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 7. VI. 1916 L. 3490/K. Z.).

⁴⁾ Rozp. min. z 7. XII. 1914 Dep. XVII. L. 3985 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 22. I. 1915 L. 1864/K. Z.).

⁵⁾ Stosownie do § 51 ustawy z 11. VI. 1879 Dz. u. p. Nr. 93.

Wynosi ono obecnie dziennie:⁶⁾

MIEJSCOWOŚĆ	Dla osób dorosłych	Dla osób dorosłych z uwzględnie- niem dodatku czynszowego	Dla dzieci niżej 8 lat (50 ⁰ / ₀)	Dla dzieci niżej 8 lat z uwzględnie- niem dodatku czynszowego (50 ⁰ / ₀)	Dla dzieci niżej 8 lat z uwzględnie- niem dodatku czynszowego (75 ⁰ / ₀)
	Kor. hal.	Kor. hal.	hal.	hal.	Kor. hal.
Za granicą	—80	1.20	40	60	—90
Lwów	—84	1.26	42	63	—95
Kraków	—80	1.20	40	60	—90
Inne miejscowości w Galicyi	—57	—86	29	43	—64
Wiedeń	—88	1.32	44	66	—99
Inne miejscow. w Niższej Austrii	—81	1.22	41	61	—91
Linz	—88	1.32	44	66	—99
Inne miejscow. w Wyższej Austrii	—76	1.14	38	57	—86
Solnogród (Salzburg)	—82	1.23	41	62	—92
Praga	—80	1.20	40	60	—90
Inne miejscowości w Czechach	—85	1.28	43	64	—96
Berno	—85	1.28	43	64	—96
Inne miejscowości na Morawie	—80	1.20	40	60	—90
Opawa	—82	1.23	41	62	—92
Inne miejscowości na Śląsku	—76	1.14	38	57	—86
Czerniowce	—75	1.13	38	56	—84
Inne miejscowości na Bukowinie	—61	—92	31	46	—69
Graz	—83	1.25	42	62	—94
Inne miejscowości w Styryi	—77	1.16	39	58	—87
Celowiec	—85	1.28	43	64	—96
Inne miejscowości w Karyntyi	—79	1.19	39	59	—89
Lublana	—76	1.14	38	57	—86
Inne miejscowości w Krainie	—70	1.05	35	53	—79
Insbruk	1.—	1.50	50	75	1.13
Inne miejscowości w Tyrołu	—90	1.35	45	68	1.01
Tryest	—87	1.31	44	65	—98
Inne miejsc. kraju nadbrzeżnego	—80	1.20	40	60	—90
Zara	—80	1.20	40	60	—90
Inne miejscowości w Dalmacyi	—73	1.20	37	55	—82

Z przytoczonych wyżej cyfr wynagrodzenia tak zwanego przemarszowego okazuje się, że w Galicyi wynagrodzenie państwowe za wojskowe pożywanie przemarszowe jest najniższe. W tym względzie w ostatnich czasach podniosły się liczne głosy żądające podwyższenia tego wynagrodzenia.

⁶⁾ Rozp. min. z 1. I. 1914 Dep. XVI. L. 1959/13. (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 2. VIII. 1914 L. 782/mob.)

Postępowanie przy wymiarze zasiłku z uławkami.

Ponieważ wynagrodzenie państwowe za wojskowe pożywienie przemarszowe, które służy za podstawę wymiaru zasiłku, wynosi obecnie np. w Galicyi dla wszystkich miejscowości z wyjątkiem Lwowa i Krakowa 57 h., skutkiem tego suma zasiłku przypadająca dziennie do wypłaty, biorąc na uwagę kombinacje, jakie mogą zajść przy wymiarze np. dodatek na czynsz, dzieci niżej lat ośmiu zawiera bardzo często ułamek np. 28.5 h., 42.75 h., 85.5 h. Okoliczność ta powoduje przy obliczaniu sumy zasiłku, oraz należitości za pewien okres czasu wielkie utrudnienie, przy wymiarze i likwidacji zasiłku ⁷⁾.

Według przepisów ⁸⁾ odnoszących się do postępowania z tego rodzaju uławkami przy obliczeniach w walucie koronowej dla wypłat Władz, Urzędów państwowych i innych publicznych, ułamki wynoszące pół halerza lub więcej, liczy się za cały halerz, a wynoszące mniej niż pół halerza opuszcza.

Skutkiem tych postanowień przy wymiarze zasiłków:

28.5 h. zaokrągliła się na 29 h.

42.75 h. zaokrągliła się na 43 h.

85.5 h. zaokrągliła się na 86 h. i t. d.

Dzieci poniżej ośmiu lat.

Po myśli przepisów § 4 ustęp ostatni ustawy o zasiłkach dzieciom w wieku poniżej ośmiu lat przyznawano połowę zasiłku przypadającego osobie dorosłej. Przepisy te zostały następnie zmienione rozporządzeniem cesarskim z 11. maja 1916 Dz. u. p. Nr. 135.

Według tego rozporządzenia zasiłek na utrzymanie dla dzieci poniżej ośmiu lat wynosi obecnie 75% zasiłku przypadającego osobie dorosłej, jeżeli opłacają czynsz za mieszkanie ⁹⁾.

Jeżeli czynszu nie płacą, albo jeżeli w rodzinie, z którą te dzieci żyją w wspólności domowej, pobierają więcej jak trzy osoby zasiłek w pełnym wymiarze, w takim razie zasiłek na utrzymanie

⁷⁾ Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 8. IV. 1916 L. 3344/K. Z.

⁸⁾ Rozp. cesarskie z 21. IX. 1899 Dz. u. p. Nr. 176 III. część §§ 20 i 21.

⁹⁾ Według rozporządzenia cesarskiego z 11. maja 1916 Dz. u. p. Nr. 135 zmieniającego § 4 ustęp ostatni ustawy o zasiłkach.

dla dzieci poniżej ośmiu lat wynosi jak dawniej tylko połowę zasiłku przypadającego osobie dorosłej. Dzieciom, które kończą ósmy rok życia w czasie służby powołanego do wojska wskutek mobilizacji podwyższa się od dnia ukończenia ósmego roku życia przyznany im zasiłek do pełnego wymiaru¹⁰⁾. Dzieciom, które kończą ósmy rok życia po śmierci powołanego względnie jego zaginięciu, chociażby ukończenie ósmego roku życia przypadło w czasie, albo po upływie 6-cio miesięcznego terminu, o którym będzie mowa w rozdziale VI-tym, albo wreszcie w czasie, kiedy następuje już dalsza wypłata zasiłków na podstawie cesarskiego rozporządzenia z 12. czerwca 1915 Dz. u. p. Nr. 161, należy się od dnia ukończenia ósmego roku życia, podwyżka zasiłku do pełnego wymiaru¹¹⁾.

W obu wypadkach jednak ogólna suma zasiłków przyznanych członkom rodziny powołanego do czynnej służby wojskowej nie może przewyższać przeciętnego dziennego zarobku powołanego.

Prośbę o podwyższenie zasiłku dla dziecka z powodu ukończenia 8-go roku życia, najlepiej jest wnieść protokolarnie u naczelnika gminy miejsca zamieszkania, okazując mu do wglądu metrykę urodzenia dziecka. Naczelnik gminy winien fakt okazania mu i przejrzenia przez niego metryki stwierdzić wyraźnie w protokole. W zasadzie jednak podwyższenie zasiłków dla członków rodziny poniżej 8 lat winny komisye uskuteczniać z urzędu, ponieważ strona obowiązana jest jedynie do zgłoszenia swego prawa do zasiłku, wymiar zaś zasiłku w ustawowej wysokości należy już do dotyczących Komisji zasiłkowych.

Dniem od którego ma nastąpić nowy wymiar zasiłku, jest dzień ogłoszenia dotyczącego rozporządzenia cesarskiego t. j. dzień 13. maja 1916.

¹⁰⁾ a) Rozp. min. z 24. III. 1915 Dep. XVII. L. 4930 (Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 27. III. 1915 L. 4802/pr.).

b) Rozp. min. z 20. VI. 1916 Dep. XVII. L. 15887 (Okólnik Namiestnictwa z 3. VII. 1916 L. 136206/K. Z.).

¹¹⁾ Rozp. min. z 12. V. 1916 Dep. XVII. L. 10663 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 7. VI. 1916 L. 3490/K. Z.).

ROZDZIAŁ V.

Zarobek dzienny powołanego.

W ogólności.

Podstawą wymiaru zasiłku jest w zasadzie przeciętny zarobek dzienny powołanego.

Jeżeli jednak kwota, którą powołany do czynnej służby wspierał stale którego z członków rodziny lub na jego utrzymanie wydawał jest mniejsza od zasiłku, któryby przypadł dotyczącemu członkowi rodziny według niniejszej ustawy, natenczas zniża się zasiłek o tę różnicę.

Ma to zastosowanie szczególnie do członków rodziny, którzy nie żyją w wspólnym gospodarstwie z powołanym do czynnej służby, jak na przykład do dzieci nieślubnych, otrzymujących alimentu w pewnej stałej wysokości.

Dalszą zasadą jest przepis, że ogólna kwota zasiłków, przyznanych członkom rodziny, nie może przewyższać przeciętnej płacy dziennej powołanego do czynnej służby.

Obliczanie przeciętnego zarobku.

Przy obliczeniu zarobku dziennego¹⁾ powinno się zawsze odpowiednio uwzględnić sposób zarabkowania i gałąź zatrudnienia, stałość zarobku, a także obecne warunki zarobku i płacy w zawodzie powołanego. Te momenty należy szczególnie uwzględnić w tych

¹⁾ Rozp. min. z 11. II. 1916 Dep. XVII. L. 478 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 21. II. 1916 L. 3153/K. Z.).

wypadkach, gdy wskutek ponownego wymiaru zasiłku na utrzymanie, np. z powodu urodzin dziecka, które przyszło na świat podczas czynnej służby powołanego, okaże się, że ogólna kwota zasiłków dla członków rodziny przewyższałaby średni zarobek dzienny powołanego, przyjęty za podstawę pierwotnego wymiaru.

Jeżeli zasiłek wymierzono do wysokości przeciętnego zarobku dziennego powołanego, a rodzina tym wymiarem czuje się pokrzywdzona, z powodu, że według jej przekonania dzienny zarobek powołanego był wyższy — to wolno jej wnieść do Komisji zasiłkowej przedstawienie, w którym winna przedstawić dowody, że powołany więcej zarabiał dziennie. Pod względem formalnym uważa się, że w przedstawieniu należy podać dokładnie imię i nazwisko powołanego, jak również przytoczyć liczbę arkusza płatniczego na wymierzony już zasiłek. Komisja zasiłkowa po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń może w własnym zakresie działania zmienić swoje pierwotne orzeczenie²⁾.

²⁾ Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 7. VII. 1916 L. 10281/pr.

ROZDZIAŁ VI.

Czas, za który należy się członkom rodziny powołanego zasiłek na utrzymanie.

W ogólności.

Zasiłek na utrzymanie należy się członkom rodziny za cały czas, podczas którego powołany do czynnej służby nie może zarobkować w stanie cywilnym.

Za przeszkodę w cywilnem zarobkowaniu, spowodowaną czynną służbą, uważa się także wypadek, że powołany pozostawał z powodu choroby w lecznicy lub szpitalu, albo z innych ważnych powodów bez własnej winy doznał przeszkody w powrocie.

Okres czasu wchodzący w rachubę przy przyznaniu zasiłku, rozpoczyna się z tym dniem, w którym powołany do czynnej służby opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów, względnie w dniu, w którym został zatrzymany w czynnej służbie wskutek mobilizacyi, kończy się zaś z reguły w dniu powrotu.

Dzień, w którym powołany do czynnej służby opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów, jakoteż dzień jego powrotu winna stwierdzić przedewszystkiem gmina, względnie, o ile idzie o osobę, mieszkającą poza granicami Monarchii austriacko-węgierskiej, odnośny Konsulat.

Członkom rodziny powołanego wskutek mobilizacyi, którzy ze względu na to, że dalej otrzymywali pobory względnie wynagrodzenie powołanego, nie zgłosili pretensyi do zasiłku lub im go odmówiono, wniosą dodatkowo prośby o przyznanie takiego zasiłku i uzasadnią ją tem, że powołany umarł, poległ, lub zaginał, wskutek

czego dalszą wypłatę jego poborów, względnie wynagrodzenia zastanowiono, należy się zasiłek od dnia zastanowienia tych poborów albo wynagrodzenia, o ile istnieją inne ustawowe warunki¹⁾.

Przyznawanie zasiłków członkom rodziny żołnierzy obowiązanych do służby prezencyjnej do 31. grudnia, a urlopowanych w czasie pokoju już 1. października.

Według § 41:2 ust. wojsk. z reguły kończy się czas służby wojskowej bez względu na dzień wcielenia z dniem 31. grudnia tego roku, w którym upływa odnośny obowiązek służbowy. Faktycznie jednak w czasie pokoju żołnierze są zwykle trwale urlopowani już dnia 1. października. Powstaje więc pytanie, czy takim żołnierzom należy się zasiłek za czas od 1. października do 31. grudnia, ponieważ właściwie są oni jeszcze obowiązani do służby prezencyjnej po dzień 31. grudnia. Gdy według intencji ustawy prawo do zasiłku powstaje z chwilą, w której powołany w zwykłych warunkach zwolnionyby został z czynnej służby, przeto słuszną jest rzeczą, aby rodzinie tego, który np. swój obowiązek służby prezencyjnej kończył z dniem 31. grudnia 1914, a w czasie pokoju byłby zwolniony już 1. października 1914, jeżeli istnieją inne warunki ustawy o zasiłkach, przyznano zasiłek już z dniem 1. października 1914. Taką praktykę Komisji zasiłkowych aprobowało Ministerstwo obrony krajowej²⁾.

Zasadę tę, że prawo do zasiłku powstaje już z chwilą, w której powołany zostałby w zwykłych warunkach zwolniony z czynnej służby stosuje się w praktyce także do rodzin jednorocznych ochotników, odbywających służbę wojskową³⁾.

Wypadki wstrzymania zasiłku.

Wstrzymanie zasiłku może nastąpić po myśli ustawy w następujących wypadkach:

¹⁾ Rozp. min. z 12. V. 1916 Dep. XVII. L. 10663 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 7. VI. 1916 L. 3490/K. Z.).

²⁾ Rozp. min. z 2. I. 1915 Dep. XVII. L. 3838 ex 1914 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 23. I. 1915 L. 1904/K. Z.).

³⁾ Rozp. min. z 8. I. 1916 Dep. XVII. L. 26380 ex 1915 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 25. I. 1916 L. 3011/K. Z.).

a) w razie, gdy powołany do czynnej służby wojskowej może na nowo oddać się cywilnemu zarobkowaniu, t. j. w razie jego powrotu;

b) jeżeli zbiegnie, albo skazany zostanie wyrokiem sądowym na karę ciężkiego więzienia, lub na jeszcze surowszą karę;

c) w razie śmierci powołanego na polu bitwy, zaginięcia po potyczce lub śmierci, spowodowanej uszkodzeniem w czynnej służbie wojskowej, albo chorobą, tą służbą wywołaną, o ile śmierć nastąpiła jeszcze przed przeniesieniem w stan nieczynny;

d) w razie nienależnego wymiaru;

e) gdy w czasie poboru zasiłku zajdą okoliczności wykluczające dalsze prawo do poboru zasiłku.

Ad a).

Wstrzymanie zasiłku w razie powrotu powołanego.

Okres czasu, wchodzący w rachubę przy przyznawaniu zasiłku, kończy się z reguły z dniem powrotu powołanego. Z tym dniem zatem ustaje prawo do zasiłku.

Jeżeli jednak uprawniona osoba pobrała w terminie płatności np. 2-go zasiłek do 16-go, a powołany wrócił 5-go, to mimo jego powrotu nie można domagać się zwrotu zasiłku, względnie części zasiłku, wypłaconego uprawnionej osobie po dzień 16-go.

W takim wypadku nie wstrzymują Komisye zasiłkowe zasiłku z dniem powrotu powołanego, lecz z upływem tej połowy miesiąca, po której nastąpił powrót powołanego.

Jeżeliby jednak uprawniona osoba, zasiłku nie pobrała w właściwym czasie a więc np. 2-go, a powołany wrócił 5-go i osoba ta dopiero po jego powrocie zgłosiła się np. 8-go o wypłatę zasiłku zapadłego 2-go, to zasiłek ten może jej być wypłacony tylko do dnia powrotu powołanego, a więc tylko za czas od 2-go do 5-go i w takim razie Komisye wstrzymują zasiłek z dniem powrotu powołanego.

Urlopy i niezawinione przerwy.

Urlopy spowodowane chorobą i inne niezawinione przerwy w czynnej służbie wojskowej nie powodują utraty roszczenia do zasiłku na utrzymanie.

Wstrzymanie zatem dotyczącym członkom rodziny wypłaty zasiłków podczas takich niezawinionych przerw w służbie nie byłoby ustawowo uzasadnione.

Przeciwnie roszczenie do zasiłku na utrzymanie istnieje nieprzerwanie do czasu, dopóki obowiązani do służby po myśli § 60 ustawy wojskowej nie zostaną ze związku armii, marynarki wojennej, lub obrony krajowej zwolnieni z powodu trwałej niezdolności do służby, a obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu nie zostaną uwolnieni po myśli punktu 183 (§ 36) ⁴⁾ przepisów o organizacji pospolitego ruszenia, względnie na wypadek urlopowania po myśli punktu 231 lit. a) (§ 46) ⁵⁾ wspomnianych wyżej przepisów, nie przybędą w właściwym czasie do miejsca urlopu.

Podczas urlopu lub innych niezawinionych przerw w czynnej służbie powołanych ewentualnie przyznane pobory wojskowe nie mogą same przez się naruszyć prawa członków rodziny do poboru zasiłku na utrzymanie.

Za urlop dla poratowania zdrowia, który nie powoduje utraty zasiłku, uważa się każdy urlop udzielony z powodu choroby na oznaczony, lub nieoznaczony czas, albo aż do superarbitrium, o ile nie stało się to przy zgłoszeniu się do szeregów. Tak samo za niezawinioną przerwę w czynnej służbie wojskowej uważa się urlopowanie aż do zapadnięcia decyzji Komendy wojskowej co do zdolności lub niezdolności do służby wojskowej, w razie uznania kogoś za czasowo niezdolnego do służby, albo wreszcie w razie udzielenia urlopu celem poratowania zdrowia aż do takiego, a takiego czasu.

W każdym razie urlopowany winien posiadać jakiś dokument wojskowy (świadectwo wojskowe, paszport wojskowy, poświadczenie urlopowania i t. d.) i w dokumencie tym winien być wyraźnie oznaczony rodzaj urlopu.

Pobierającym zasiłki na utrzymanie członkom rodzin żołnierzy, którym udzielono urlopu ze względu na zniwa, nie wstrzymuje się według zarządzenia ministeryalnego z tego powodu wy-

⁴⁾ W drodze orzeczenia Komisji superarbitryjnej stwierdzonego w paszporcie przez Komendę okręgowego pospolitego ruszenia.

⁵⁾ Z powodu nadkompletu, zmniejszenia pocztu lub czasowej formacji pospolitego ruszenia urlopowani otrzymują poświadczenia urlopowe opiewające »na czas nieograniczony«

platy zasiłku na czas tego urlopu, lecz się dalej bez zmiany wypłaca ⁶⁾).

To zarządzenie nie ma jednak zastosowania do zawodowych maszynistów i palaczy, zajętych przy gospodarczych maszynach, którzy z powodu żniw zostali urlopowani do końca września 1915.

Ad b).

Dezercya — wyrok sądowy.

W wypadkach dezercyi ⁷⁾, albo zasądzenia prawomocnym wyrokiem sądowym wstrzymuje się zasiłek z dniem dezercyi, względnie z dniem prawomocności orzeczenia karnego.

Zdarza się często, że dezertter z własnej woli powraca do wojska, żalując swego postępku i władza wojskowa uwzględniając to pozwala mu wstąpić napowrót w szeregi, odkładając karę na koniec jego służby wojskowej. W takim wypadku członkowie jego rodziny przez czas jego służby mieliby prawo do zasiłku.

Ad c).

Wstrzymanie zasiłku z powodu śmierci względnie zaginięcia powołanego.

Członkom rodziny tych osób, które zginęły w potyczce, albo po potyczce zginęły, albo też z powodu uszkodzenia w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby wywołanej tą służbą umarły przed przeniesieniem napowrót w stan nieczynny, należy się zasiłek na utrzymanie w razie istnienia reszty wymogów jeszcze przez sześć miesięcy, poczynawszy od dnia ich śmierci, względnie zaginięcia (§ 6 ustawy ⁸⁾).

Gminy miejsca przynależności są obowiązane utrzymywać w ewidencji powołanych, których rodziny pobierają zasiłek, a to albo w formie konsygnacyi albo odpisów awiz Komisji zasiłkowej. Naczelnik gminy ma obowiązek natychmiast donieść Starostwu

⁶⁾ Rozp. min. z 25. VI. 1915 Dep. XVII. L. 12238 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 9. VII. 1915 L. 15076/pr.).

⁷⁾ Rozp. min. z 22. VII. 1915 Dep. XVII. L. 9739 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 4. VIII. 1915 L. 18304/pr.).

⁸⁾ Zobacz ustęp niżej o dalszej wypłacie zasiłku.

o powrocie powołanych, o doszłych do jego wiadomości wypadkach śmierci powołanych i t. d.

Zaopatrzenie wojskowe.

Jeżeli członek rodziny uzyska przed upływem sześciu miesięcy od śmierci powołanego zaopatrzenie wojskowe i jeżeli to zaopatrzenie wojskowe jest wyższe od pobieranego zasiłku, dalszą wypłatę zasiłku natychmiast się wstrzymuje. Jeżeli zaś kwota przyznanego zaopatrzenia wojskowego jest niższą od pobieranego zasiłku, w takim razie kwotę zaopatrzenia wojskowego na czas dalszego poboru zasiłku uzupełnia się do wysokości zasiłku na utrzymanie, t. zn. zasiłek nie wstrzymuje się w całości, lecz tylko zniża się go o różnicę między wysokością zasiłku a wysokością zaopatrzenia wojskowego i zmienia się odpowiednio odnośną asygnatę zasiłku.

Pobranego jednak już zasiłku nie może Komisya ściągnąć.

Dzień śmierci powołanego.

O dniu poległych można dowiedzieć się z list strat⁹⁾. Jeżeli jednak w liście strat nie jest podany ten dzień i data ta nie jest też znaną właściwym władzom wojskowym, przyjmuje się za dzień śmierci, dzień wydania odnośnej listy strat.

Niewola powołanego.

Członkom rodziny powołanego, który dostał się do niewoli¹⁰⁾, należy się zasiłek na utrzymanie, jeżeli istnieją ustawowe warunki, do dnia powrotu powołanego, względnie do czasu, któryby w danym razie wypadło oznaczyć, t. j. do chwili, w której odnośny oddział broni powołanego przeprowadził w zupełności rozbrojenie takich powołanych do czynnej służby.

⁹⁾ Rozp. min. z 19. II. 1915 Dep. XVII. L. 1750 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 24. II. 1915 L. 2007/K. Z.).

¹⁰⁾ Rozp. min. z 31. III. 1915 Dep. XVII. L. 5142 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 6. IV. 1915 L. 5430/pr.).

Samobójstwo powołanego.

Członkom rodziny powołanego do czynnej służby żołnierza, który popełnił samobójstwo⁴¹⁾, tylko wtedy można przyznać prawo do zasiłku na utrzymanie, jeżeli według obdukcji lub innych dochodzeń jako powód samobójstwa przyjąć można obłąkanie.

Ad d).

Wstrzymanie zasiłku z powodu nienależnego wymiaru.

W razie nienależnego wymiaru zasiłku wstrzymuje się dalszą wypłatę. Od strony ściąga się arkusz płatniczy, a jeżeli przeprowadzone dochodzenie wykaże, że strona wprowadziła władzę z rozmysłem w błąd, zarządza Komisya ściągnięcie nienależnie pobranej kwoty, ewentualnie w drodze egzekucyi, akta zaś przesyła Prokuratury Państwa celem wdrożenia dochodzenia karnego.

Zresztą zobacz poniżej rozdział X. ustęp 9, (str. 87).

Ad e).

Wstrzymanie zasiłku, jeżeli zajdą okoliczności wykluczające dalszy pobór.

Kasy wypłacające winny pytać zgłaszających się u nich odbiorców wypłaty, czy w osobistych i gospodarczych stosunkach członków rodziny zaszły istotne zmiany.

Jeżeli doszła do wiadomości Kasy okoliczność, kwestyonująca prawo do dalszego poboru zasiłku, względnie taka, któraby spowodować mogła zmianę wymiaru zasiłku, wówczas donosi Kasa o tem Komisji zasiłkowej celem wydania dalszych zarządzeń i wstrzymuje na razie dalszą wypłatę zasiłku, przedkładając Komisji ściągnięty od strony arkusz płatniczy.

Dalsza wypłata zasiłków.

Jak zatem wyżej powiedziano, jeżeli powołany zginie w potyczce, albo po potyczce zaginie, albo też z powodu uszkodzenia

⁴¹⁾ Rozp. min. z 19. II. 1915 Dep. XVII. L. 2894 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 26. II. 1915 L. 2013/K. Z.).

w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby wywołanej tą służbą umrze przed przeniesieniem napowrót w stan nieczynny, w takim razie członkom jego rodziny będzie należał się zasiłek na utrzymanie w razie istnienia innych warunków ustawowych jeszcze przez sześć miesięcy począwszy od dnia śmierci, względnie zaginięcia.

To prawo członków rodziny powołanego zostało rozszerzone rozporządzeniem Ministerstwa obrony krajowej z 8. marca 1915 Dep. XVIII L. 4971¹²⁾, które poleciło, aby w wyżej wspomnianych wypadkach, jak również w tych wypadkach, w których powołani przeniesieni zostaną w stan nieczynny jako inwalidzi, a nie są w stanie postarać się o należyte utrzymanie dla rodziny, na razie nie wstrzymano zasiłków na utrzymanie, względnie wstrzymane na nowo asygnowano, o ile są inne ustawowe warunki. Ministerstwo zaznaczyło jednak wyraźnie, że z tego prowizorycznego zarządzenia Rządu nie może urósć w żadnym względzie jakiegokolwiek roszczenie prawne dla dotyczących członków rodziny.

Dalsza wypłata zasiłków została następnie unormowana rozporządzeniem cesarskiem z 12. czerwca 1915 Dz. u. p. Nr. 161 i 'odnośniami dwoma rozporządzeniami ministeryalnymi¹³⁾. Według tych przepisów wypłaca się dalej zasiłek na utrzymanie:

a) jeżeli powołani do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji przeniesieni zostaną wprawdzie do stanu nieczynnego, lecz powrócą jako inwalidzi ze zmniejszoną zdolnością do zarobkowania i wykażą się odnawianem co miesiąc potwierdzeniem gminy miejsca pobytu, że ani nie mogą uzyskać zarobku, zapewniającego utrzymanie dla nich i ich rodzin, ani też nie pobierają żadnego innego wystarczającego dochodu;

b) jeżeli powołany zginie lub zaginie, chociaż upłynie sześciomiesięczny termin od czasu jego śmierci lub zaginięcia.

Oczywiście w obu wypadkach muszą istnieć i inne ustawowe warunki do poboru zasiłku.

Warunki te są następujące:

1) Powołany do czynnej służby żywiciel rodziny, nie odbywa

¹²⁾ Okólnik Prezydium Namiestn. z 19. III. 1915 L. 3949/pr.

¹³⁾ a) Rozp. Ministerstwa obrony krajowej z 12. VI. 1915 Dz. u. p. Nr. 162 (Rozporządzenie wykonawcze pierwsze).

b) Rozp. Ministerstwa obrony krajowej z 28. IX. 1915 Dz. u. p. Nr. 288 (Rozporządzenie wykonawcze drugie).

służby prezencyjnej. Na równi z nieobowiązanymi do służby prezencyjnej uważa się tych, którzy z mocy ustawy o świadczeniach wojennych zostali powołani do osobistych usług.

2) Utrzymanie członków rodziny musiało być dowodnie i istotnie zawisłe od dochodu z pracy powołanego, a to aż do tej chwili, w której on został powołany do czynnej służby.

3) Byt członków rodziny musi być wskutek powołania do czynnej służby zagrożony zaraz w chwili powołania albo później.

Ad a).

Inwalidzi — oznaczenie ich zdolności do zarobkowania.

Ażeby zaistniało prawo do dalszej wypłaty zasiłku na utrzymanie potrzeba wykazać, że powołany został uznany inwalidą, a zdolność jego do wykonywania poprzedniego zawodu zmniejszyła się przynajmniej o 20%. Okoliczności te należy udowodnić dokumentem wojskowym.

Do konstataowania i przedstawienia wniosku o zdolności lub niezdolności do służby wojskowej, o stopniu zmniejszenia się zdolności do zarobkowania w poprzednim zawodzie, jak również o wpływającym z tego powodu prawie do zaopatrzenia wojskowego powołana jest Komisya superarbitryjna. Decyzja co do tego wniosku przysługuje terytoryalnej Komendzie wojskowej. Do czasu tej decyzji udziela Komenda wojskowa żołnierzowi, uznanemu za niezdolnego do służby, urlopu. Podczas tego urlopu, a zatem po przedstawieniu go Komisji superarbitryjnej, do czasu decyzji Komendy wojskowej, — nie uważa się żołnierza za przeniesionego ostatecznie w stan nieczynny i wskutek tego członkom rodziny, o ile są inne ustawowe warunki, należy się przez ten czas normalny zasiłek wojskowy.

Dalsza wypłata zasiłku rodzinom inwalidów na podstawie przytoczonego wyżej rozporządzenia cesarskiego staje się aktualną dopiero po ukończeniu postępowania superarbitryjnego i zapadnięciu decyzji Komendy wojskowej. Decyzja ta ma być w myśl przepisów wojskowych zanotowana w dokumencie wojskowym żołnierza. Dopóki w tym dokumencie nie jest wpisana taka ostateczna decyzja, powołanego uważa się tylko za urlopowanego i członkom jego rodziny należy się jak wyżej nadmieniono normalny zasiłek. Jeżeli Komisya zasiłkowa ma wątpliwość, czy uwaga w dokumen-

cie wojskowym jest decyzją Komendy wojskowej, czy tylko wnioskiem Komisji superarbitryjnej, powinna odnieść się o wyjaśnienie do Komendy Oddziału uzupełniającego (Ersatzkörper) dotyczącego żołnierza. Do tej Komendy powinna powiatowa Komisja zasiłkowa odnieść się także i wtedy, jeśli od czasu urlopowania żołnierza upłynął dłuższy czas i wskutek tego należałoby przypuszczać, że wniosek na superarbitrowanie powinienby być już załatwiony, chociaż to w dokumencie wojskowym żołnierza nie jest wpisane.

Komisje superarbitryjne i Komendy wojskowe są obowiązane¹⁴⁾ ustalić procentowo stopień zmniejszenia się zdolności zarobkowania w poprzednim zawodzie. Jeżeli jednak tej okoliczności nie stwierdziły, lub w dokumencie wojskowym żołnierza nie uwidoczniły, Komisja zasiłkowa zasięga opinii lekarza powiatowego, względnie lekarza konsularnego. Opinia ta ma wyłącznie stwierdzić procentowe zmniejszenie się zdolności zarobkowania w poprzednim zawodzie. Jeśli ten ubytek wynosi przynajmniej 20%, wtedy są dane do t. zw. dalszej wypłaty zasiłku wojskowego.

Wypłata zasiłku obok pensji inwalidy.

Zasilek na utrzymanie należy się — i to bez jakiegokolwiek uszczuplenia — członkom rodziny obok pensji inwalidy lub pensji domu inwalidów i ewentualnego dodatku dla rannych, które inwalida pobiera.

Potwierdzenie gminy co do stanu majątkowego inwalidy.

Członkowie rodziny muszą co miesiąc w kasie przy odbiorze zasiłku wykazać się potwierdzeniem gminy miejsca pobytu inwalidy, że ten ostatni nie może uzyskać zarobku, zapewniającego utrzymanie dla siebie i jego rodziny i że nie pobiera żadnego innego wystarczającego dochodu. Potwierdzenie wystawiają gminy miejsca pobytu inwalidy, a starać się o nie może on sam, lub odbiorca zasiłku. Kasa wypłacająca zasilek obowiązana jest zawsze żądać od odbiorcy zasiłku przedłożenia potwierdzenia.

¹⁴⁾ Rozp. Ministerstwa wojny z 22. I. 1915 ogłoszonego w »Wiener Zeitung« z 6. II. 1915.

Formularze takich potwierżeń są w urzędach gminnych na składzie.

Celem kontroli co do istnienia warunków do dalszego poboru zasiłku rodzin inwalidów zalecono Zwierzchnościom gminnym założyć alfabetyczny spis zamieszkałych w gminie inwalidów i przeprowadzać w pewnych odstępach czasu co do nich dochodzenia, a wynik ich w krótkości notować.

Zarządzenie dalszej wypłaty zasiłku członkom rodziny inwalidy¹⁶⁾.

Jeżeli dojdzie do wiadomości powiatowej Komisji zasiłkowej, że powołany, którego rodzina pobierała zasiłek, przeniesiony został jako inwalida napowrót w stan nieczynny, winna postąpić Komisja zasiłkowa w następujący sposób:

1) Jeżeli zasiłek już został wstrzymany, należy asygnować go na nowo. W tym celu winna Komisja sporządzić nowe zgłoszenia¹⁵⁾, przeprowadzić dodatkowe dochodzenie co do stosunków rodzinnych i majątkowych rodziny, następnie wydać nowe orzeczenie¹⁵⁾, wystawić nowy przekaz kasowy¹⁵⁾ i arkusz płatniczy¹⁵⁾, podając jako dzień rozpoczęcia wypłaty zasiłku, dzień następujący po dniu, od którego zasiłek został wstrzymany. Na zgłoszeniu, przekazie kasowym i arkuszu płatniczym należy umieścić u góry czytelnie czerwonym atramentem uwagę: »Dalsza wypłata na zasadzie rozp. ces. z 12. czerwca 1915 Dz. u. p. Nr. 161«.

Awiza należy wygotować na formularzach koloru niebieskiego.

2) Jeżeli zasiłek nie został jeszcze wstrzymany, nie należy go wstrzymywać, lecz jedynie wystosować do Urzędu podatkowego polecenie dalszej wypłaty.

Również i w tym wypadku dla ewidencji wygotowuje się awiza na formularzach koloru niebieskiego.

¹⁵⁾ Na formularzach przepisanych rozp. minist. z 28. XII. 1912 Dz. u. p. Nr. 238.

¹⁶⁾ Uwagi tym ustępem objęte przeznaczone są głównie do użytku Komisji zasiłkowych.

Ad b).

Dalsza wypłata zasiłku mimo upływu sześciomiesięcznego terminu po śmierci lub zaginięciu powołanego.

Zasiłek na utrzymanie będzie dalej wypłacany, względnie asygnowany na nowo członkom rodziny żołnierza mimo upływu sześciomiesięcznego terminu od czasu śmierci jego lub zaginięcia a to bez względu na to, czy powołany zginie w potyczce albo po potyczce zaginie, albo też z powodu uszkodzenia w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby wywołanej tą służbą umrze przed przeniesieniem napowrót w stan nieczynny.

Dalsza wypłata powinna zapewniać stronie dalszy pobór zasiłku na utrzymanie bez żadnej przerwy.

Zasiłki wypłaca się zatem dalej w niezmnieszonym ustawowym wymiarze, o ile członkowie rodziny nie otrzymali jeszcze zaopatrzenia wojskowego, w tym bowiem wypadku należy wypłacać tylko różnicę między zaopatrzeniem wojskowym, a przyznany zasiłkiem.

Zarządzenie dalszej wypłaty członkom rodziny zmarłego względnie zaginionego żołnierza mimo upływu sześciomiesięcznego terminu ¹⁶⁾.

Przy zarządzeniu dalszej wypłaty, w wypadkach o których obecnie mowa, winna Komisya trzymać się następujących zasad:

1) Jeżeli zasiłek jeszcze nie został wstrzymany, a dzień śmierci, względnie zaginięcia powołanego ustalono, lub w razie niemożności ustalenia przyjęto datę wydania dotyczącej listy strat, należy polecić Urzędowi podatkowemu, ażeby mimo upływu 6-ciu miesięcy od dnia śmierci, względnie zaginięcia powołanego, wypłacał nadal uprawnionym członkom jego rodziny zasiłek, a to na podstawie ces. rozp. z 12. czerwca 1915 Dz. u. p. 161, wypłaty te zapisywał jednak w osobnym poddzienniku.

2) Jeżeli zasiłek został już wstrzymany, należy wypłatę na nowo asygnować, a mianowicie:

a) jeżeli strona już przestała pobierać zasiłek z powodu upływu 6-miesięcznego terminu, należy sporządzić nowe zgłosze-

¹⁶⁾ Uwagi tym ustępem objęte przeznaczone są głównie do użytku Komisji zasiłkowych.

nie¹⁷⁾, przeprowadzić dodatkowe dochodzenie co do stosunków rodzinnych i majątkowych rodziny, następnie wydać nowe orzeczenie¹⁷⁾, wystawić nowy przekaz kasowy¹⁷⁾ i arkusz płatniczy¹⁷⁾, podając jako dzień rozpoczęcia wypłaty zasiłku — dzień następujący po dniu, od którego zasiłek został wstrzymany. Na zgłoszeniu, przekazie kasowym i arkuszu płatniczym należy umieścić u góry czytelnie czerwonym atramentem uwagę: »Dalsza wypłata na zasadzie rozp. ces. z 12. czerwca 1915 Dz. u. p. Nr. 161«.

Przesyłając przekaz kasowy Urzędowi podatkowemu należy mu polecić, ażeby wypłacany na podstawie tego przekazu zasiłek zapisywał w osobnym poddzienniku.

b) jeżeli strona mimo wstrzymania zasiłku pobiera zasiłek ze względu, że jeszcze nie upłynął ustawowy termin sześciomiesięczny, należy zarządzone w Urzędzie podatkowym wstrzymanie zasiłku cofnąć i polecić mu, ażeby zasiłek nadal wypłacał po dniu, z którym go wstrzymano, zachowywał go jednak od tego dnia w osobnym poddzienniku z powołaniem się na wyżej wspomniane rozporządzenie cesarskie.

W wyżej wspomnianych wypadkach wygotowuje się dla ewidencyj awiza na formularzach koloru niebieskiego.

Dalsza wypłata zasiłku a pociągnięci do osobistych usług.

Wszystkie wyżej przytoczone przepisy o dalszej wypłacie zasiłków stosują się także i do pociągniętych na podstawie ustawy o świadczeniach wojennych do osobistej pracy i usług.

Dalsza wypłata a dodatkowe asygnowanie zasiłku.

Jeżeli nie przyznano jeszcze zasiłku na utrzymanie, można go na prośbę uprawnionej osoby przyznać także dodatkowo, o ile ustawowe warunki istniały już podczas czynnej służby żołnierza, a prośbę wniesiono nie później jak w dwa miesiące po przeniesieniu napowrót w stan nieczynny, lub w sześć miesięcy po dniu śmierci, lub dniu zaginięcia.

¹⁷⁾ Na formularzach przepisanych rozp. min. z 28. XII. 1912 Dz. u. p. Nr. 238.

Wstrzymanie dalszej wypłaty zasiłków.

Dalszą wypłatę zasiłku wstrzymuje się:

1) jeżeli nie dostarczono przepisanego comiesięcznego poświadczenia;

2) jeżeli z uchwały Komendy wojskowej okaże się, że zdolność inwalidy do wykonywania swego poprzedniego zawodu nie zmniejszyła się przynajmniej o 20%.

Czas, od którego będzie wogóle wstrzymaną dalsza wypłata zasiłków poda w swoim czasie Ministerstwo obrony krajowej do ogólnej wiadomości.

Dalsza wypłata zasiłków w Bośni i Hercegowinie.

Członkom rodzin zmobilizowanych osób przynależnych do Bośni i Hercegowiny, poległych na wojnie, zaginionych względnie zmarłych z powodu wojny, którzy po myśli ustawy o zaopatrzeniu dla osób wojskowych nie mają prawa do pensyi, można na razie tak, jak w Austrii, nadal wypłacać zasiłki¹⁸⁾, a to aż do ustawowego uregulowania kwestyi dalszej wypłaty zasiłków względnie przyznania wsparć państwowych.

¹⁸⁾ Rozp. min. z 10. VII. 1916 Dep. XVII. L. 10376 (Okólnik Namieśtnictwa z 20. VII. 1916. L. 147791.

ROZDZIAŁ VII.

O dobrowolnych datkach i zaliczkach.

W ogólności.

Zasiłek na utrzymanie, zabezpieczony przez państwo, nie doznaje wcale uszczerbku z powodu ewentualnych innych datków, udzielonych przez kraj, gminy, stowarzyszenia lub osoby prywatne (§ 7 ust. —).

Roszczenia do zasiłku nie mogą być objęte egzekucją, ani też dotknięte środkami zabezpieczającymi, nie można przeto ich ani cedować, ani przekazywać lub oddawać w zastaw.

Datki dobrowolne.

Jeżeli jednak wspomniane wyżej datki nie mają charakteru dobrowolnych¹⁾, lub od czasu do czasu udzielanych wsparć, (np. jeżeli rodzina zmobilizowanego wskutek dobroczynności przedsiębiorcy, u którego ten zajęty był jako robotnik lub funkcjonaryusz, otrzymuje część poborów zmobilizowanego jako wsparcie), lecz mają charakter ustawowo należących się im poborów lub umownie wypłacać się mających świadczeń (np. przy rentach asekuracyjnych od wypadków, przy wsparciach z powodu choroby lub gdy istnieje ustawowe lub umowne zobowiązanie przedsiębiorcy do dalszej wypłaty zarobku lub płacy), bada się, czy mimo tych poborów utrzymanie dotyczących osób wogóle jest jeszcze zagrożone.

¹⁾ Rozp. min. z 31. I. 1915 Dep. XVII. L. 301 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 14. II. 1915 L. 1955/K. Z.).

Dobrowolne zwolnienie z czynszu na czas wojny.

Zwolnienie z czynszu ²⁾ na czas wojny, jeżeli najmodawca do tego ani prawnie ani wskutek umowy nie jest obowiązany, uważa się jako dobrowolne wsparcie i z tego powodu zasiłek na utrzymanie, zabezpieczony przez państwo, nie doznaje wcale uszczerbku. Uzyskanie zwłoki w zapłacie czynszu nie narusza zupełnie uprawnienia do żądania dodatku czynszowego.

Zaliczki.

Postanowienia, że roszczenia do zasiłku nie mogą być objęte egzekucją, ani też dotknięte środkami zabezpieczającymi nie mają zastosowania co do tych kwot, które c. i k. władza reprezentacyjna, gmina albo jakaś inna oznaczona w drodze rozporządzenia korporacyjna, lub także zakład, wypłaci wyraźnie tylko jako zaliczkę na poczet zasiłku na utrzymanie.

Zaliczki, udzielone na poczet zasiłku na utrzymanie, zostaną potrącone przy wypłacie przez kasę, która wypłaca zasiłek, gdy kasa ta będzie zawiadomiona w właściwy sposób o udzieleniu zaliczki.

W tym celu udzielający zaliczki, o ile nim nie jest c. i k. władza reprezentacyjna, przesyła wygotowany podług wzoru I. nieostemplowany kwit na zaliczkę Komisji zasiłkowej powołanej do rozstrzygnięcia o roszczeniu do zasiłku.

W razie asygnowania zasiłku wyda Komisya ta zaraz odnośnej kasie polecenie, powołując się na dotyczącą asygnatę kasową, aby ściągnęła w odpowiedni sposób zaliczkę, albo w razie, gdyby zasiłek nawet po dłuższym czasie nie miał być asygnowany, zwróci kwit na zaliczkę z odpowiednią rezolucją temu, który tej zaliczki udzielił.

O ściągnięciu zaliczki zawiadamia kasa wprost tego, który tej zaliczki udzielił, przesyłając mu kwit zaopatrzone odpowiednią uwagą. Uskutecznienie zawiadomienia i otrzymania ściągniętej kwoty potwierdza ten, który udzielił zaliczki na przesłanym mu kwicie, który następnie kasa przechowuje u siebie. (Rozp. wyk. do § 7 ust.).

²⁾ Rozp. min. z 6. IX. 1915 Dep. XVII. L. 15814.

Prawo ściągania zaliczek.

Wszystkie fundusze³⁾ i zakłady, które służą dla publicznych celów, albo utworzone zostaną z datków zebranych w drodze publicznej ofiarności, jeżeli zostają pod zarządem lub nadzorem państwa, kraju, albo gmin, są uprawnione żądać, by kwoty udzielone wyraźnie jako zaliczki na poczet zasiłku na utrzymanie ściągnięto przy wypłacie zasiłku.

Fundusz wdów i sierót, ubezpieczenie wojenne.

Fundusz wdów i sierót całej siły zbrojnej jest uprawniony do żądania ściągnięcia kwot, które wypłacił jako zaliczki na poczet zasiłku wojskowego⁴⁾.

Zaliczek owych udziela wymieniony Fundusz w tym celu, aby ułatwić rodzinom, które pobierają zasiłek na utrzymanie, spłatę premii ubezpieczenia wojennego w dogodnych ratach półmiesięcznych.

Sekcja wojskowa Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie.

Sekcja wojskowa Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie⁵⁾ jest także uprawniona do ściągania kwot, które sama wyraźnie tytułem zaliczek na zasiłki rodzinom legionistów przyznała i wypłaciła skoro zasiłek zostanie przyznany.

Zwrot takich zaliczek zarządza, jeżeli chodzi o obcych poddanych Krajowa Komisja zasiłkowa, jeżeli o obywateli austriackich, właściwa powiatowa Komisja zasiłkowa. Obecnie zaliczki udzielane rodzinom legionistów poddanych rosyjskich ściągają Komendy obwodowe.

Zaliczki udzielane przez Starostwa.

W Galicyi z powodów wypadków wojennych musiały niektóre władze czasowo swoje urzędowanie wstrzymać.

³⁾ Rozp. Ministerstwa Obrony krajowej z 8. września 1914 Dz. u. p. Nr. 242.

⁴⁾ Rozp. Min. z 5. V. 1915 Dep. XVII. L. 9322 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 17. V. 1915 L. 8296/pr. i Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 25. II. 1916 L. 3175/K. Z.).

⁵⁾ Rozp. Min. z 25. IX. 1915 Dep. XVII. L. 9572 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 12. X. 1915 L. 27937/pr.).

Taksamo i niektóre Komisye zasiłkowe przerwały swoją działalność, skutkiem czego prośby o przyznanie zasiłku nie mogły być załatwione. Również dla braków niektórych Urzędów podatkowych nie wypłacono zasiłków rodzinom chociaż już miały w ręku arkusze płatnicze.

Ponieważ z chwilą powrotu władz do takich powiatów wskutek wielkiej ilości zgłoszeń nie można było wszystkich zgłoszeń odrazu załatwić, Krajowa Komisya zasiłkowa, względnie Prezydium Namiestnictwa chcąc przyjść z jak najszybszą pomocą rodzinom powołanych przepisało następujące postępowanie.

Ponieważ z chwilą powrotu Starostwa do siedziby swego urzędowania zgłaszają się o zasiłki uprawnieni do ich poboru z tego powiatu i z obcych sąsiednich powiatów, gdzie władze jeszcze nie mogły wznowić urzędowania, dzieli się zgłaszających na dwie grupy:

- 1) na uprawnionych do poboru zasiłków z własnego powiatu;
- 2) na uprawnionych do poboru zasiłków z obcego powiatu.

W obydwóch grupach rozróżnia się uprawnionych, którzy posiadają już arkusze płatnicze i którzy takich arkuszy nie mają.

(ad 1) Uprawnieni do poboru zasiłku z własnego powiatu.

a) Uprawnionym posiadającym arkusz płatniczy wypłaca się (dopóki właściwy dla nich Urząd podatkowy nie urzęduje) zasiłki z pieniędzy, które Starostwo na ten cel otrzymuje. Zasiłki wypłacane przez Starostwo nie mogą być jednak wypłacone za cały czas ubiegły od ostatniej wypłaty, lecz odpowiednio do stosunków materialnych uprawnionego za 1 lub 2 miesiące.

Wypłata może nastąpić tylko do rąk uprawnionego do jej odbioru, wskazanego w arkuszu płatniczym.

Na otrzymaną kwotę wystawia uprawniony kwit, który ma być w aktach Starostwa przechowany. Uskutecznioną wypłatę uwidacznia Starostwo w arkuszu płatniczym, wypełniając atramentem, lub atramentowym ołówkiem odpowiednie rubryki tego arkusza i umieszczając podpis wypłacającego urzędnika, oraz pieczęć urzędową.

Duplikaty arkuszy płatniczych.

b) jeżeli zgłoszą się strony, które podają, że przyznano im swego czasu zasiłek, lecz zgubiły arkusz płatniczy, lub arkusz ten

uległ zniszczeniu, spisuje się z każdą stroną przypomnienie urzędowe w formie protokołu, w którym wymienia się imię i nazwisko odbiorcy wypłaty, daty odnoszące się do stanu rodzinnego (ilość członków rodziny, którym przyznano zasiłek) oraz datę dnia, do którego według zeznania strony zasiłek został pobrany.

Strona jest obowiązana wymienić świadków, którzy mogą stwierdzić prawdziwość jej zeznań.

W interesie stron i przyspieszenia urzędowania winne Starostwa, ile możności zarządzić, ażeby z interesowanymi mieszkańcami każdej gminy przybył do Starostwa naczelnik gminy lub inny członek gminy posiadający w całej pełni zaufanie władzy i obznajomiony przytem dokładnie ze stosunkami rodzinnymi interesowanych stron, w tym celu, aby mógł stwierdzić prawdziwość dat podanych przez strony.

Spisane ze stronami protokoły przesyła Starostwo krajowej Komisji zasiłkowej, która jeżeli awizo zgłaszającej się strony jest w katastrze Komisji, udziela upoważnienia do wystawienia duplikatu arkusza płatniczego i udziela Starostwu zarazem odpis odnośnego awiza. Na podstawie upoważnienia krajowej Komisji zasiłkowej wystawia powiatowa Komisja zasiłkowa, którą reaktywuje się ile możności jednocześnie z powrotem Starostwa do swej siedziby, stronie duplikat arkusza płatniczego i zarządza wypłatę zasiłku.

Ażeby jednak takim stronom przyjść z natychmiastową pomocą, może Starostwo tymczasowo, t. z. dopóki strona nie otrzyma duplikatu arkusza płatniczego, wypłacać zaliczki w wysokości odpowiedniej do stwierdzonego na podstawie zeznań świadków położenia materialnego strony i członków rodziny, uprawnionych do roszczenia o zasiłek, oraz czasu, do którego zasiłek by się im należał, (najwyżej do 150 K.).

Zaliczki udziela się za kwitem, który się w aktach Starostwa przechowuje, a w razie powrotu Urzędu podatkowego, jemu odstępuje celem potrącenia zaliczki przy pierwszej wypłacie zasiłku.

Jeżeli krajowa Komisja zasiłkowa nie może udzielić upoważnienia do wystawienia duplikatu arkusza płatniczego (ponieważ kataster kartkowy nie zawiera odnośnego awiza), spisuje się ze stroną zgłoszenie i przeprowadza nowe dochodzenie.

Taksamo postępuje się, t. z. udziela ewentualnie stosownej zaliczki i spisuje zgłoszenie, ze stronami, które twierdzą, że wnio-

sły zgłoszenie we właściwym czasie lecz nie otrzymały orzeczenia powiatowej Komisji zasiłkowej.

Odkąd powiatowa Komisja zasiłkowa, jeżeli są ustawowe warunki, winna przyznać zasiłek, są miarodajne zeznania strony poparte zeznaniami świadków co do czasu powołania żywiciela rodziny do czynnej służby wojskowej, a także dzień, w którym Starostwo i Urząd podatkowy wskutek ewakuacji władz opuściły swą siedzibę.

Zasiłek można na razie we wszystkich tych wypadkach przyznać dopiero od dnia ewakuacji Urzędu podatkowego, ponieważ jest niewątpliwe, że po dniu ewakuacji Urzędu podatkowego strona zasiłku pobrać nie mogła. Za czas zaś ubiegły, t. z. za czas przed ewakuacją Urzędu podatkowego zasiłek można przyznać dodatkowo (przez wystawienie uzupełniającego arkusza płatniczego, obejmującego czasokres od czasu rzeczywistej należności do dnia wyszczególnionego w nowo wystawionym arkuszu płatniczym, t. j. do dnia ewakuacji Urzędu podatkowego) dopiero wtedy, gdy ściśle dochodzenie wykaże, że strona za czas, o który idzie, zasiłku istotnie nie pobrała. Tą samą zasadę stosuje się przy udzielaniu zaliczek.

(ad 2) Uprawnieni do poboru zasiłku z obcego powiatu.

Jeśli zgłoszą się uprawnieni do poboru z innego powiatu, w którym władze powiatowe jeszcze nie urzędują

a) to o ile przedłożą arkusz płatniczy, wypłaca się w myśl zasad wyżej podanych kwotę odpowiednią do stwierdzonego położenia materialnego proszącego.

Wypłaconą kwotę uwidacznia się w arkuszu płatniczym w sposób wyżej podany, zaznaczając przy tem wyraźnie w uwadze, że kwotę tę wypłacono zaliczkowo;

b) o ile zaś strony zgłoszą się bez arkuszy płatniczych, udziela się po odpowiednim sprawdzeniu (przez świadków) podanych przez nich dat, drobnych zaliczek za kwitami.

ROZDZIAŁ VIII.

Postępowanie przy zgłaszaniu się o zasiłek.

Kto jest uprawniony do wniesienia zgłoszenia o zasiłek.

Zgłoszenie o zasiłek na utrzymanie może wnieść sam powołany, albo członek jego rodziny, lub zastępca ustawowy, wreszcie przełożenie tej gminy, w której odnośny członek rodziny ma swoją zwyczajną siedzibę.

Kiedy upływa termin do zgłoszenia zasiłku.

Zgłoszenia wniesione później, jak w dwa miesiące po przeniesieniu powołanego napowrót w stan nieczynny, albo później, jak w sześć miesięcy po dniu jego śmierci, lub dniu jego zaginięcia, odrzuca się bez dalszego postępowania.

Gdzie należy zgłaszać się o zasiłek?

Roszczenia do zasiłku na utrzymanie z reguły należy zgłosić u naczelnika tej gminy, w której uprawniony w danej chwili mieszka. Za granicą zgłasza się zwykle to roszczenie w konsulatach.

W zasadzie orzeczenie wydać może tylko ta Komisya zasiłkowa, w której okręgu leży gmina, będąca w chwili powstania prawa do zasiłku zwyczajną siedzibą członków rodziny powołanego. Orzeczenie dla mieszkających za granicą wydaje ta Krajowa Komisya zasiłkowa, w której okręgu leży gmina, będąca w chwili powstania prawa do zasiłku zwyczajną siedzibą członków rodziny powołanego. Orzeczenie dla mieszkających za granicą wydaje ta

Krajowa Komisya zasiłkowa, w której okręgu leży gmina przynależności powołanego.

Mieszkający w okupowanych obecnie przez wojska austriacko-węgierskie i niemieckie obszarach Królestwa polskiego członkowie rodzin austriackich poddanych, powołanych do służby wojskowej mogą zwrócić się o przyznanie zasiłku na utrzymanie do Konsulatu we Wrocławiu ¹⁾.

O t. zw. uchodźcach i postępowaniu przy zmianach miejsc zwyczajnego zamieszkania, zobacz niżej rozdział IX.

W jaki sposób należy wnosić zgłoszenie o zasiłek.

Zgłoszenie można wnieść ustnie lub pisemnie zawsze jednak na formularzu według wzoru II-go (zobacz III. część książki). Zgłoszenie należy szczegółowo wypełnić i wymienić w nim wszystkich członków rodziny powołanego, którzy podnoszą roszczenie do zasiłku. Wręczając zgłoszenie naczelnikowi gminy należy okazać mu dokumenty, jakie się posiada, a to celem stwierdzenia prawdziwości szczegółów podanych w zgłoszeniu. Naczelnik gminy winien na zgłoszeniu wyraźnie zaznaczyć, jakie dokumenty strona przedłożyła oraz stwierdzić, że podane przez nią szczegóły w zgłoszeniu zostały na podstawie tych dokumentów sprawdzone.

Fakt, że strony bardzo często niedokładnie zgłoszenia wypełniają i nie dołączają potrzebnych dokumentów, a naczelnicy gmin prawdziwości podanych w zgłoszeniu dat w wielu wypadkach nie badają i nie stwierdzają, powoduje potrzebę przeprowadzania przez Starostwo względnie Komisye zasiłkowe dodatkowych dochodzeń, które mimo pośpiechu trwają nieraz dłuższy czas. Taka przez stronę lub naczelnika gminy zawiniona zwłoka w ostatecznem załatwieniu zgłoszeń daje często powód do nieuzasadnionych narzekania i żalów stron na rzekome powolne urzędowanie Komisji.

Naczelnikowi gminy, ani pisarzowi za odebranie i załatwienie zgłoszenia nie należy się żadna opłata i żadnego też wynagrodzenia tym funkcyonaryuszom od stron pobierać nie wolno. Wszelkie podania, protokoły, załączniki i potwierdzenia odbioru w sprawach zasiłkowych są wolne od stempla i należitości, jakoteż od

¹⁾ Rozp. min. z 22. IV. 1915 Dep. XVII. L. 2912 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 2. V. 1915 L. 7103/pr.).

opłaty pocztowej. Tak samo zwolnione są od stempła i należności dokumenty, potrzebne w danym wypadku do dochodzenia roszczenia do zasiłku — o ile służą wyłącznie tylko dla tego celu.

Obowiązki gminy ze względu na wniesione zgłoszenie.

Gminy są obowiązane współdziałać przy wykonaniu ustawy o zasiłkach. Naczelnik gminy winien utrzymywać u siebie w ewidencji osoby, które wniosły prośby o zasiłek, którym przyznano, odmówiono lub wstrzymano go. O wszelkich zmianach w stosunkach rodzinnych i majątkowych winien on także donieść bezwzględnie Starostwu względnie Komisji zasiłkowej.

Zwierzchność gminna winna przedłożyć zgłoszenie natychmiast przełożonej politycznej władzy powiatowej, zdając równocześnie sprawozdanie o okolicznościach miarodajnych dla rozstrzygnięcia, a jeżeli powołany do czynnej służby mieszkał przed powołaniem w gminie, o dniu, w którym on opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów.

Obowiązki Komisji zasiłkowej ze względu na wniesione zgłoszenie.

Polityczna władza powiatowa przesyła zgłoszenie, jeżeli ono nie będzie odrzucone bez dalszego postępowania po przeprowadzeniu potrzebnych jeszcze ewentualnie dochodzeń jak najrychlej wraz z odpowiednim wnioskiem właściwej Komisji zasiłkowej.

Mężowie zaufania.

Celem przeprowadzenia dochodzeń może polityczna władza powiatowa ustanowić także w gminie własnych mężów zaufania. Urząd męża zaufania jest urzędem honorowym i tylko takie osoby mogą go nie przyjąć lub złożyć, które mają prawo po myśli ordynacji gminnej do nieprzyjęcia wyboru do reprezentacji gminnej, albo do złożenia przyjętego urzędu.

Mężami zaufania nie należy ustanawiać osób, które w tym czasie mają inne pilne obowiązki, w szczególności publiczne do spełnienia. Zwłaszcza nie należy ustanawiać osób zatrudnionych przy ruchu pocztowym lub innym.

Z reguły objęcie urzędu męża zaufania powinno być dobrowolne. Gdzie jednakowoż interes publiczny na taki wzgląd nie zezwala podlega nieprzyjęcie urzędu męża zaufania, lub nieusprawiedliwione złożenie tego urzędu karze²⁾).

Osobom ustanowionym mężami zaufania wystawia się odpowiedni dekret. Przed ustanowieniem winni mężowie zaufania złożyć przyrzeczenie sumiennego załatwiania spraw, poruczonych im przez polityczną władzę powiatową, oraz zachowania tajemnicy w sprawach urzędowych.

W razie potrzeby można zorganizować także mężów zaufania w ten sposób, aby powierzyć niektórym z nich pouczenie i kontrolę innych. Do takich zarządzeń potrzeba jednak zezwolenia politycznej władzy krajowej.

²⁾ Stosownie do rozp. min. z 30. IX. 1857 Dz. u. p. Nr. 198.

ROZDZIAŁ IX.

Rodzaje, zakres działania, skład, kompetencya Komisji zasiłkowych.

Rodzaje Komisji zasiłkowych.

Do rozstrzygnięcia o roszczeniu, asygnowania, utrzymywania w ewidencji i wstrzymywania zasiłku są powołane Komisje zasiłkowe.

Komisje takie ustanawia się w razie mobilizacji w siedzibie Starostwa. Każda z nich nosi nazwę według swego miejsca urzędowania, a więc n. p. Komisya urzędująca w Tarnowie nazywa się »Powiatową Komisją zasiłkową w Tarnowie«.

Zakres działania powiatowych Komisji zasiłkowych rozciąga się na okręg urzędowania Starostwa.

Obok Komisji powiatowych ustanowiona jest w siedzibie Namiestnictwa dla całego kraju krajowa Komisya zasiłkowa.

W każdym okręgu może być w razie potrzeby utworzonych kilka powiatowych Komisji zasiłkowych, a czynności między nich rozdziela się według początkowych liter nazwisk powołanych. Tak samo i przy Namiestnictwie może powstać kilka krajowych Komisji zasiłkowych.

Skład Komisji zasiłkowych.

Komisje składają się:

a) z naczelnika politycznej władzy krajowej lub wydelegowanego przezeń urzędnika politycznego w charakterze przewodniczącego;

b) jednego zastępcy krajowej władzy skarbowej;

c) jednego zastępcy wydziału krajowego.

W gminach o własnym statucie jak n. p. we Lwowie i Krakowie wchodzi w skład Komisji zamiast zastępcy wydziału krajowego wyznaczony przez burmistrza funkcjonariusz gminy.

Wszystkie te Komisje pełnią swój urząd jako władze i podlegają w swem urzędowaniu Ministerstwu obrony krajowej.

Orzeczenia Komisji — przedstawienia — zażalenia.

Orzeczenie Komisji jest ostateczne.

Ponieważ stosunki, które były podstawą decyzji Komisji zasiłkowych, podczas wojny bardzo często zmienić się mogą i wskutek tego w wielu wypadkach może się okazać potrzeba zmiany¹⁾ pierwotnej decyzji, obowiązane są Komisje zasiłkowe, na przedmiotowo uzasadnione przedstawienia, lub zażalenia stron, decyzje swe zawsze, a to jeżeli potrzeba na podstawie nowych dochodzeń, poddać ponownemu dokładnemu zbadaniu i w danym razie zmienić je we własnym zakresie działania.

Także w razie powtórnej odmowy, strony winne otrzymać pisemne i odpowiednio uzasadnione orzeczenie.

Postanowienie, że orzeczenie Komisji zasiłkowej jest ostateczne, ma to znaczenie, że od orzeczenia komisji nie można się odwołać w toku instancyi Władz administracyjnych. Nie wyklucza to jednak dopuszczalności wniesienia przeciw decyzji Komisji zasiłkowej zażalenia do Trybunału administracyjnego.

Kompetencya Komisji zasiłkowych.

Do rozstrzygania o roszczeniu członków rodziny powołanego do zasiłku na utrzymanie, do wymiaru tego zasiłku, ewentualnie do oznaczenia odbiorcy zasiłku, asygnowania go i wstrzymywania jest powołana ta powiatowa Komisya zasiłkowa, w której okręgu członek rodziny ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania w czasie powstania jego prawa do zasiłku.

Jeżeli jednakowoż zwyczajne miejsce zamieszkania członka

¹⁾ Rozp. min. z 31. I. 1915 Dep. XVII. L. 301 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 14. II. 1915 L. 1955/K. Z.).

rodziny znajduje się poza obszarem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, wówczas należą wyszczególnione poprzednio czynności urzędowe do krajowej Komisji zasiłkowej tego politycznego obszaru administracyjnego, w którym powołany do czynnej służby ma prawo swojszczyzny, względnie do którego przynależy ze względu na stawiennictwo wojskowe.

Zmiana zwyczajnego miejsca zamieszkania członków rodziny powołanego.

Skutkiem wypadków wojennych wiele rodzin osób powołanych do służby wojskowej musiały się z miejsca na miejsce przenosić. W tym względzie rozróżnić potrzeba stałą i czasową (przejściową) zmianę zwyczajnego miejsca zamieszkania.

Jako przeniesienie zwyczajnego miejsca zamieszkania nie może być jednak uważana jedynie przejściowa zmiana pobytu, którą ktoś przedsięwzięje z zamiarem zatrzymania poprzedniego zwyczajnego miejsca zamieszkania, jak na przykład we wszystkich tych wypadkach, w których członkowie rodziny po powołaniu ich żywiciela opuszczają swe zwyczajne miejsce zamieszkania, by czasowo mieszkać u krewnych.

Uchodźcy.

Celem ustalenia, która Komisja zasiłkowa w wypadkach stałej lub chwilowej zmiany dotychczasowego zwyczajnego miejsca zamieszkania jest właściwą do załatwienia danej sprawy zasiłkowej, Ministerstwo obrony krajowej wydało cały szereg zarządzeń²⁾ i tak:

1) Uchodźca, który posiada arkusz płatniczy, wydany mu przez Komisję zasiłkową dotychczasowej jego siedziby, winien przedłożyć go krajowej Komisji zasiłkowej tego okręgu administracyjnego, w którym chwilowo przebywa. Krajowa Komisja za-

²⁾ a) Rozp. min. z 13. IX. 1914 Dep. XVII. L. 1681; Rozp. min. z 3. X. 1914 Dep. XVII. L. 1887; Rozp. min. z 10. IX. 1915 Dep. XVII. L. 11625; (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 29. II. 1916 L. 3002/4 K. Z.).

b) Rozp. min. z 31. V. 1915 Dep. XVII. L. 11246 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 12. VI. 1915 L. 11156/pr.).

silkowa wystawi na podstawie tego arkusza nowy arkusz płatniczy i doręczy go stronie, zatrzymując dawny w swych aktach.

Przykład: Józef Węgrzynowicz pobiera zasiłek za syna Michała. Mieszkał w Brzesku i tamtejsza Komisya zasiłkowa wydała mu arkusz płatniczy. Następnie przeniósł się czasowo do Pragi. Aby mógł pobierać zasiłek dalej, winien swój arkusz płatniczy przedłożyć krajowej Komisji zasiłkowej w Pradze, która mu wyda nowy arkusz płatniczy i oznaczy jako miejsce odbioru zasiłku Pragę.

2) Uchodźca, który nie może się wykazać arkuszem płatniczym, a na obszarze jego zwyczajnej siedziby władze jeszcze nie podjęły napowrót urzędowania, winien zgłosić swoje roszczenia do krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu czasowo przebywa. Krajowa Komisya przeprowadzi przepisane dochodzenie i wyda orzeczenie.

3) Uchodźca, który nie może się wykazać arkuszem płatniczym, a na obszarze jego zwyczajnej siedziby władze już napowrót urzędują, winien również zgłosić swoje roszczenie u krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu czasowo przebywa. Komisya ta jest obowiązana takie zgłoszenie przyjąć, a po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przesłać je krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu uchodźca ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania. Ta ostatnia Komisya wyda potrzebne dalsze zarządzenie, zwyczajnie odstąpi sprawę właściwej powiatowej Komisji zasiłkowej, która wyda orzeczenie, wystawi arkusz płatniczy i zarządzi wysyłanie zasiłku przekazem pocztowym.

4) Uchodźca, który wraca do swej dawnej siedziby i posiada arkusz płatniczy wystawiony przez inną Komisję zasiłkową, a nie przez Komisję właściwą dla jego zwyczajnego miejsca zamieszkania winien przedłożyć tej ostatniej Komisji swój arkusz płatniczy. Komisya ta spisze z nim dokładny protokół co do tego, gdzie podczas uchodźstwa przebywał, czy, gdzie i jaki pobierał zasiłek, a następnie przedłoży protokół wraz z wszystkimi aktami krajowej Komisji zasiłkowej, która po rozpatrzeniu sprawy i stwierdzeniu w swoich zapiskach i w ewidencji awiz, że do dalszej wypłaty niema przeszkody, wstrzyma dotychczasową wypłatę i wystawi nowy arkusz płatniczy.

Przykład: Jan Bialik z Rzeszowa, którego wnuk Ignacy został powołany do wojska, miał arkusz płatniczy wystawiony przez kra-

jową Komisję zasiłkową w Gracu, ponieważ tam przebywał na uchodźctwie. Obecnie wrócił do Rzeszowa. Aby mógł dalej zasiłek pobierać, winien zgłosić się z arkuszem płatniczym do powiatowej Komisji zasiłkowej w Rzeszowie, tam z nim spiszą protokół i przedłożą sprawę galicyjskiej krajowej Komisji zasiłkowej, która wystawi nowy arkusz płatniczy i oznaczy jako miejsce wypłaty Rzeszów.

5) Jeżeli uchodźca z Galicyi, który posiada arkusz płatniczy, wydany mu przez Komisję zasiłkową dotychczasowej jego siedziby, schroni się na Węgry, winien przedłożyć ten arkusz galicyjskiej krajowej Komisji zasiłkowej, która wstrzyma wypłatę zasiłku w dotychczasowym miejscu wypłaty i dalszy zasiłek będzie wypłacać pocztą na podstawie nowego arkusza płatniczego.

Według przyjętej praktyki krajowa Komisja zasiłkowa nie doręcza stronie nowego arkusza płatniczego, lecz zatrzymuje go w swej likwidaturze, a stronie wydaje tylko poświadczenie, że ten arkusz w Komisji się znajduje.

6) Jeżeli uchodźca z Galicyi schronił się na Węgry i nie może się wykazać arkuszem płatniczym, winien zgłosić swoje prawo do zasiłku do galicyjskiej krajowej Komisji zasiłkowej, która przeprowadzi dochodzenia, wyda orzeczenie, a w razie przyznania zasiłku będzie wysyłać go pocztą, zatrzymując, jak wspomniano w poprzednim ustępie arkusz płatniczy u siebie.

7) Jeżeli uchodźca wniesie prośbę o przyznanie zasiłku do krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu czasowo zamieszkuje, a następnie, zanim otrzyma jeszcze orzeczenie, przeniecie się do okręgu innej krajowej Komisji zasiłkowej, uprawnioną do załatwienia jego prośby będzie ta krajowa Komisja zasiłkowa, do której wniósł prośbę³⁾.

Przykład: Uchodźca Michał Skowroński mieszkał czasowo w Gracu i wniósł prośbę o zasiłek z powodu powołania jego syna do wojska do krajowej Komisji zasiłkowej w Gracu. Następnie przeniósł się do Wiednia. Sprawę jego zasiłkową załatwi krajowa Komisja zasiłkowa w Gracu, a nie w Wiedniu.

Rodziny zmobilizowanych obywateli austriackich, mające zwyczajną siedzibę na Węgrzech.

Zgłoszenia o zasiłki rodzin zmobilizowanych obywateli austriackich, które to rodziny miały na Węgrzech zwyczajną sie-

³⁾ Rozp. min. z 19. XI. 1915 Dep. XVII. L. 14621.

dzibę w czasie powstania praw do zasiłku, załatwiane być mają według przepisów ustawy, obowiązującej na Węgrzech przez władze węgierskie ⁴⁾. Gdyby wskutek tego zarządzenia rodzina zmobilizowanego obywatela austriackiego, zamieszkała w krajach Korony Węgier, otrzymała tytułem zasiłku mniejszą kwotę, aniżeli należałoby się jej po myśli postanowień austriackiej ustawy o zasiłkach wolno jej, przedkładając odpowiedni dowód na tę okoliczność, domagać się od krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu zmobilizowany posiada prawo przynależności, albo jest obowiązany do stawiennictwa, wypłaty różnicy (nadwyżki).

Rodziny zmobilizowanych obywateli węgierskich, mające zwyczajną siedzibę w Austrii.

Zgłoszenie o zasiłki rodzin zmobilizowanych obywateli węgierskich, które to rodziny miały w Austrii zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku, załatwiane być mają według przepisów ustawy obowiązującej w Austrii, przez austriackie Komisje zasiłkowe.

Rodziny zmobilizowanych osób przynależnych do Bośni i Hercegowiny, mające zwyczajną siedzibę w Austrii, względnie na Węgrzech.

Zgłoszenie o zasiłki rodzin zmobilizowanych osób przynależnych do Bośni i Hercegowiny, które to rodziny miały w Austrii lub na Węgrzech zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku, załatwiane być mają według przepisów austriackiej, względnie węgierskiej ustawy, przez władze austriackie, względnie węgierskie, zależnie od tego, gdzie rodzina zmobilizowanego mieszkała w czasie powstania prawa do zasiłku.

Rodziny zmobilizowanych obywateli austriackich lub węgierskich, mające zwyczajną siedzibę w Bośni i Hercegowinie.

Zgłoszenie o zasiłki rodzin zmobilizowanych obywateli austriackich lub węgierskich, które to rodziny miały w Bośni i Her-

⁴⁾ Rozp. min. z 25. VIII. 1914 Dep. XVII. L. 1063 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 18. IX. 1914 L. 20305/pr.).

cegowinie zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku załatwiane być mają według przepisów ustawy dla Bośni i Hercegowiny przez Władze Bośniackie.

Gdyby wskutek tego zarządzenia rodzina zmobilizowanego obywatela austriackiego zamieszkała w Bośni i Hercegowinie otrzymała tytułem zasiłku mniejszą kwotę, aniżeli należałoby się jej po myśli postanowień austriackiej ustawy o zasiłkach wolno jej, przedkładając odpowiedni dowód na tę okoliczność, domagać się od krajowej Komisji zasiłkowej, w której okręgu zmobilizowany posiada prawo przynależności, albo jest obowiązany do sta-
wiennictwa, wypłaty różnicy (nadwyżki).

Rodziny legionistów przynależnych do Węgier.

Zasiłki na utrzymanie dla członków rodzin legionistów polskich, ukraińskich (ruskich) huculskich i rumuńskich⁵⁾, posiadających węgierską przynależność państwową, a mających swe stałe miejsce zamieszkania w czasie powstania ich prawa do zasiłku w Austrii, mają być udzielone według przepisów ustawy, obowiązującej w tej połowie monarchii, względnie w kraju, w którym rodzina zmobilizowanego miała zwyczajną siedzibę w czasie powstania prawa do zasiłku.

Przesiedlenie się rodzin zmobilizowanych obywateli węgierskich z zagranicy do Austrii po powstaniu ich prawa do zasiłku.

Jeżeli członkowie rodziny powołanego obywatela węgierskiego, zamieszkałego za granicą Monarchii austriacko-węgierskiej po powstaniu ich prawa do zasiłku wojskowego, a zatem skoro powołany już udał się do szeregów — przenoszą się z zagranicy na stałe lub chwilowo do Austrii, należy ich zgłoszenie o zasiłek uważać taksamo, jak zgłoszenie członków rodzin powołanych austriackich, które w czasie powstania prawa do zasiłku mieszkały w krajach austriackich⁶⁾.

⁵⁾ a) Rozp. min. z 24. II. 1915 Dep. XVII. L. 1804 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 6. III. 1915 L. 3114/pr.).

b) Rozp. min. z 19. III. 1915 Dep. XVII. L. 4973 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 26. III. 1915 L. 4472/pr.).

⁶⁾ Rozp. min. z 24. X. 1915 Dep. XVII. L. 5855 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 8. XI. 1915 L. 31655/pr.).

Przesiedlenie się rodzin zmobilizowanych obywateli węgierskich lub austriackich z Węgier do Austrii po powstaniu ich prawa do zasiłku.

Członkowie zamieszkałych na Węgrzech rodzin obywateli węgierskich, lub austriackich, powołanych wskutek mobilizacji do wojska, którzy ze swej siedziby na Węgrzech już po udaniu się powołanego do szeregów przesiedlili się do gminy położonej w obrębie królestw i krajów w Radzie Państwa reprezentowanych, względnie w obszarze Bośni i Hercegowiny, nie mogą w swem nowem miejscu zamieszkania według przepisów obowiązujących w Austrii, względnie w Bośni i Hercegowinie być zaliczeni wogóle w poczet rodzin uprawnionych do zasiłku ⁷⁾.

Ażeby rodziny te nie straciły należnego im zasiłku państwowego, wydano dotyczącym władzom węgierskim następujące zarządzenie:

1) Jeżeli rodziny te przed przesiedleniem się jeszcze nie pobierały zasiłku, winny władze węgierskie, skoro te rodziny się zgłoszą, a roszczenie ich okaże się uzasadnione — wciągnąć je do spisu w ich pierwotnej stałej siedzibie; jeżeli zaś przed przesiedleniem się otrzymały w swojej dawnej zwyczajnej siedzibie zasiłek, który jednak wskutek przesiedlenia się wstrzymano, winny te Władze go od dnia wstrzymania na nowo wypłacać.

2) Zasiłek w ten sposób wymierzony, względnie na nowo utworzony winny Władze węgierskie wypłacać do rąk pełnomocnika osoby do poboru zasiłku uprawnionej, lub jeżeli osoba ta nie mogłaby przedstawić pełnomocnika — przysyłać pocztą jej samej na jej własny koszt i niebezpieczeństwo.

Gdy zasiłek przyznany rodzinie przesyła się przekazem pocztowym, Władze węgierskie zatrzymują wystawioną książeczkę płatniczą.

Przeniesienie się członków rodziny powołanego z zagranicy do Monarchii.

W razie czasowego lub stałego przeniesienia się członków rodziny powołanego, zamieszkałych w czasie powstania prawa do za-

⁷⁾ Rozp. min. z 19. XI. 1915 Dep. XVII. L. 20173 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 1. XII. 1915 L. 35509/pr.).

siłku za granicą austriacko-węgierskiej Monarchii, do Monarchii, właściwą do załatwienia ich spraw zasiłkowych pozostaje nadal ta sama krajowa Komisya zasiłkowa, do której należeli w czasie ich pobytu za granicą^{a)}).

W wypadkach takich krajowa Komisya zasiłkowa wstrzymuje wypłatę w konsulacie, w którego okręgu dana rodzina za granicą mieszkała, ściąga arkusz płatniczy i wystawia nowy z miejscem płatności w tej kasie, w której okręgu rodzina ta obecnie mieszka.

Przykład: Rodzina Jana Piórkiewicza, przynależnego do Przemyśla, mieszkała w czasie powołania go do służby wojskowej wskutek mobilizacyi w Hamburgu, następnie zaś przeniosła się czasowo do Pragi. Dla załatwienia sprawy zasiłkowej tej rodziny była właściwą komisją, galicyjską krajową Komisją zasiłkową, ponieważ Piórkiewiczowie mieszkali za granicą, a powołany był przynależny do Przemyśla. Chociaż więc Piórkiewiczowie przenieśli się do Czech, sprawy zasiłkowe ich będzie nadal załatwiać galicyjska krajowa Komisya zasiłkowa (a nie czeska krajowa Komisya zasiłkowa).

Galicyjska Komisya wstrzyma też wypłatę zasiłku w Konsulacie w Hamburgu, zarządzi ściągnięcie arkusza płatniczego i wystawi nowy z miejscem płatności w krajowej Kasie skarbowej w Pradze.

Przesiedlenie się członków rodziny powołanego z kraju za granicę.

W przypadku, jeżeli rodzina powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacyi, przesiedli się z kraju za granicę, winna powiatowa Komisya zasiłkowa, która ze względu na zwyczajne miejsce zamieszkania tej rodziny w czasie powstania prawa do zasiłku, była właściwą do wymiaru zasiłku, a której miejscowa i przedmiotowa kompetencya z powodu powyższej zmiany miejsca zamieszkania rodziny nie zmienia się, zarządzić wstrzymanie dalszej wypłaty zasiłku w dotychczasowym miejscu wypłaty, ściągnąć dawny arkusz płatniczy i asygnować zasiłek w Konsulacie

^{a)} a) Rozp. min. z 9. I. 1915 Dep. XVII. L. 4508/II. ex 1914.

b) Rozp. min. z 31. III. 1915 Dep. XVII. L. 2158.

właściwym ze względu na obecne miejsce zamieszkania za granicą⁹⁾.

Krajowa Komisya zasiłkowa jako urząd ewidencyjny.

Krajowa Komisya zasiłkowa jest urzędem ewidencyjnym dla zasiłków na utrzymanie członków rodziny wszystkich tych powołanych do czynnej służby, którzy w jej okręgu mają prawo swojszczyzny, względnie do niego przynależą ze względu na stawienictwo wojskowe.

Jako urząd ewidencyjny ma Komisya zasiłkowa w szczególności zapobiegać podwójnym wymiarom i pobieraniu nadal należnego zasiłku; ma ona prawo wstrzymywania asygnat, dotyczących utrzymywanych przez nią w ewidencji zasiłków, w jakiegokolwiek kasie, której przekazano ich wypłatę.

O każdym przyznaniu zasiłku musi być krajowa Komisya zasiłkowa zawiadomiona zapomocą t. zw. awiza. Wszelkie też zmiany asygnat, wstrzymywania dalszej wypłaty zasiłków i t. d. muszą być zaraz podane do wiadomości krajowej Komisji zasiłkowej.

Wykazy dezertarów.

Celem ułatwienia prowadzenia ewidencji mają władze wojskowe obowiązek sporządzać wykazy dezertarów i przysyłać przez właściwe Starostwo (stosownie do miejsca przynależności dezertara) powiatowym Komisjom zasiłkowym celem wstrzymania rodzinom tych dezertarów wypłaty zasiłków¹⁰⁾.

Wykazy zmarłych.

Taksamo zarządy szpitali cywilnych winny donosić przez właściwe Starostwa (stosownie do miejsca przynależności żołnierza) powiatowym Komisjom zasiłkowym o śmierci żołnierzy, którzy przed przeniesieniem ich w stan nieczynny zmarli wskutek

⁹⁾ Rozp. min. z 3. IV. 1916 Dep. XVII. L. 27781 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 13. IV. 1916 L. 3368/K. Z.).

¹⁰⁾ Rozp. min. z 22. VII. 1915 Dep. XVII. L. 9739 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 4. VIII. 1915 L. 18304/pr.).

ran, lub wskutek choroby, której nabawili się w czasie czynnej służby wojskowej ¹¹⁾).

Wykazy robotników.

Również có do robotników pociągniętych po myśli § 4 ustawy o świadczeniach wojennych do osobistych usług, winne władze zatrudniające takich robotników, o każdym ich uwolnieniu za-
wiadamiac Starostwo stałego zamieszkania członków ich rodziny, a to w celu wstrzymania na czas ewentualnie przyznanego za-
silku ¹²⁾).

¹¹⁾ Rozp. min. z 7. X. 1915 Dep. XVII. L. 40643 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 11. XI. 1915 L. 29107/pr.).

¹²⁾ Rozp. min. z 15. II. 1915 Dep. XVII. L. 5787 ex 1914 (Okólnik Kraj. Kom. Zasilk. z 24. II. 1915 L. 2000/K. Z.).

ROZDZIAŁ X.

Wyplata przyznanych zasiłków.

W jakiej formie wydaje się orzeczenia.

W razie przyznania zasiłku Komisye zasiłkowe wygotowują przekaz kasowy według wzoru IV i arkusz płatniczy według wzoru V¹⁾, a to, jeżeli osnowa obu jest jednakowa przez odbicie pisma (zapomocą kalki).

Osobne orzeczenia wydają tylko w razie całkowitego odrzucenia zgłoszenia.

Przekaz kasowy doręcza się kasie wypłacającej, arkusz płatniczy odbiorcy wypłaty, a orzeczenie osobie, która podpisała zgłoszenie. Jeżeli zgłoszenie podpisał sam powołany do czynnej służby, wówczas doręcza się orzeczenie jednemu z wymienionych w zgłoszeniu członków rodziny, względnie jego ustawowemu zastępcy.

Osobom, mieszkającym w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych doręcza się arkusze płatnicze, względnie orzeczenia wprost przez pocztę »do rąk własnych«²⁾. Rewersów zwrotnych nie używa się, gdyż nie są wolne od opłaty. Osobom, mieszkającym w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej doręcza się za pośrednictwem władzy miejsca pobytu, a osobom mieszkającym zagranicą za pośrednictwem Konsulatu.

¹⁾ Zobacz III. część tej książki.

²⁾ Rozp. Ministerstwa handlu z 10. VI. 1902 Dz. u. p. Nr. 124 w brzmieniu zmienionem dalszem rozporządzeniem tegoż Ministerstwa z dnia 10. I. 1911. Dz. u. p. Nr. 9, § 3, II. (ustęp przedostatni).

Odbiorca wypłaty.

W zgłoszeniu należy wymienić tę osobę z pośród uprawnionych członków rodziny, względnie ich ustawowych zastępców, na której ręce ma być wypłacany zasiłek.

Jeżeli członkowie rodziny, dla których tasama kasa jest właścicielką, wymienili z pośród członków uprawnionych do zasiłku, względnie z pośród ich ustawowych zastępców kilka osób, jako odbiorców wypłaty, w takim razie Komisya zasiłkowa wyznacza na odbiorcę wypłaty żonę powołanego do czynnej służby, jeżeli zaś niema jej między zaproponowanymi, tę osobę z pośród zaproponowanych, względnie ustawowego zastępcę tej osoby, która pozostaje w bliższym stosunku pokrewieństwa, lub powinowactwa z powołanym do czynnej służby.

Dla członków rodziny, mieszkających w okręgach różnych kas, można wyznaczyć także kilku odbiorców wypłaty.

Zasiłku na utrzymanie nie można asygnować do rąk powołanego. Komisji nie służy prawo wpływania na rozdział zasiłku między uprawnionych członków rodziny.

Jeżeli w zgłoszeniu nie wymieniono wcale odbiorcy wypłaty, odstępuje Komisya zazwyczaj w celu przyspieszenia postępowania od przeprowadzenia dodatkowych dochodzeń, i jeżeli przypuszcza, że członkowie rodziny nie podniosą przeciwko temu protestu, ustanawia odbiorcę wypłaty tak, jak wyżej powiedziano, a więc żonę powołanego, względnie jego najbliższego krewnego wymienionego w zgłoszeniu.

Termina wypłaty zasiłków.

Zasiłek wypłaca się co pół miesiąca. W ustawie jako dni wypłaty oznaczone są z reguły 1. i 16. każdego miesiąca, Komisya może jednak przypisać i inne dni wypłaty przypadające o ile możliwości niedługo po 1. i 16. każdego miesiąca, a więc np. dzień 2. i 17., dzień 3. i 18. i t. d., ewentualnie według początkowych liter nazwisk powołanych. Ze względu na niedogodności i utrudnienia przy wypłacie zasiłków, Komisye zasiłkowe obecnie na asygnatach kasowych i arkuszach płatniczych nie oznaczają same dni wypłat, lecz pozostawiają to oznaczenie Urzędowi podatkowemu, które przy pierwszej wypłacie oznaczają dni następnych wypłat ³⁾.

³⁾ Okólnik Namiestnictwa z 13. IV. 1916 L. 79470/K. Z.).

Miejsce wypłaty zasiłków.

Zasiłek asygnuje się:

a) jeżeli odbiorca wypłaty ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych: w właściwej dla niego cywilnej kasie państwowej (t. j. w Urzędzie podatkowym, w filialnej kasie krajowej);

b) jeżeli odbiorca wypłaty mieszka w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej — w skarbowej kasie krajowej;

c) jeżeli odbiorca wypłaty mieszka poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej — w konsulacie właściwym ze względu na jego miejsce zamieszkania.

Jeżeli strona roszcząca prawo do zasiłku przeniosła swe zwyczajne miejsce zamieszkania, po powstaniu jej prawa do zasiłku, poza okręg Komisji zasiłkowej, która jest powołana do rozstrzygnięcia o przyznaniu zasiłku, to zasiłek na utrzymanie asygnuje się w kasie, właściwej według nowego zwyczajnego miejsca zamieszkania dotyczącej strony⁴⁾.

Przykład: Józef Cywiński ze Lwowa został powołany do wojska 10. września 1915 r. Rodzina Cywińskiego wniosła prośbę o przyznanie zasiłku do powiatowej Komisji zasiłkowej dla miasta Lwowa, zanim jednak zapadło rozstrzygnięcie Komisji, wyprowadziła się na stałe do Rzeszowa. W wypadku tym o udzieleniu lub odmowie zasiłku rozstrzygnie powiatowa Komisja zasiłkowa dla miasta Lwowa, jednak w razie przyznania zasiłku zaasygnuje go już w Urzędzie podatkowym w Rzeszowie.

Gdzie zresztą asygnuje się zasiłki, jeżeli strony zmieniają miejsce zamieszkania (patrz rozdział poprzedzający).

Podejmowanie zasiłków w kasie osobiście.

Zasiłki można podejmować albo osobiście w dotyczącej kasie, albo pocztą zapomocą przekazu pocztowego.

Odbiorcy, którzy sami podejmują zasiłki, winni osobiście się zgłosić w kasie w dniach oznaczonych, okazać arkusz płatniczy i przedłożyć kwit bez stempla. Celem sprawdzenia w przyszłości tożsamości odbiorcy zasiłku i prawdziwości jego podpisu na kwitach, może wypłacający Urząd podatkowy zażądać umieszczenia

⁴⁾ Rozp. min. z 2. II. 1915 Dep. XVII. L. 1677 ex 1914 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 15. II. 1915 L. 2104/pr.).

na arkuszu płatniczym podpisu uprawnionego do odbioru zasiłku, względnie jego pełnomocnika. Podejmując odrazu dwie lub więcej rat, wystawia się zawsze tylko jeden kwit. Kasa wypłacając zasiłek, zapisuje wypłaconą kwotę w odnośnej rubryce arkusza płatniczego. Jeżeli z należnej kwoty coś potrąca, np. jakąś zaliczkę, jest obowiązana to zaznaczyć w arkuszu płatniczym podając przyczynę.

Pobieranie zasiłków przez pełnomocników.

Ażeby stronom zaoszczędzić często wcale znaczną stratę czasu połączoną z powtarzaniem się co parę tygodni chodzeniem do Urzędu podatkowego, zezwoliły Władze na pobieranie należących się uprawnionym kwot pieniężnych przez pełnomocników ⁵⁾. Jeżeli zatem w jakiejś gminie jest więcej uprawnionych osób do pobierania zasiłku, wybierają one osobę, do której mają zaufanie, a która umie pisać i czytać, zwyczajnie naczelnika gminy, Proboszcza lub nauczyciela i przedstawiają ją Starostwu do zatwierdzenia. Czynności tych pełnomocników z tytułu pośrednictwa w takich sprawach muszą być spełniane bezinteresownie, co najwyżej za zwrotem faktycznych kosztów podróży, które winny strony równo między siebie rozdzielić. Starostwo zatwierdzając pełnomocnika przesyła mu równocześnie odpowiednie druki na wykazy, który pełnomocnik ten przed 1-szym i 15-tym każdego miesiąca wypełni, zbierze potrzebne podpisy i arkusze płatnicze i z tym wykazem i arkuszami płatniczymi w dniach oznaczonych do wypłaty, uda się do Kasy po pieniądze. Ewentualnie może wykaz i arkusze płatnicze wcześniej przesłać do urzędu podatkowego do zlikwidowania. Otrzymane zasiłki winien on po powrocie do gminy natychmiast doręczyć uprawnionym, wypłacając im kwoty, które uwidoczniono przy likwidacyi na arkuszu płatniczym. Arkusze płatnicze również winien stronom zwrócić.

Arkusze płatnicze.

Jeżeli skutek częstego likwidowania ⁶⁾ druga strona arkusza płatniczego jest całkowicie zapisana, powiatowa Komisya za-

⁵⁾ Rozp. min. z 27. V. 1915 Dep. XVII. L. 9040 (Okólnik Prezydium Namiestn. z 6. VII. 1915 L. 10885/pr. i z 15. XII. 1915 L. 37383/pr.).

⁶⁾ Okólnik Prezydium Namiestnictwa z 10. VIII. 1915 L. 18248/pr.

siłkowa wydaje stronie nowy uzupełniający arkusz płatniczy po wypełnieniu w nim nazwy Komisji, która wystawiła arkusz płatniczy, imienia i nazwiska powołanego, uwidocznionego w arkuszu płatniczym i liczby arkusza płatniczego, umieszczonej na arkuszu płatniczym. Do ważności tego uzupełniającego arkusza płatniczego potrzeba, aby był zaopatrzony pieczęcią urzędową Komisji zasiłkowej i podpisem przewodniczącego Komisji. Z lewej zaś strony u dołu pierwszej strony zapisanego pierwotnego arkusza płatniczego umieszcza Komisja w poprzek pieczęć następującej treści: »Wydano uzupełniający arkusz płatniczy«.

Wyplata zasiłku na podstawie uzupełniającego arkusza może nastąpić według uwagi umieszczonej u dołu pierwszej strony tego uzupełniającego arkusza płatniczego tylko za równoczesnem okazaniem pierwotnego arkusza płatniczego.

Pobieranie zasiłków pocztą.

Odbiorcy, którzy podejmują zasiłki pocztą, winni kasom dostarczyć przed wypłatą zaadresowanych już do siebie blankietów na przekazy pocztowe, nadto przy pierwszej wypłacie zasiłku, a następnie co trzy miesiące przedkładać kasie swoje arkusze płatnicze, a to w celu uwidocznienia na nich dokonanych wypłat.

We wszystkich wypadkach, w których wypłaca się zasiłki przekazem pocztowym, potrąca się od należności przypadającą opłatę pocztową. Odbiorcom wypłaty, mieszkającym w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej, zasiłki przesyła Skarbowa Kasa krajowa przekazem pocztowym, który sama już przygotowuje.

Zwracanie otrzymanych zasiłków.

Po myśli ostatniego ustępu § 10 ustawy o zasiłkach nie można się domagać zwrotu wypłaconych zasiłków na utrzymanie⁷⁾.

Żądanie więc przymusowe zwrotu niesłusznie lecz bez winy strony pobranego zasiłku na utrzymanie, nie ma ustawowego uzasadnienia i może być mowa jedynie o dobrowolnym zwrocie.

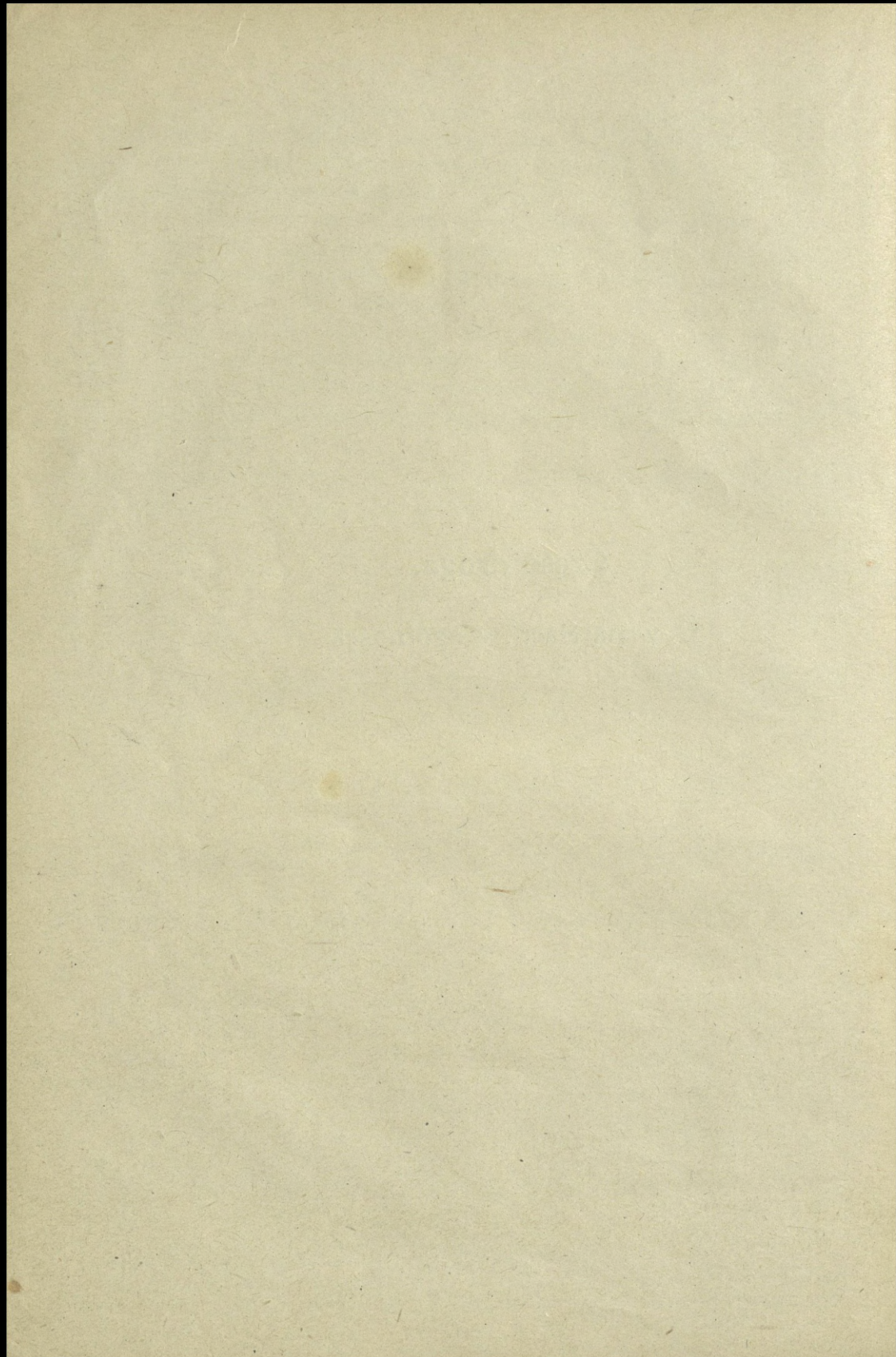
⁷⁾ Rozp. min. z 31. I. 1915 Dep. XVII. L. 301 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 14. II. 1915 L. 1955/K. Z.).

Jeżeli więc członek rodziny powołanego pobrał zasiłek nieprawnie, ale bez swojej winy, nie może być środkami przymusowymi zniewolony do zwrotu, winien atoli ten zasiłek dobrowolnie zwrócić, ewentualnie ratami.

Jeżeli jednak dotyczący członek rodziny zmarł, wypłacanego więc nadal zasiłku na utrzymanie zupełnie nie mógł pobrać, również jeżeli pobór zasiłku na utrzymanie uzyskany został przez członka, względnie członków rodziny wśród okoliczności, które mają znamiona przestępstwa, podpadającego pod przepisy ustawy karnej, to oczywiście winnego zmusza się ewentualnie w drodze prawnej do zwrotu nieprawnie pobranego zasiłku a nadto odstępuje się akta Sądowni celem wdrożenia przeciw niemu dochodzenia karnego.

Część druga.

O wsparciach w ogólności.

ROZDZIAŁ I.

O wsparciach w ogólności i warunkach ich przyznania.

W ogólności.

Wsparcia państwowe po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. czerwca 1915. Dz. u. p. Nr. 161 są to datki, które państwo przyznaje wymienionym w tem rozporządzeniu żołnierzom i ich rodzinom pod pewnymi warunkami, a to żołnierzom celem udzielenia im pomocy w utrzymaniu, o które nie mogą się sami należycie postarać z powodu utraty pewnego stopnia zdolności do zarobkowania, a rodzinom celem polepszenia ich położenia materialnego, które doznało uszczerbku z powodu zmniejszenia się zdolności żołnierza do zarobkowania, jego śmierci lub zaginięcia.

Wsparcia takie są właściwie dodatkami do wojskowego zaopatrzenia (pensyi inwalidów, wdowiej, datków na wychowanie i t. d.). Mogą one być przyznane rodzinie żołnierza w zasadzie tylko w takim wypadku, jeżeli rodzina ta nie pobiera zasiłku na utrzymanie z tytułu powołania swego żywiciela do wojska wskutek mobilizacyi.

Może jednak zdarzyć się wypadek, że członek rodziny żołnierza będzie pobierał i zasiłek na utrzymanie i wsparcie, np.:

Zofia Kupińska ma dwóch synów, Ignacego i Jana, powołanych do czynnej służby. Zasiłek na utrzymanie pobiera za Ignacego, ponieważ stwierdzono, że utrzymanie jej głównie od jego osobistej pracy zależało. Za Jana zasiłku nie dostała, ponieważ ten jej tylko pewną małą miesięczną kwotą pomagał w utrzymaniu. Obecnie Jan powrócił jako

inwalida i wnosi prośbę o przyznanie wsparcia dla siebie i matki, twierdząc, że z powodu niezdolności swojej do zarobkowania nie może matce dalej pomagać. W wypadku takim Komisya zasiłkowa może przyznać wsparcie Janowi i jego matce — warunkiem bowiem przyznania wsparcia jest okoliczność, aby inwalida przynajmniej trwale wspierał członka rodziny przed swoim wstąpieniem do wojska. Zofia Kupińska będzie zatem pobierała zasiłek na utrzymanie za syna Ignacego, a wsparcie za syna Jana.

Jeżeli jakaś rodzina pobiera zasiłek na utrzymanie, to fakt ten nie wyklucza, aby żywiciel tej rodziny powróciwszy z wojska nie mógł otrzymać osobno dla siebie wsparcia.

Wsparcie pobiera się obok należytości na zaopatrzenie. Niekiedy jednak należy się wsparcie państwowe, wyjąwszy samego inwalidę, członkom rodziny inwalidy, nieślubnym sierotom i pozostałym przodkom, chociaż te osoby nie mają równocześnie prawa do zaopatrzenia wojskowego.

Kto może wsparcie otrzymać.

Wsparcie mogą otrzymać:

a) Żołnierze szeregowcy ¹⁾ obowiązani do służby prezencyjnej i ich rodziny.

Jeżeli tacy żołnierze podczas lub wskutek wojny polegną (umrą) lub zaginą, osierocone przez nich dzieci lub członkowie rodziny mają także prawo do żądania wsparcia, o ile nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie. Członkowie rodzin gażystów i pozostali po nich członkowie rodziny mogą, — o ile są ustawowe warunki, — pobierać nadal zasiłek na utrzymanie, nie mogą zaś pobierać wsparcia państwowego.

b) Podoficerowie służący dalej dobrowolnie i ich rodziny.

Jeżeli polegną (umrą) lub zaginą, osierocone przez nich dzieci lub członkowie rodziny mają również prawo do żądania wsparcia, ci ostatni o ile nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie. Ślubne żony takich podoficerów i ślubne ich dzieci — jednak nie inni członkowie rodziny — mają podczas mobilizacji ²⁾ prawo do kwaterowego (dodatku na mieszkanie) i sustentacji,

¹⁾ Do żołnierzy szeregowców zalicza się wszystkie stopnie wojskowe aż do feldwebła włącznie.

²⁾ W myśl §§ 81 i 82 II. części regulaminu służbowego K. —4.

nie mogą zatem wchodzić w rachubę przy udzielaniu państwowego zasiłku i dalszej jego wypłacie.

c) Żołnierze szeregowcy nie obowiązani do służby prezencyjnej a nie mający rodziny wogóle lub mający rodzinę, której członkowie z powodów ustawowych nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie. Pod tym warunkiem mają prawo do wsparcia także i ich rodziny. Również, jeżeli tacy żołnierze podczas lub wskutek wojny polegną (umrą) lub zaginą, osieroconym przez nich dzieciom lub członkom rodziny można także przyznać wsparcie zawsze jednak tylko wtedy, jeżeli nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie.

Tutaj należy zwrócić uwagę na następujące wypadki:

a) Wskutek dalszej wypłaty zarobku albo płacy na mocy ustawy albo umowy służbowej podczas czynnej służby wojskowej żywiciela był wszystkich albo niektórych członków rodziny mimo jego powołania nie był zagrożony i zasiłku nie przyznano. Żywiciel ten jednak jako żołnierz podczas albo wskutek wojny stał się inwalidą i nie jest zdolny do objęcia napowrót swojej cywilnej służby względnie pracy i z powodu utraty cywilnego stanowiska albo wcale nie ma prawa do zaopatrzenia albo zaopatrzenie to nie jest wystarczające. W wypadku takim może on uzyskać wsparcie.

b) Wskutek dalszej wypłaty zarobku albo płacy na mocy ustawy, albo umowy służbowej podczas czynnej służby wojskowej żywiciela był wszystkich albo niektórych członków rodziny mimo jego powołania nie był zagrożony i zasiłku nie przyznano. Żywiciel ten jednak jako żołnierz zginął lub zaginął podczas albo wskutek wojny a pozostali członkowie rodziny, albo niektórzy z nich, nie mają albo żadnego prawa do zaopatrzenia, albo niewystarczające zaopatrzenie i wskutek tego znajdują się wszyscy lub niektórzy z nich w niedostatku. W wypadku takim mogą uzyskać wsparcie członkowie rodziny żołnierza.

c) Członkowie rodziny powołanego dalej prowadzą przemysłową pracę powołanego w czasie jego czynnej służby wojskowej, a mianowicie przez ten cały czas wśród okoliczności, które wedle § 3 ustawy o zasiłkach państwowych wykluczają prawo do zasiłku. Powołany tymczasem jednak stanie się inwalidą, zginie lub zaginie, co powoduje następnie ruinę jego interesu, zubożenie jego i jego członków rodziny lub osób osieroconych. W wypadku

takim może uzyskać wsparcie powołany względnie członkowie jego rodziny.

Takie same stosunki mogą zajść w razie kalectwa, śmierci lub zaginięcia małorolnego wieśniaka.

d) Członkowie rodziny, których utrzymanie nie było istotnie i dowodnie zawisłe od dochodu z pracy powołanego, nie mają wedle ustawy o zasiłkach państwowych prawa do tego zasiłku i wskutek tego nie stosuje się do nich przepis o dalszej wypłacie zasiłków państwowych.

Gdy jednak powołany przynajmniej stale ich wspierał, wówczas należy się im w razie niedostatku wsparcie państwowe, jeżeli powołany w czasie lub wskutek wojny stał się inwalidą, zmarł lub zaginął.

e) Prawo inwalidy i członków jego rodziny do państwowego wsparcia może później zaistnieć, chociaż w czasie powrotu jego do domu nie istniało. Tak np.:

1) Żona, jako jedyny członek rodziny, pobiera nadal zasiłek na utrzymanie, skutkiem czego danej rodzinie wsparcie nie może być przyznane. Tymczasem żona ta umiera i wypłata zasiłku zostaje wstrzymana. Wobec tego odpadł powód odmowy wsparcia i członkowie rodziny mający warunki ustawowe do przyznania tego wsparcia będą mogli je otrzymać;

2) Żołnierz został wprawdzie uwolniony jako inwalida, lecz uznany za zdolnego do pracy w stanie cywilnym, skutkiem czego wsparcia mu nie przyznano. Następnie w czasie mocy obowiązującej rozporządzenia cesarskiego o wsparciach z przyczyny tego samego uszczerbku na zdrowiu, który go uczynił inwalidą, stał się niezdolnym do zarobkowania w stanie cywilnym, był postawiony ponownie przed komisją superarbitryjną i ta rzeczywistość uznała go obecnie za niezdolnego do pracy w stanie cywilnym, skutkiem czego otrzymał zaopatrzenie inwalidy ³⁾. W takim wypadku będzie on także miał prawo do żądania wsparcia.

Obywatelstwo austriackie.

Ażeby ci sami żołnierze szeregowcy, których wymieniono wyżej pod a), b) i c) mieli prawo do wsparcia, muszą posiadać

³⁾ po myśli § 75 ustawy o zaopatrzeniu wojskowym.

obywatelstwo austriackie i musieli się stać podczas lub wskutek obecnej wojny niezdolnymi do służby.

Obywatelstwo państwowe członków rodziny żołnierzy i osób przez ich śmierć osieroconych jest bez wpływu na przyznanie wsparcia.

Na Węgrzech wydano analogiczne postanowienia. Umowy między oboma rządami co do wzajemności jeszcze niema.

Inwalidzi.

Jak wyżej powiedziano żołnierz, aby mieć prawo do wsparcia, musi się stać podczas lub wskutek obecnej wojny niezdolnym do służby, czyli, że musi być uznany za inwalidę.

Taki inwalida i jego rodzina mają tylko wtedy prawo do wsparcia państwowego, jeżeli jemu samemu przyznano pensję inwalidy, a zatem tylko wtedy, gdy jego zdolność zarobkowania w danym zawodzie zmniejszyła się co najmniej o 20%. Jeżeli jednak inwalida został uwolniony, lecz zarazem uznany za zdolnego do zarobkowania w zawodzie cywilnym, to nie służy ani jemu, ani jego rodzinie prawo do wsparcia państwowego.

Z postanowienia, że wsparcie państwowe przysługuje od dnia, od którego należy się zaopatrzenie wojskowe, wynika, że przed decyzją Komendy wojskowej (terytorjalnej) co do wniosku Komisji superarbitryjnej nie można przyznać wsparcia państwowego. Wypłata pensji inwalidy rozpoczyna się od dnia wygotowania decyzji Komendy wojskowej.

Jeżeli z dokumentu wojskowego, który żołnierz posiada, nie wynika jasno, czy Komenda wojskowa już powzięła decyzję, czy nie, to Komisya zasiłkowa winna się zapytać o to Komendy Oddziału uzupełniającego (Ersatzkörper). Decyzja komendy wojskowej winna stopień zmniejszenia się zdolności zarobkowania w dawnym zawodzie podać w procentach. Jeżeli niema takiego oznaczenia, które jest podstawą do wymiaru wysokości wsparcia państwowego, to zasięga się opinii lekarza powiatowego (konsularnego).

Komisjom superarbitryjnym polecono⁴⁾ zmniejszenie się zdolności zarobkowania w dawnym zawodzie podawać w pro-

⁴⁾ Rozp. Ministerstwa wojny z 22. I. 1915. (ogłoszonem w »Wiener Zeitung« z dn. 6. II. 1915).

centach. Jeżeli to zmniejszenie się zdolności zarobkowania wynosi co najmniej 20⁰/₀, natenczas uznaje się inwalidę już za nie zdolnego do zarobkowania w stanie cywilnym i wskutek tego przyznaje się mu czasowo, albo stale pensję dla inwalidów.

Niedostatek.

Wsparcia można udzielać tylko wtedy, jeżeli zostanie udowodnione, że ubiegający się o wsparcie żyją w niedostatku t. j. jeżeli ich niezbędne utrzymanie byłoby bez wsparcia państwowego zagrożone. Oprócz pożywienia, mieszkania, ubrania i innych koniecznych potrzeb życiowych, bierze się wgląd także na koszt leczenia i pielęgniacy, przy dzieciach także na koszt wychowania.

Badanie niedostatku ma się rozciągać nietylko na stosunki uprawnionego do pobierania, lecz i na stosunki każdego pojedynczego członka rodziny. Przyznanie wsparć dla członków rodziny lub osieroconych, z wyjątkiem sierót, które mają według ustawy wojskowej o zaopatrzeniu prawo do datku na wychowanie, jest zależne od warunku, że osoby te były głównie lub przynajmniej trwale wspierane przez inwalidę lub poległego (zmarłego, zaginionego) przed jego wstąpieniem do szeregów.

Co do służących dobrowolnie dłużej podoficerów oraz ich członków rodziny, lub po nich pozostałych, należy niedostatek udowodnić potwierdzeniem właściwej władzy wojskowej, t. j. Komendy Oddziału wojskowego lub Zakładu, do którego żołnierz przynależał wedle księgi komputowej.

Wsparcie i pensja inwalidy.

Inwalida i jego rodzina pobierają wsparcie państwowe niezależnie od przyznanej inwalidzie pensji dla inwalidów (Invalidenpension), pensji domu inwalidów (Invalidenhauspension — pauszale pieniężne zamiast utrzymania w domu inwalidów) i niezależnie od dodatku z powodu odniesionych ran (Verwundungszulage). Rodziny inwalidów mają prawo do wsparcia państwowego także wówczas, jeżeli inwalida jest na utrzymaniu w domu inwalidów lub w zakładzie dla obłąkanych.

Powołani do osobistych usług.

Na równi z żołnierzami szeregowcami uprawnionymi do żądania wsparcia uważa się także:

a) osoby używane do dobrowolnych świadczeń pracy lub usług, mające w myśl ustawy o świadczeniach wojennych, prawo do zaopatrzenia;

b) ich członków rodziny lub

c) osierocone przez nich dzieci, oraz

d) osoby niemające rodziny, pociągnięte na mocy ustawy o świadczeniach wojennych do osobistego świadczenia pracy lub usług;

wszystkich zaś o tyle, o ile im nie przysługuje jakie inne zaopatrzenie niż to, które przysługuje żołnierzom szeregowcom lub osieroconym przez nich osobom⁵⁾.

Cywilni funkcyonaryusze państwowi.

Jeżeli osoba wojskowa, o którą idzie, należy do cywilnych funkcyonaryuszy państwowych (n. p. jest urzędnikiem, woźnym

⁵⁾ Co do klasy rangi gażystów i stopnia szarży żołnierzy, z którymi na równi uważa się osoby pociągnięte w myśl ustawy o świadczeniach wojennych do pełnienia usług osobistych pod względem zaopatrzenia wojskowego ich samych, jakoteż pozostałych po nich osób, zaznacza się, że po myśli Rozp. wykon. z 14. XI. 1914. D. u. p. Nr. 326 do § 8 o świadczeniach wojennych:

1) osoby powołane do świadczenia usług, pełnionych w wojsku przez oficerów lub osoby z nimi na równi postawione, jak lekarzy, inżynierów, lekarzy weterynaryjnych, uważa się za stojących na równi z gażystami X. klasy rangi na najniższym stopniu płacy;

2) osoby pielęgnujące chorych, z nienależącymi do żadnej klasy rangi gażystami na najniższym stopniu gaży;

3) innych pomocników sanitarnych, kierowników, względnie dozorców ruchu pojazdów motorowych, mechaników, maszynistów, konduktorów dla środków przewozowych, oraz kierowników partyi przy pędzeniu bydła rzeźnego z plutonowymi;

4) kowali przy środkach przewozowych i profesjonalistów wszelkiego rodzaju, z kapralami;

5) woźniców lub prowadzących zwierzęta juczne, poganiaczy, parobków przeznaczonych do sprzęgania, oraz wyrobników dziennych z żołnierzami bez szarży.

i t. d.), to okoliczność ta nie wyklucza sama przez się przyznania wsparcia państwowego. Przy ocenianiu jednak niedostatku bierze się odpowiedni wzgląd na ewentualne pobieranie zaopatrzenia cywilnego.

Strażnicy skarbowi.

Na równi z żołnierzami szeregowcami uprawnionymi do żądania wsparcia uważa się także strażników skarbowych⁶⁾, którzy

- 1) współdziałają przy wojskowej obronie granic (wybrzeży),
- 2) po myśli przepisów o organizacyi pospolitego ruszenia łączą się z pospolitem ruszeniem w razie przeszkody w pełnieniu służby w poruczonym ich okręgu służbowym,
- 3) są wcieleni do armii w polu dla pełnienia służby wojskowej w ogólności.

Prośby jednak tych strażników skarbowych, ich członków rodzin, lub osób po nich pozostałych, o wsparcie państwowe, rozstrzyga c. k. Ministerstwo Skarbu, nie zaś Komisye zasiłkowe.

Krajowa Dyrekcyja Skarbu co do każdej prośby, która wpływie do niej bezpośrednio, lub za pośrednictwem urzędu podwładnego, zwierzchności gminnej, konsulatu, Komisji zasiłkowej i t. p. przeprowadza potrzebne dochodzenie, a przedewszystkiem stwierdza, czy istnieje potrzeba wsparcia. Następnie odnośne podania krajowa Dyrekcyja Skarbu przedkłada do decyzji ministeryjalnej wraz z wszystkimi potrzebnymi dokumentami, całkowitą listą służbową strażnika, aktami odnoszącymi się do asygnowanych ewentualnie należności emerytalnych lub zaopatrzenia, tudzież z umotywowanym wnioskiem.

Żandarmi.

Do żołnierzy uprawnionych do żądania wsparcia należą także żołnierze żandarmi⁷⁾:

- a) służący w polnej żandarmeryi,

⁶⁾ Rozp. min. z 18. II. 1916. Dep. XVII. L. 4424 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 26. III. 1916. L. 3198/K. Z.)

⁷⁾ Rozp. min. z 11. V. 1916. Dep. XVII. L. 14073 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 30. V. 1916. L. 3526/K. Z.)

b) przydzieleni do armii w polu, z przeznaczeniem do innej służby wojskowej,

c) należący do posterunków żandarmeryi granicznej w obszarze etapu,

d) ci, którzy wskutek przeszkody w wykonywaniu służby w wyznaczonym im okręgu ⁸⁾ pełnią służbę w pospolitem ruszeniu.

Przy osądzeniu potrzeby udzielenia wsparcia, bierze się jednak odpowiednio pod uwagę ewentualnie przysługujące tym żołnierzom i pozostałym po nich osobom prawo do zaopatrzenia państwowego.

Powyż wymienieni żołnierze żandarmeryi, jakoteż członkowie ich rodziny i pozostałe po nich osoby mają wnieść prośby o wsparcie do tej krajowej Komendy żandarmeryi, w której okręgu dotyczący żołnierz na ostatku służył.

Co do tych próśb krajowa Komenda żandarmeryi przeprowadza potrzebne dochodzenia, a po ukończeniu ich przedkłada prośby Ministerstwu obrony krajowej objawiając zarazem opinię co do prawdziwości dat, przytoczonych w prośbie i potrzeby wsparcia oraz ewentualnie dołącza akta superarbitryjne, względnie zaopatrzenia.

Ministerstwo obrony krajowej rozstrzyga o tych prośbach ostatecznie.

⁸⁾ a to po myśli § 26 ustęp 2. ustawy o żandarmeryi z 25/XII. 1894. Dz. p. p. Nr. 1, z r. 1895. i § 2, ustęp 5. ustawy o pospolitem ruszeniu z 6. czerwca 1886. Dz. p. p. Nr. 90, następnie po myśli § 41 rozp. c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 20. czerwca 1907. Dz. p. p. Nr. 150, względnie § 17. czwarty ustęp z końca ustawy z 25. maja 1913. Dz. u. kraj. i rozp. dla Tyrolu Nr. 25, dotyczącej Instytutu obrony krajowej dla uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu i Voralbergu i § 41 obwieszczenia c. k. Wyższej władzy Obrony krajowej z 16. kwietnia 1908. Dz. u. kraj. i rozp. dla Tyrolu Nr. 15, wreszcie po myśli rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z 21. czerwca 1913. Dz. u. kraj. i rozp. dla Tyrolu Nr. 43.

ROZDZIAŁ II.

Wysokość wymiaru wsparć.

Wysokość wsparć.

Wsparcia wypłaca się w następujących rocznych kwotach:

A. Dla inwalidów:

1. 60 Koron, jeśli zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się przynajmniej o 20, jednakże o mniej niż 50%;
2. 120 Koron, jeśli zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się od 50 do 100%;
3. 180 Koron, jeśli nastąpiła zupełna niezdolność do pracy, to jest niezdolność do wszelkiej pracy bez względu na dawny zawód.

B. Dla członków rodziny inwalidów:

1. 60 Koron dla żony inwalidy, który otrzymuje sam wsparcie według A: 1, 2 lub 3: t. j. 60, 120 lub 180 Koron;
2. 36 Koron dla każdego ślubnego lub nieślubnego dziecka inwalidy, który sam otrzymuje wsparcie według A: 1 lub 2 t. j. 60 lub 120 Koron, a 60 Koron dla każdego takiego dziecka inwalidy, który sam otrzymuje wsparcie według A: 3 t. j. 180 Koron;
3. po 60 Koron dla ślubnego ojca i dziadka, ślubnej lub nieślubnej matki i babki, dalej dla ślubnego ojca nieślubnej matki inwalidy, który według A: 1, 2 lub 3 sam otrzymuje wsparcie (60, 120 lub 180 Koron), jednakże z tem ograniczeniem, że łączna

suma wsparć tych członków rodziny nie może przekraczać kwoty 120 Koron.

C. Dla członków rodziny, pozostałych po poległych lub zmarłych:

1. 120 Koron dla wdowy;
2. 12 Koron dla każdej ślubnej lub legitymowanej sieroty bez ojca;
3. po 36 Koron dla ślubnej lub legitymowanej sieroty po obojgu rodzicach, jeśli jest tylko jedna taka sierota, po 30 Koron, jeśli są dwie, po 24 Koron, jeśli są trzy, i po 18 Koron, jeśli jest cztery lub więcej takich sierót;
4. 60 Koron dla każdej nieślubnej sieroty, jeśli jest wdowa, uprawniona do poboru pensyi wdowiej i wsparcia według C: 1, t. j. 120 Koron.

Ten wyższy wymiar wsparcia państwowego dla nieślubnych sierót tłómaczy się tem, że nieślubnym sierotom nie służy wedle ustawy o zaopatrzeniu wojskowem prawo do dodatku na wychowanie. Ślubne i nieślubne sieroty zostały więc zrównane. Wsparcie państwowe dla nieślubnych sierót wynosi w rozmaitych kategoriach tyle, ile wynosi dodatek na wychowanie u ślubnych sierót, zwiększony o przypadające tym ostatnim wsparcie państwowe.

5. 108 Koron dla nieślubnej sieroty, która była dotąd utrzymywana przez poległego lub zmarłego i nie podpada pod C: 4, jeśli jest jedna taka sierota, po 102 Korony, jeśli są dwie, po 96 Koron, jeśli są trzy, i po 90 Koron, jeśli jest cztery lub więcej takich sierót.

To postanowienie odnosi się głównie do nieślubnych sierót za życia, albo po śmierci nieślubnej matki, gdy ta ostatnia nie ma dla swej osoby prawa do jakiegokolwiek zaopatrzenia — ani wedle postanowień ustawy o zaopatrzeniu wojskowem, ani wedle przepisów o wsparciach państwowych.

6. Po 60 Koron dla ślubnego ojca i dziadka, ślubnej lub nieślubnej matki i babki, dla ślubnego ojca nieślubnej matki, z tem ograniczeniem, że łączna suma wsparć tych pozostałych członków rodziny nie może przekraczać kwoty 120 Koron. Przytem wchodzi w rachubę w pierwszej linii rodzice, w drugiej dziadkowie i to według pni.

Stosownie do postanowień ustawy cywilnej o ustawowym prawie dziedziczenia¹⁾ wykluczają zatem żyjący rodzice dziadów.

Jeżeli naprzykład wchodzi równocześnie w rachubę: ślubny dziad i ślubna babka ze strony ojczyściej a także babka ze strony macierzystej, to pierwsi oboje razem a ostatnia dla siebie stanowią po jednym pnium.

Wsparcia, ustanowione pod A i B, można wyjątkowo wymierzać także w wyższym wymiarze, jeśli inwalidzi są zupełnie niezdolni do pracy i takie podwyższenie jest potrzebne dla zapewnienia inwalidzie środków do życia.

Kwoty roczne wsparć wraz z pensją na wypadek niezdolności nie mogą jednak przekraczać kwoty 600 Koron.

Przykłady: Gdy inwalida jest zupełnie niezdolny do zarobkowania i ma żonę i 7-mioro dzieci — to rodzina ta otrzyma tytułem wsparcia państwowego bez potrącenia $180\text{ K} + 60\text{ K} \times 8 = 660\text{ K}$ choćby przyznano inwalidzie pensję np. 168 K. W wypadku tym zatem nie niższy się wsparcie do 600 K, albowiem jest ono normalne, a wsparcie można pobierać obok pensyi inwalidy.

Gdy inwalida jest zupełnie niezdolny do zarobkowania a ma żonę i jedno dziecko i wymierzono mu²⁾ pensję inwalidy 168 K, to może on wraz z członkami swojej rodziny wymienionymi pod B, jeżeli chodzi o zapewnienie mu środków do życia, otrzymać wsparcie w wyższej kwocie. W każdym razie nie może on otrzymać więcej tytułem wsparcia niż 432 K, tak że pensya jego razem ze wsparciem ($168 + 432$) może osiągnąć najwyżej 600 K. Gdyby podwyżki nie otrzymał, 2 pobierałby tytułem wsparcia za siebie 180 K, za żonę 60 K i za dziecko 60 K, a tytułem pensyi inwalidy 168 K, czyli razem 468 K, czyli, że podwyżka w tym wypadku dla niego, żony i dziecka będzie wynosiła 132 K.

¹⁾ §§ 730 i dalsze ustawy cywilnej.

²⁾ po myśli ustawy z 27. XII. 1875. Dz. u. p. Nr. 158 o zaopatrzeniu wojskowym.

ROZDZIAŁ III.

Czas, za który można wypłacać wsparcie.

Odkąd można przyznać wsparcie.

W razie przyznania wsparcia należy go wypłacać z góry w miesięcznych ratach od dnia, od którego należy się uprawnionym zaopatrzenie wojskowe, a jeżeli ono nie wchodzi w rachubę, w takim razie od pierwszego dnia tego miesiąca, który następuje po śmierci żołnierza.

Natomiast dla wdów i ślubnych sierót po służących dobrowolnie dłużej podoficerach asygnuje się wsparcie od pierwszego dnia siódmego miesiąca po śmierci podoficera, a to dlatego, ponieważ po dłużej służących podoficerach uzupełnia się, w razie śmierci głowy rodziny, zaopatrzenie wojskowe wdowy i ślubnych dzieci jeszcze przez 6 miesięcy do pełnego wymiaru bieżącej sustentancyi, 30 K miesięcznie dla żony i po 12 K względnie 18 K miesięcznie dla sierót niżej, względnie wyżej 8 lat, wreszcie 6 K miesięcznie dla wszystkich jako datek na opał ¹⁾.

Dzieciom urodzonym po śmierci względnie zaginięciu powołanego można przyznać wsparcie od dnia urodzin dziecka, względnie od czasu wymienionego na wstępie niniejszego rozdziału ²⁾.

¹⁾ Rozp. Ministerstwa wojny z 23. II. 1915. Oddział 9. Nr. 202.

²⁾ Rozp. Min. z 12. V. 1916. Dep. XVII. L. 10663. (Okólnik Kraj, Kom. Zasiłk. z 7. VI. 1916. L. 3490/KZ).

Jako termin, od którego można przyznawać wsparcia państwowe członkom rodziny zaginionych, którym nie przysługuje prawo do żądania ustawowego zaopatrzenia, przyjmuje się pierwszy dzień tego miesiąca, który następuje po zaginięciu żołnierza. Np. zaginął 12. lipca 1916, wsparcie należy mu się od 1-go sierpnia 1916³⁾.

Wstrzymanie wsparć.

Wsparcia państwowe wstrzymuje się w szczególności w następujących wypadkach i to dla wszystkich wspieranych osób:

a) Gdy zaginiony powróci i zostanie uznany za zdolnego do zarobkowania przez Komisję superarbitryjną, jeżeli zarządzono postępowanie superarbitryjne, albo przez lekarza powiatowego;

b) gdy się okaże, że zaginiony dopuścił się dezercyi;

c) gdy inwalida odzyska zdolność do zarobkowania, co może być stwierdzone tylko przez ponowne superarbitryum;

d) gdy inwalida uzyska obywatelstwo obcego państwa;

e) w wypadku zasądzenia inwalidy w drodze sądowo-karnej, z którym z mocy ustawy połączone jest odjęcie pensyi.

Takimi wypadkami są skazanie wskutek popełnionej zbrodni, albo wskutek popełnionego przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia, uczestnictwa w nich, albo oszustwa⁴⁾, wskutek udaremnienia egzekucyi⁵⁾, albo wskutek popełnionego przestępstwa lichwy⁶⁾;

f) w razie, jeżeli uprawniony do pobierania nie cierpi już niedostatku.

Wstrzymanie wsparć i nowy wymiar.

Wstrzymanie wsparć państwowych, z którym łączy się ewentualnie nowy wymiar, ma nastąpić między innymi:

a) w razie śmierci inwalidy; gdy śmierć nastąpi skutkiem uszkodzenia, doznanego w czynnej służbie wojskowej lub wskutek

³⁾ Rozp. Min. z 8. VII. 1916. Dep. XVII. L. 16178 (Okólnik Kraj. Kom. Zasiłk. z 28. VII. 1916. L. 3801/K. Z.

⁴⁾ § 6 ustawy z 15. XI. 1867. Dz. u. p. Nr. 131.

⁵⁾ § 1 ustawy z 25. V. 1883. Dz. u. p. Nr. 78.

⁶⁾ § 5 rozp. ces. z 12. XI. 1914. Dz. u. p. Nr. 275.

spowodowanej tą służbą choroby, wówczas w razie, jeśli zachodzą inne warunki, ma nastąpić inny wymiar dla osieroconych, o ile ci istnieją. Najodpowiedniej też będzie jeżeli strona celem uskutecznienia nowego wymiaru, wniesie nową prośbę o wsparcie. W takim wypadku stwierdza się przyczynę śmierci inwalidy, zwłaszcza w tym względzie, czy jest prawdopodobieństwo, że śmierć nastąpiła jako dalsze następstwo odniesionego podczas wojny uszkodzenia, albo choroby, której zmarły nabawił się wskutek wojny;

b) gdy wdowa wyjdzie powtórnie za mąż, umrze lub zostanie sądownie zasądzona na karę, z którą z mocy ustawy jest połączone odjęcie pensyi. W tych wypadkach wypłaca się ślubnym sierotom wsparcie, unormowane dla osieroconych przez rodziców, zaś nieslubnym sierotom przypadną wsparcia, wspomniane w ustępie o wysokości wsparć pod C. 5 t. j. 108, 102, 96 i 90 K zależnie od tego, czy jest 1, 2, 3, 4, względnie więcej takich sierót. Te wsparcia asygnuje się opiekunowi.

Także i w tych przypadkach wskazane jest wniesienie nowej prośby o wsparcie. Fakt ponownego zamążpójścia lub śmierci wdowy stwierdza się na podstawie metryki ślubu względnie śmierci, ukaranie zaś przez zapytanie u właściwego Sądu karnego.

W tych wszystkich przypadkach, gdy dla sierót niema osoby uprawnionej do podejmowania wsparcia, należy podać na drugiej stronie prośby o wsparcie w rubryce »Uwaga« nazwisko i adres sądownie ustanowionego opiekuna;

c) jeżeli został osiągnięty wiek normalny, u chłopców ukończony 16 rok, a u dziewcząt ukończony 14 rok życia, w których to wypadkach wstrzymuje się odpowiednią kwotę wsparcia.

W praktyce dla uproszczenia wymierzy się wsparcie państwowe już z góry do dnia osiągnięcia normalnego wieku — tak, że prawo do poboru gaśnie z tym dniem bez osobnego zarządzenia wstrzymania.

Zbadanie i ewentualny nowy wymiar nastąpi także w tych wypadkach, gdy poszczególny członek rodziny nie cierpi już niedostatku, lub gdy zostanie skazany sądownie na karę, z którą z mocy ustawy jest połączone odjęcie pensyi.

ROZDZIAŁ IV.

Postępowanie przy wnoszeniu próśb o wsparcie.

W ogólności.

Ubiegający się o wsparcie winien wnieść prośbę o wsparcie pisemnie lub ustnie, bez stempla, u Zwierzchności gminnej swego trwałego miejsca pobytu, o ile jednak przebywa trwale poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej w Konsulacie.

Zakres czynności naczelnika gminy.

Prośba może być wniesiona także przez inną osobę, niż uprawnionego do pobierania wsparcia. Gmina pobytu — tak samo jak wedle ustawy o państwowych zasiłkach na utrzymanie — powołana jest tylko do przyjmowania próśb i przeprowadzenia co do nich dochodzeń, nie ma zaś prawa orzekania. Wskutek tego nawet wtedy, gdy ubiegający się według mniemania gminy nie był uprawniony do wniesienia prośby, to gmina, w której okręgu ubiegający się o wsparcie ma stałe miejsce pobytu, nie może przyjęcia prośby odmówić.

Wniesioną przez inwalidę lub spisaną z nim w Urzędzie gminnym na przepisany druk prośbę, bada naczelnik gminy przede wszystkim w tym względzie, czy wszystkie rubryki pierwszej i drugiej strony druku są dokładnie wypełnione. Zaznacza się, że dokładne wypełnienie wszystkich rubryk pierwszej i drugiej strony formularza jest bezwzględnie konieczne. Jeśli są braki lub niedokładności, zażąda naczelnik gminy od strony, lub jeżeli

może, sam skutecznymi potrzebne uzupełnienia. Również stwierdzi prawdziwość podanych przez stronę dat urodzin, ślubu i śmierci. Rozumie się samo przez się, że daty co do urodzin, ślubu i śmierci winny być przez naczelnika gminy skontrolowane na podstawie przejrzenia dotyczących dokumentów. Następnie przeprowadzi naczelnik gminy potrzebne dochodzenia, mianowicie: zbada stosunki familijne, majątkowe i zarobkowe osób ubiegających się o wsparcie. Dochodzenie to winno stwierdzić co do każdego poszczególnego członka rodziny, dla którego o wsparcie się prosi, czy jest w niedostatku. Stosownie do wyniku obowiązany jest naczelnik gminy wypełnić sumiennie trzecią stronę formularza (bez posługiwania się arkuszem wkładkowym). Jeśli podane przez petenta daty i stosunki są prawdziwe, odpada potrzeba umieszczenia dalszych uwag, względnie uzasadnienia, w formularzu po słowie: »ponieważ«. Natomiast należy w tem miejscu umieścić odpowiednie uzasadnienie, jeżeli wynik dochodzenia co do niedostatku wszystkich lub poszczególnych członków rodziny jest ujemny.

Gdy sam inwalida ubiega się o wsparcie dla siebie i członków swojej rodziny, to zaleca się jedną prośbą objąć tych wszystkich członków rodziny, za których on jest uprawniony pobierać wsparcie, a to nawet wtedy, gdy poszczególni członkowie rodziny mieszkają poza miejscem pobytu inwalidy. Jeżeli ten lub ów członek rodziny, dla którego inwalida prosi o wsparcie, mieszka w innej gminie — potrzebne dochodzenie co do niego zarząd Komisya zasiłkowa, naczelnik gminy nie potrzebuje zatem posyłać prośby do tej gminy, tylko przedłożyć ją Komisji.

Stopień zmniejszenia się zdolności zarobkowej inwalidy w poprzednim zawodzie, winien naczelnik gminy wpisać w rubryce »Uwaga« na podstawie decyzji superarbitryjnej, umieszczonej w dokumencie wojskowym inwalidy. Dokument ten należy do prośby zawsze dołączyć. Przez decyzję superarbitryjną rozumie się decyzję powziętą przez terytoryalną komendę wojskową (Militärkommando). Jeżeli naczelnik gminy ma wątpliwość, czy wpis w dokumencie wojskowym jest decyzją superarbitryjną lub pod innym względem ma wątpliwość, nie powinien nic wpisywać, uczyni to bowiem sama Komisya.

Jeżeli decyzja superarbitryjna opiewa: »Inwalida, zdolny jednak do zarobkowania w zawodzie cywilnym, uwolnić« (»Inva-

lid, jedoch bürgerlich erwebsfähig, zu entlassen«), wówczas naczelnik gminy przedłoży prośbę właściwej Komisji zasiłkowej z wnioskiem odmownym.

Do próśb o wsparcie należy używać formularzy według wzoru A (druk czerwony) w części trzeciej niniejszej książki.

Wogóle wszystkie druki potrzebne przy wykonywaniu rozporządzenia cesarskiego o wsparciach zostały sporządzone na papierze białym, drukiem czerwonym, aby je można łatwo odróżnić od druków, tyjących się zasiłków na utrzymanie.

Zakres czynności Komisji zasiłkowej.

Po nadejściu prośby o wsparcie zbada Komisyja zgłoszenie w tym względzie, czy zostało ono należycie wypełnione i porówna wpis w rubryce »Uwaga« z dokumentem wojskowym inwalidy, w szczególności, czy to jest istotnie decyzja superarbitryjna komendy wojskowej, oraz czy decyzja zawiera stopień zmniejszenia się zdolności zarobkowej inwalidy w poprzednim zawodzie, a jeżeli tak, czy ten stopień dokładnie w rubryce »Uwaga« jest wpisany.

Po zaznaczeniu w rubryce »Uwaga«, że wpis sprawdzono, ewentualnie po umieszczeniu tego wpisu, jeżeli naczelnik gminy tego nie uczynił, względnie po sprostowaniu go, jeżeli błędnie naczelnik gminy wpisał i po zaopatrzeniu podpisem kontrolującego urzędnika, Komisyja winna natychmiast dokument wojskowy zwrócić inwalidzie za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

Wpis stopnia zmniejszenia się zdolności zarobkowej inwalidy w poprzednim zawodzie będzie mógł nastąpić, jak to już wyżej wspomniano, dopiero wtedy, gdy dokument wojskowy będzie zawierał decyzję superarbitryjną Komendy wojskowej. Jeżeli niema pewności, czy zapisek w dokumencie wojskowym jest tylko wnioskiem Komisji superarbitryjnej, czy decyzją Komendy wojskowej, odniesie się o to Komisyja do oddziału uzupełniającego (Ersatzkörper) żołnierza.

Jeżeli w dokumencie wojskowym wprawdzie decyzja Komendy wojskowej jest uwidoczniiona i niema pod tym względem wątpliwości, jednak decyzja ta wbrew obowiązującemu przepisowi nie podaje stopnia zmniejszenia się zdolności zarobkowej w procentach, Komisyja zasięga opinii lekarza powiatowego (na

arkusza wkładowym). Opinia ta winna, stosownie do wyniku badania brzmieć następująco:

1. »Zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się co najmniej o 20%, to zmniejszenie się nie dosięga jednak 50%«.

2. »Zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się o 50% lub więcej — aż do 100%«.

3. »Zupełnie niezdolny do pracy«.

Opinię tę przechowuje Komisya przy akcie.

Dochodzenie przeprowadzone przez naczelnika gminy winno, jak to zaznaczono wyżej przy omówieniu zakresu czynności naczelnika gminy, stwierdzić co do każdego poszczególnego członka rodziny, dla którego o wsparcie się prosi, czy jest w niedostatku.

Gdy więc ten lub ów członek rodziny, dla którego inwalida prosi o wsparcie, mieszka w innej gminie, Komisya zażąda od niej (przy użyciu arkusza wkładowego) zbadania i wydania opinii co do ubóstwa (niedostatku) dotyczącego członka rodziny

Jeżeli o wsparcie nie ubiega się sam inwalida, lecz członek jego rodziny i to członek uprawniony do pobierania, natenczas Komisya ta prośbę tę prześle przedewszystkiem gminie stałego pobytu inwalidy do zbadania i zaopiniowania co do wszystkich potrzebnych dat odnoszących się do tego inwalidy.

Jeżeli wreszcie o wsparcie nie ubiega się sam inwalida, lecz członek jego rodziny, nieuprawniony jednak do pobierania, to zbadą się, czy ubiegający się o wsparcie jest w niedostatku i prośbę przesyła Komisji zasiłkowej, właściwej ze względu na miejsce pobytu uprawnionego do pobierania wsparcia.

O wszystkich zmianach, jakie zajdą w osobistych i gospodarczych stosunkach osób, otrzymujących wsparcie, winna gmina miejsca pobytu zawsze zawiadamiać Starostwo względnie powiatową Komisję zasiłkową.

ROZDZIAŁ V.

Zakres działania i kompetencya Komisji zasiłkowych.

Wogóle do orzekania, wymiaru, wyasygnowania, wstrzymania wsparć państwowych jest powołana powiatowa Komisya zasiłkowa, w której okręgu uprawniony do pobierania w czasie wniesienia prośby trwale przebywa.

Gdy tylko jest jeden uprawniony do pobierania, wówczas ma wydać orzeczenie Komisya, właściwa ze względu na jego miejsce pobytu.

Gdy jest więcej uprawnionych do pobierania, zarządza krajowa Komisya zasiłkowa, ewentualnie w porozumieniu z drugą krajową Komisją zasiłkową, która Komisya powiatowa jest powołana do wydania orzeczenia.

Jeżeli jednak trwale miejsce pobytu leży poza granicami Monarchii austriacko-węgierskiej, wówczas ma właściwy Konsulat spełnić funkcyę, powierzone gminie miejsca pobytu, a inne czynności urzędowe należą do Krajowej Komisji zasiłkowej tego politycznego okręgu administracyjnego, w którym odnośny żołnierz szeregowiec miał w czasie wstąpienia do szeregów prawo przynależności.

Zresztą co do tego, która Komisya zasiłkowa w wypadkach stałej lub chwilowej zmiany dotychczasowego miejsca pobytu inwalidy, względnie jego członków rodziny jest właściwą do załatwienia prośb o wsparcie mają zastosowanie przepisy podane w rozdziale IX-tym części pierwszej tej książki¹⁾ co do kompe-

¹⁾ Rozp. min. z 19. XI. 1915. Dep. XVII. L. 21310 (Okólnik Prezydum Nam. z 26. III. 1916. L. 35511/pr. ex 1915).

tency Komisji zasiłkowych odnośnie do wniesionych próśb o przyznanie zasiłku na utrzymanie.

Orzeczenie Komisji.

Orzeczenia Komisji zasiłkowej są ostateczne.

Mogą być one zaczezione tylko w drodze zażalenia do Trybunału administracyjnego, o ile strona nie podnosi, zawisłej od swobodnego uznania władzy, kwestyi niedostatku.

Jeżeli ubiegający się o wsparcie, po otrzymaniu odmownej uchwały Komisji, wniesie przedstawienie i poda nowe, przedtem nieznanne okoliczności, które ewentualnie mogłyby wpłynąć na zmianę orzeczenia Komisji, Komisya prośbę jego taksamo, jak to ma miejsce w sprawach zasiłków państwowych, ponownie rozpatrzy i wyda ponowne orzeczenie.

Ewidencya przyznanych wsparć.

O każdym przyznaniu wsparcia zawiadamia się zapomocą równobrzmiącego, wygotowanego przez odbicie pisma, zawiadomienia według wzoru E (druk czerwony) w trzeciej części niniejszej książki:

a) krajową Komisję zasiłkową tego politycznego okręgu administracyjnego, w którym odnośny żołnierz w czasie zgłoszenia się do szeregów miał prawo przynależności. Spełnia ona czynności biura ewidencyjnego,

b) polityczną władzę powiatową trwałego miejsca pobytu uprawnionego lub uprawnionej do pobierania, względnie właściwy Konsulat i

c) biuro, które asygnuje należitości na zaopatrzenie wojskowe.

Tem biurem jest:

dla inwalidów wojska, obrony krajowej i pospolitego ruszenia, likwidatura pensyjna intendantury 2. korpusu,

dla wdów i sierót po należących do wojska Ministerstwo wspólnego skarbu, a

dla wdów i sierót po osobach, należących do obrony krajowej i pospolitego ruszenia, fachowy departament rachunkowy dla obrony krajowej w Ministerstwie obrony krajowej.

Przeznaczone dla biura ewidencyjnego zawiadomienie wy-

gotowuje się także wówczas, gdy powołana do wydawania orzeczeń Komisya zasiłkowa jest zarazem właściwą do prowadzenia ewidencji krajową Komisją zasiłkową.

Wszystkie biura utrzymują zawiadomienia w porządku alfabetycznym według nazwiska żołnierza.

ROZDZIAŁ VI.

Wyplata przyznanych wsparć.

W razie przyznania wsparcia państwowego wygotowuje się przekaz kasowy według wzoru *B* i arkusz płatniczy według wzoru *C* (druki czerwone) w trzeciej części niniejszej książki — o ile tekst jest wspólny, przez odbicie pisma.

Sumę końcową kwoty rocznej i miesięcznej w tekście wspomnianych formularzy wyraża się zawsze także i w słowach.

Jeżeli jest więcej uprawnionych do odbioru wygotowuje się dla każdego osobne orzeczenie i w tym celu używa się arkusza wkładowego według wzoru na czwartej stronie formularza *A*.

Osobne orzeczenia wydaje się tylko w razie całkowitego odrzucenia.

Przekaz kasowy doręcza się wypłacającej kasie, a arkusz płatniczy stronie uprawnionej do pobierania (odbiorcy wsparcia).

Inwalida może być odbiorcą wypłaty także za swą żonę i swe ślubne lub nieślubne dzieci, jak również za swych rodziców i dziadków, wdowa także za ślubne lub żyjące z nią we wspólnem gospodarstwie nieślubne sieroty inwalidy, ojciec lub dziadek inwalidy także za swą żoną.

W innych wypadkach mają prawo do pobierania wsparć te same osoby, którym przyznano wsparcie według rozdziału II (o wsparciach).

Zresztą znajdują zastosowanie przepisy co do wypłat zasiłków na utrzymanie.

Wyplacanie wsparć osobom, uprawnionym do pobierania, można skutecznie także zapomocą przekazu pocztowego, jeśli

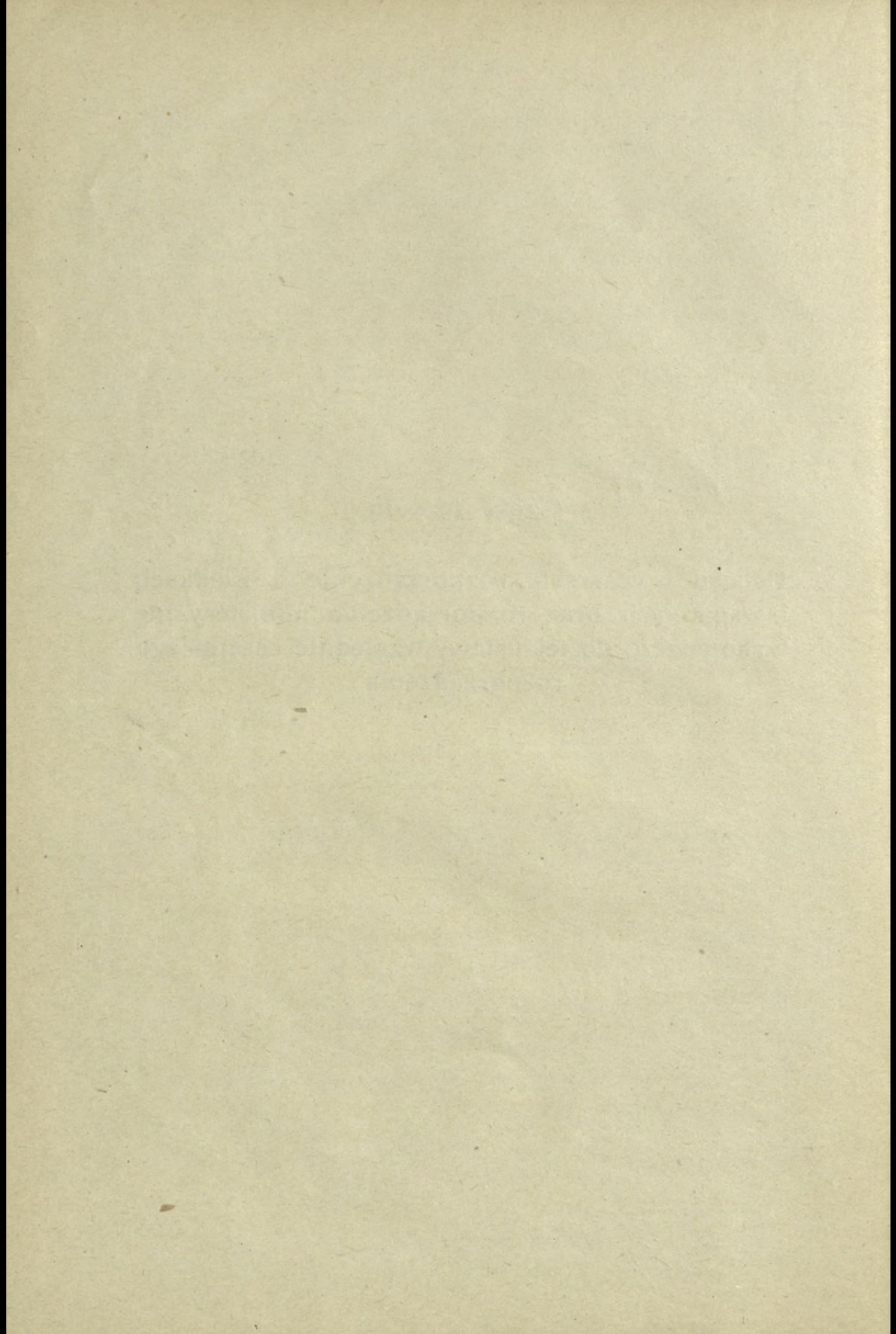
w tym celu strona dostarczy zaadresowanego do siebie blankietu na przekaz pocztowy wraz z przypadającymi znaczkami opłaty pocztowej.

Uprawnieni do pobierania, którzy podejmują wsparcia osobiście, mają okazać arkusz płatniczy i wystawić nieostęplowane poświadczenie odbioru według wzoru *D* (druk czerwony) w trzeciej części niniejszej książki.

Zwrot otrzymanych wsparć państwowych następuje wówczas, gdy pobrano je nieprawnie z udowodnionej winy strony.

Część trzecia.

Ustawa i cesarskie rozporządzenie o zasiłkach i wsparciach oraz rozporządzenia ministeryalne wykonawcze do tej ustawy względnie cesarskiego rozporządzenia.

A.

Ustawa z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237,
dotycząca zasiłku na utrzymanie dla rodzin osób, powołanych do
służby wskutek mobilizacji

i

**Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej w porozumie-
niu z innymi interesowanymi władzami centralnymi z dnia
28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238,**

w celu wykonania ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p.
Nr. 237, dotyczącej zasiłku na utrzymanie dla rodzin osób, po-
wołanych do służby wskutek mobilizacji ¹⁾).

§ 1. Ustawy.

Członkom rodziny obywateli austriackich, nie obowiązanych do służby prezencyjnej, a wezwanych do czynnej służby w obrębie siły zbrojnej wskutek mobilizacji (uzupełnienia do stopy wojennej) lub powołania pospolitego ruszenia, przysługuje prawo do zasiłku na utrzymanie z funduszy państwowych według postanowień, podanych w dalszym ciągu.

Na równi z mobilizacją (uzupełnieniem do stopy wojennej) uważa się powołanie rezerwistów lub rezerwistów zapasowych do wyjątkowej czynnej służby w czasie pokoju.

Rozporz. wyk. do § 1.

1. Nie stanowi wcale różnicy, w jakiej części siły zbrojnej została wezwana odnośna osoba do czynnej służby, ani też jakiego rodzaju jest ta służba.

¹⁾ Rozporządzenie wykonawcze.

Za wezwanych do czynnej służby uważa się także osoby zatrzymane w czynnej służbie z takiego samego powodu.

Ustawa nie ma zastosowania do członków rodziny osób, które oddają usługi sile zbrojnej tylko wskutek umowy.

2. Przy stosowaniu ustawy należy stawiennictwo na poczet jednej z gmin w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych uważać na równi z obywatelstwem austriackim.

Nie wchodzi w rachubę okoliczność, czy powołany do czynnej służby ma swą zwyczajną siedzibę w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, czy też poza tym obszarem.

3. Powoływanie rezerwistów i rezerwistów zapasowych do wyjątkowej czynnej służby w czasie pokoju jest unormowane ustawą z dnia 31. maja 1888, Dz. u. p. Nr, 77, oraz odnośnymi postanowieniami ustawy o służbie wojskowej.

4. Prawo do zasiłku istnieje także wówczas, jeżeli odnośną czynną służbę liczy się za ćwiczenia wojskowe (służbowe).

§ 2. Ustawy.

Za członków rodziny po myśli ustawy niniejszej uważa się żonę i ślubnych potomków powołanego do czynnej służby.

Za członków rodziny należy uważać także ślubnych przodków, ślubne rodzeństwo i ślubnych teściów, nieślubną matkę i nieślubne dzieci, jeżeli osoby te mają swą siedzibę zwyczajną w obrębie królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, albo posiadają obywatelstwo austriackie lub węgierskie, względnie przynależność krajową bośniacko hercegowińską, w obu ostatnich wypadkach jednak tylko o tyle, o ile zachodzi wzajemność oparta na istnieniu podobnego urzędnictwa.

Rozporz. wyk. do § 2.

1. Za »rodzeństwo« należy uważać także rodzeństwo przyrodnie, jeżeli ma wspólnego ojca lub wspólną matkę; prawa do zasiłku nie ma natomiast rodzeństwo nieślubnego pochodzenia. Jeżeli sam powołany do czynnej służby jest dzieckiem nieślubnym, wówczas jego rodzeństwo ślubnego i nieślubnego pochodzenia nie ma prawa do zasiłku.

2. Po myśli drugiego ustępu należy obecnie nieślubne matki

i niesłubne dzieci, nie mające swej siedziby zazwyczaj w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, uważać tylko wtedy za członków rodziny, jeżeli posiadają obywatelstwo austriackie, względnie przynależność krajową bośniacko-hercegowińską, zaś inne w tym ustępie wymienione osoby także wówczas, jeżeli są obywatelami węgierskimi, względnie przynależą do krajów Bośni i Hercegowiny.

§ 3. Ustawy.

Za uprawnionych należy uważać tych członków rodziny, których utrzymanie zależało dotychczas dowodnie w głównej mierze od dochodu, osiąganego pracą powołanego do czynnej służby.

Samodzielnych wieśniaków małorolnych, którzy prowadzą gospodarstwo z członkami rodziny i bez obcej pomocy, jakoteż samodzielnych przemysłowców, nie zatrudniających żadnych pomocników, należy z nimi uważać na równi.

Nie istnieje prawo do zasiłku, jeżeli powołany do czynnej służby otrzymuje nadal swą płacę czy swój zarobek lub z jakiego innego powodu nie doznaje w swym dochodzie żadnego uszczerbku, albo jeżeli z jego stanowiska stosunków majątkowych, zarobkowych i z jego dochodu można wnosić na podstawie przeprowadzonych dochodzeń, że z powodu jego powołania do czynnej służby nie będzie zagrożone utrzymanie odnośnych członków rodziny.

Rozporz. wyk. do § 3.

1. Do utrzymania można liczyć prócz pożywienia, mieszkania, odzienia i innych nieodzownych potrzeb życiowych w danym razie także kosztów leczenia i pielęgnowania, jeśli chodzi o dzieci, także kosztów wychowania.

2. W razie jeżeli powołany znajdował się w regularnej czynnej służbie bezpośrednio przed służbą, która tutaj wchodzi w rachubę, albo był dłuższy czas chory lub bez posady, należy wziąć za podstawę orzeczenia o uprawnieniu do roszczenia ten stan rzeczy, który ze względu na zawodowe wykształcenie, możliwość zarobku, stosunki rodzinne i tym podobne okoliczności byłby przypuszczalnie miał miejsce, gdyby nie nastąpiło zatrzymanie w służbie, względnie powołanie.

3. Istotną doniosłość przy ocenianiu stosunków gospodarczych będzie miała najczęściej ta okoliczność, czy odnośni członkowie rodziny żyli dotychczas we wspólnem gospodarstwie z powołanym do czynnej służby.

4. Ewentualne wartości majątkowe, przynoszące dochód, nie wykluczają prawa do zasiłku, jeżeli dochód z tych wartości, potrzebny na utrzymanie odnośnych członków rodziny, jest zależny od osobistej pracy powołanego do czynnej służby i jeżeli bez tej pracy można zapewnić sobie dochód jedynie przez przyjęcie siły pomocniczej za wynagrodzeniem. Na powyższe okoliczności należy w szczególności zwrócić uwagę w tych wypadkach, w których powołany do czynnej służby należy do samodzielnych włościan małorolnych i przemysłowców, wspomnianych w § 3., ustęp drugi, ustawy.

5. Zasiłek na utrzymanie nie przedstawia się pod względem formalnym jako wsparcie ubogich i nie wywołuje też skutków prawnych takiego wsparcia. Materyalnie będzie jednak na ogół słusznem zapatrywanie, że w każdym razie nie należy odmawiać zasiłku na utrzymanie tam, gdzie winna mieć także miejsce racjonalna i życzliwa opieka nad ubogimi.

§ 4. Ustawy.

Zasiłek na utrzymanie polega co do każdego uprawnionego członka rodziny na należytości na utrzymanie, tudzież w razie, jeżeli on jest zmuszony najmować mieszkanie, na dodatku czynszowym w wysokości połowy należytości na utrzymanie.

Tytułem należytości na utrzymanie należy przyznawać wynagrodzenie państwowe, przypadające za wojskowe pożywienie przemarszowe w tej miejscowości, w której odnośny członek rodziny ma swą zwyczajną siedzibę w czasie powstania jego prawa do zasiłku. Jeżeli jednak siedziba ta leży poza obszarem królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, wówczas za należytość na utrzymanie uważa się z reguły cyfrę przeciętną wszystkich tych kwot, które są przewidziane na tym obszarze tytułem wspomnianego powyżej wynagrodzenia. Dla poszczególnych miejscowości, względnie krajów poza obszarem królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa można wyjątkowo w drodze rozporządzenia oznaczyć zamiast cyfry przeciętnej szczególne

stopy, które jednakowoż nie mogą przekraczać najwyższego wymiaru wspomnianego wynagrodzenia.

Zasiłek na utrzymanie członków rodziny w wieku poniżej ośmiu lat wynosi połowę zasiłku, przypadającego według powyższych postanowień.

Rozporz. wyk. do § 4.

Wynagrodzenie państwowe za wojskowe pożywienie przemarszowe oznacza się stosownie do § 51. ustawy z dnia 11. czerwca 1879, Dz. u. p. Nr. 93, co roku naprzód i ogłasza w dzienniku rozporządzeń normalnych c. i k. wojska, tudzież w dzienniku rozporządzeń c. k. obrony krajowej.

W przyszłości będzie się ogłaszało równocześnie cyfrę przeciętną tych kwot, które są przewidziane tytułem wspomnianego wynagrodzenia, tudzież szczególne stopy, oznaczone w danym razie dla poszczególnych miejscowości, względnie krajów, nie należących do obszaru królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Istniejące w niektórych krajach nadpłaty krajowe do państwowego wynagrodzenia za wojskowe pożywienie przemarszowe nie wchodzi w rachubę przy wymiarze zasiłku na utrzymanie.

§ 5. Ustawy.

Jeżeli na podstawie dochodzeń okaże się, że kwota, którą powołany do czynnej służby obracał stale na jednego z członków rodziny, wymienionych w § 2., ustęp drugi, jest mniejsza od zasiłku, przypadającego mu według ustawy niniejszej, wówczas należy zniżyć go o odnośną różnicę.

Ogólna kwota zasiłków, przyznanych członkom rodziny, nie może przewyższać przeciętnej płacy dziennej powołanego do czynnej służby.

Zasiłek przypadający według ustawy niniejszej zniża się o kwotę, wypłaconą już w danym razie za tensam czas tytułem zasiłku na utrzymanie na zasadzie ustawy z dnia 21. lipca 1908, Dz. u. p. Nr. 141.

Rozporz. wyk. do § 5.

1. Na postanowienie ustępu pierwszego zwróci się uwagę szczególnie w tych przypadkach, w których chodzi o członków

rodziny, nieżyjących w wspólnem gospodarstwie z powołanym do czynnej służby, jak naprzykład dzieci nieślubne, otrzymujące alimenty w pewnej stałej wysokości.

2. Przy ocenianiu przeciętnej płacy dziennej należy uwzględnić sposób zarobkowania i gałąź zatrudnienia, peryodyczność względnie stałość zarobku, zejście się okresu zarobkowania z czasem zasiłku na utrzymanie i tym podobne okoliczności.

§ 6. Ustawy.

Zasiłek na utrzymanie należy się członkom rodziny za ten czas, w którym powołany do czynnej służby nie może z powodu niej oddawać się cywilnemu zarobkowaniu. Jeżeli on jednak zbiegnie, albo zostanie skazany wyrokiem sądowym na karę ciężkiego więzienia lub na jeszcze surowszą karę, w takim razie kończy się zasiłek z dniem dezercyi, względnie z dniem prawomocności orzeczenia karnego.

Członkom rodziny tych osób, które zginęły w potyczce albo po potyczce zaginęły albo też z powodu uszkodzenia w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby wywołanej tą służbą umarły przed przeniesieniem napowrót w stan nieczynny, należy się zasiłek na utrzymanie w razie istnienia reszty wymogów jeszcze przez sześć miesięcy, poczynszy od dnia ich śmierci, względnie zaginięcia.

Jeżeli członek rodziny uzyska w ciągu tych sześciu miesięcy zaopatrzenie wojskowe, ale co do kwoty mniejsze od należącego się zasiłku na utrzymanie, wówczas należy kwotę zaopatrzenia uzupełnić na czas wspomnianych sześciu miesięcy do wysokości tego zasiłku na utrzymanie.

Rozporz. wyk. do § 6.

1. Okres czasu, wchodzący w rachubę przy przyznawaniu zasiłku, rozpoczyna się z tym dniem, w którym powołany do czynnej służby opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów, względnie w dniu, w którym został zatrzymany w czynnej służbie z powodów, wymienionych w § 1 ustawy, kończy się zaś z reguły w dniu powrotu; urlopy, spowodowane cho-

robą i inne niezawinione przerwy w czynnej służbie nie powodują utraty roszczenia do zasiłku.

Za przeszkodę w oddawaniu się cywilnemu zarobkowaniu, spowodowaną czynną służbą, należy uważać także okoliczność, że powołany został zatrzymany z powodu choroby w lecznicy lub szpitalu albo też z innych ważnych powodów bez własnej winy doznał przeszkody w powrocie.

2. Jeżeli niema żadnej wątpliwości co do powołania odnośnej osoby, można pominąć stwierdzenie okoliczności, czy powołany zgłosił się istotnie do szeregów, ponieważ władze wojskowe donoszą o niezgłoszeniu się.

Dzień, w którym powołany do czynnej służby opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów, jako też dzień jego powrotu winna stwierdzić przedewszystkiem gmina, względnie, o ile chodzi o osobę, mieszkającą poza granicami monarchii austriacko-węgierskiej, odnośna c. i k. władza reprezentacyjna. Ponadto władza powiatowa miejsca przynależności powołanego winna zasięgać od czasu do czasu informacji o chwili i zakresie rozbrojenia tych oddziałów broni, które są uzupełniane z jej powiatu. Wystosowywania pisemnych zapytań do władz wojskowych należy o ile możności unikać.

Jeżeli co do poszczególnych powołanych do czynnej służby nie dało się przedtem w inny sposób stwierdzić dnia powrotu, wówczas bierze się za podstawę tę chwilę, w której odnośny oddział broni przeprowadził w zupełności rozbrojenie takich powołanych do czynnej służby, w przypadkach takich należy oznaczyć dzień powrotu, doliczając dni, potrzebne na podróż ze stacyi rozbrojenia do miejsca przynależności.

O zatrzymaniu powołanego w czynnej służbie, lecznicy lub szpitalu poza chwilą tego rozbrojenia, następnie o każdym w danym razie przedwczesnem przeniesieniu powołanego do czynnej służby napowrót w stan nieczynny, wkońcu o ewentualnem zbiegostwie, karze sądowej, zaginięciu lub śmierci, jakoteż o zaopatrzeniu osób osieroconych zawiadomią władze wojskowe każdorazowo jak najrychlej władzę powiatową miejsca przynależności powołanego.

3. Postanowienia wykonawcze do § 9., A, III : 3 normują sposób, w jaki polityczne władze powiatowe, względnie c. i k. władze reprezentacyjne winny zawiadamiać Komisje zasiłkowe o zmia-

nach stosunków powołanego do czynnej służby, ważnych dla dalszego istnienia roszczenia do zasiłków.

§ 7. Ustawy.

Zasiłek na utrzymanie, zabezpieczony przez państwo, nie doznaje wcale uszczerbku z powodu ewentualnych innych datków, udzielonych przez kraj, gminy, stowarzyszenia lub osoby prywatne.

Roszczenia do zasiłku, oparte na niniejszej ustawie, nie mogą być objęte egzekucją, ani też dotknięte środkami zabezpieczającymi. Również wszelkie rozporządzenie wspomnianymi roszczeniami przez cesyę, przekazanie, oddanie w zastaw lub przez jaką inną czynność prawną nie ma skutku prawnego.

Postanowienia powyższe nie mają natomiast zastosowania co do tych kwot, które c. i k. władza reprezentacyjna, gminna albo jakaś inna oznaczona w drodze rozporządzenia korporacya lub takiż zakład wypłaci wyraźnie tylko jako zaliczkę na poczet zasiłku na utrzymanie.

Rozporz. wyk. do § 7.

Zaliczki, udzielone na poczet zasiłku na utrzymanie, zostaną potrącone przy wypłacie przez kasę, której poruczono wypłatę odnośnego zasiłku, skoro kasa ta zostanie zawiadomiona w właściwy sposób o udzieleniu zaliczki.

W tym celu winien udzielający zaliczki, o ile nim nie jest c. i k. władza reprezentacyjna, przesłać wygotowany według wzoru I, nieostemplowany kwit na zaliczkę Komisji zasiłkowej powołanej do rozstrzygnięcia o roszczeniu do zasiłku (do § 9).

W razie wyasygnowania zasiłku wyda Komisyja ta natychmiast odnośnej kasie polecenie wskazując na dotyczącą asygnacyę kasową, aby ściągnęła w odpowiedni sposób zaliczkę, albo w razie, gdyby zasiłek nawet po dłuższym czasie nie miał być asygnowany, zwróci kwit na zaliczkę z odpowiednią rezolucyą temu, który tej zaliczki udzielił.

O ściągnięciu zaliczki winna kasa zawiadomić wprost tego, który tej zaliczki udzielił, przesyłając mu odnośny kwit, zaopatrzone odpowiednią uwagą. Uskutecznienie zawiadomienia i otrzy-

manie ściągniętej kwoty winien udzielający zaliczki potwierdzić na odnośnym kwicie, który zostaje w kasie.

§ 8. Ustawy.

Roszczenie do zasiłku na utrzymanie należy zgłosić u zwierzchności gminnej zwyczajnej siedziby, jeżeli członek rodziny ma swą zwyczajną siedzibę w jednym z królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych. Można jednakowoż oznaczyć inną władzę do zgłaszania roszczenia i to albo ogólnie w drodze rozporządzenia albo w razie braku takiego ogólnego postanowienia, w drodze zarządzenia władzy politycznej.

W drodze rozporządzenia oznaczy się władze, w których roszczenie winno być zgłoszone, jeżeli członek rodziny ma swą zwyczajną siedzibę poza obszarem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Zgłoszenie może skutecznić osoba, powołana do czynnej służby, albo odnośny członek rodziny, względnie jego ustawowy zastępca albo też w porozumieniu z członkiem rodziny, względnie jego ustawowym zastępcą, przełożenie tej gminy, w której odnośny członek rodziny ma swoją zwyczajną siedzibę.

Zgłoszenia, wniesione później jak w dwa miesiące po przeniesieniu powołanego napowrót w stan nieczynny, albo później jak w sześć miesięcy po dniu jego śmierci lub dniu jego zaginięcia, należy odrzucić bez dalszego postępowania.

Rozporz. wyk. do § 8.

1. Zarządzenie władzy politycznej w sprawie ustanowienia zamiast zwierzchności gminnej zwyczajnego miejsca zamieszkania innej władzy do zgłaszania roszczeń, należy ogłosić na czas w sposób, będący w użyciu w odnośnym miejscu.

Zwierzchność gminna winna przedłożyć zgłoszenie natychmiast przełożonej politycznej władzy powiatowej, zdając równocześnie sprawozdanie o okolicznościach miarodajnych dla rozstrzygnięcia (§§ 1 do 5), jako też w razie, jeżeli powołany do czynnej służby mieszkał w gminie, o dniu, w którym tenże opuścił swoje miejsce pobytu celem zgłoszenia się do szeregów.

Polityczna władza powiatowa winna zgłoszenie, jeżeli ono nie będzie odrzucone bez dalszego postępowania (§ 8., ustęp ostatni), przesłać po przeprowadzeniu potrzebnych jeszcze w danym razie dochodzeń jak najrychlej wraz z odpowiednim wnioskiem właściwej Komisji zasiłkowej (do § 9).

2. Jeżeli członek rodziny ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania wprawdzie poza obszarem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, jednakowoż w obrębie Monarchii austriacko-węgierskiej, należy zgłosić roszczenia do zasiłku u politycznej władzy powiatowej miejsca przynależności powołanego do czynnej służby, jeżeli zaś wspomniane miejsce zamieszkania leży poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej, w właściwej ze względu na miejsce zamieszkania c. i k. władzy reprezentacyjnej. W tym pierwszym przypadku będzie spełniała funkcje, poruczone poprzednio politycznej władzy powiatowej zwyczajnego miejsca zamieszkania, wspomniana powyżej władza powiatowa miejsca przynależności, natomiast w tym ostatnim wypadku c. i k. władza reprezentacyjna.

3. Zarówno w razie ustnego jak i pisemnego zgłoszenia należy wypełnić formularz zgłoszenia według wzoru II, w którym winno się spisać o ile możności wszystkich członków rodziny powołanego do czynnej służby, podnoszących roszczenia do zasiłku i zamieszkałych w tej samej gminie.

Powołana do orzekania Komisja zasiłkowa winna zgłoszenia, skoro wejdą tamże po raz pierwszy, zaopatrzyć na formularzu po lewej stronie u góry własnymi liczbami bieżącymi (do § 9 B, ustęp drugi), zaś w razie, jeżeli do jednego powołanego do czynnej służby, odnosi się kilka zgłoszeń, takimi samymi liczbami oraz bieżącymi uławkami; po skutecznieniu załatwienia winna Komisja zasiłkowa uporządkować zgłoszenia te według powyższych liczb i przechowywać je wraz z ewentualnymi dalszymi aktami po umieszczeniu tych ostatnich w arkuszu zgłoszeń. Zgłoszenia, wydane w danym razie w celu przeprowadzenia dodatkowych dochodzeń, należy w stosowny sposób utrzymywać w ewidencji i ponaglać je, jeżeli nie wrócą napowrót w ciągu odpowiedniego terminu.

4. Sposób prowadzenia dochodzeń pozostawia się ocenie każdego poszczególnego przypadku.

§ 9. Ustawy.

Do rozstrzygnięcia o roszczeniu, asygnowania, utrzymywania w ewidencji i zastanawiania zasiłku są powołane Komisye, które winny być utworzone stosownie do potrzeby w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych; skład tych Komisyi oraz ich miejscową, czasową i rzeczową kompetencję uregułuje się w drodze rozporządzenia.

Komisye mają składać się z naczelnika politycznej władzy krajowej lub wydelegowanego przezeń urzędnika politycznego w charakterze przewodniczącego, z jednego zastępcy krajowej władzy skarbowej i jednego zastępcy Wydziału krajowego, zaś w gminach z własnym statutem zamiast tego ostatniego z funkcyjonaryusza gminnego, którego wyznaczycy burmistrz.

Wszystkie te Komisye pełnią swój urząd w charakterze władz i podlegają w swem urzędowaniu Ministerstwu obrony krajowej.

Orzeczenie Komisyi jest ostateczne.

Rozporz. wyk. do § 9.

A.

I.

1. W razie ogólnej mobilizacji (uzupełnienia do stopy wojennej) należy ustanowić w siedzibie każdej politycznej władzy krajowej, z wyjątkiem namiestnictw Pobrzeża i Tyrolu, dla jej obszaru administracyjnego przynajmniej jedną krajową Komisję zasiłkową, zaś w miejscu urzędowania każdej politycznej władzy powiatowej dla jej okręgu urzędowego z reguły stosowną do potrzeby ilość powiatowych Komisyi zasiłkowych. Tam, gdzie w jednej miejscowości utworzy się kilka Komisyi krajowych, względnie powiatowych, należy przeprowadzić rozdział agend pomiędzy te komisye według liter początkowych nazwisk powołanych do czynnej służby.

Na obszarze administracyjnym namiestnictwa w Pobrzeżu, względnie namiestnictwa tyrolskiego można ustanowić Komisye krajowe w siedzibie każdego wydziału krajowego, o czem winno się każdorazowo donieść bezzwłocznie Ministerstwu obrony krajowej, tudzież wszystkim innym politycznym władzom krajowym

celem zawiadomienia odnośnych Komisji krajowych i władz powiatowych (III: 1).

2. Komisje zasiłkowe otrzymują nazwę według swego miejsca urzędowania.

II.

Do rozstrzygania w sprawie roszczenia członków rodziny, wymiaru zasiłku na utrzymanie, ewentualnie w sprawie oznaczenia odbiorcy wypłaconej kwoty (§ 10, ustęp pierwszy), asygnowania i wstrzymania (do § 10: 6) zasiłku jest powołana powiatowa Komisja zasiłkowa, w której okręgu członek rodziny ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania w czasie powstania jego prawa do zasiłku.

Jeżeli jednakowoż zwyczajne miejsce zamieszkania członka rodziny leży poza obszarem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, wówczas należą powyższe czynności urzędowe do krajowej Komisji zasiłkowej tego politycznego obszaru administracyjnego, w którym powołany do czynnej służby ma prawo swojszczyzny, względnie do którego przynależy ze względu na stawiennictwo wojskowe.

III.

1. Każda krajowa Komisja zasiłkowa jest Urzędem ewidencyjnym dla zasiłków na utrzymanie członków rodziny wszystkich tych powołanych do czynnej służby, którzy w jej okręgu mają prawo swojszczyzny, względnie do niego przynależą ze względu na stawiennictwo wojskowe.

Jako Urząd ewidencyjny ma krajowa Komisja zasiłkowa za zadanie strzedz interesów skarbu państwa, zapobiegając w szczególności podwójnym wymiarom i pobieraniu nadal nienależnego zasiłku; ma ona prawo wstrzymywania asygnat, dotyczących utrzymywanych przez nią w ewidencji zasiłków w jakiegokolwiek kasie, której powierzono realizację tychże (do § 10:6).

2. O każdym przyznaniu zasiłku należy zawiadomić:

a) krajową Komisję zasiłkową spełniającą czynności urzędu ewidencyjnego,

b) polityczną władzę powiatową miejsca przynależności powołanego do czynnej służby, oraz

c) stosownie do tego, czy członkowie rodziny, o których chodzi, mieszkają w obrębie lub poza obrębem Monarchii austriacko-

węgierskiej, polityczną władzę powiatową ich zwyczajnego miejsca zamieszkania, względnie (do § 8: 2) władzę ich miejsca pobytu albo c. i k. władzę reprezentacyjną, właściwą ze względu na wspomniane miejsce zamieszkania.

W tym celu należy wygotować przez odbicie pisma trzy, względnie w razie, jeżeli wymienione pod *b*) i *c*) władze powiatowe są te same, dwa równobrzmiące zawiadomienia (wzór III); zawiadomienie, przeznaczone dla urzędu ewidencyjnego, należy odbić także wtedy, jeżeli właściwa do orzekania Komisya zasiłkowa jest zarazem właściwą krajową Komisją ewidencyjną.

Nadeszłe, względnie zatrzymane zawiadomienia należy utrzymywać w ewidencji na sposób katastru kartkowego, ułożonego alfabetycznie według nazwisk powołanych do czynnej służby.

3. Polityczne władze powiatowe winny zwracać uwagę na wszelkie ważne zmiany w stosunkach, miarodajnych dla dalszego istnienia roszczenia, a to władza miejsca pobytu szczególnie na zmiany, zaszłe w stosunkach członków rodziny, zaś władza miejsca przynależności na zmiany, zaszłe w stosunkach powołanego do czynnej służby (do § 6: 2) i zawiadamiać bezzwłocznie krajową Komisję zasiłkową, spełniającą czynności urzędu ewidencyjnego, przesyłając odnośne zawiadomienia, zaopatrzone odpowiednią uwagą, ewentualnie w drodze właściwej powiatowej Komisji zasiłkowej w tym celu, aby Komisya ta wydała natychmiast potrzebne zarządzenia.

Zawiadomienia wyjęte z katastru kartkowego, należy prowadzić w ewidencji najlepiej w ten sposób, że się w ich miejsce wkłada notatkę; władza, której przysłano zawiadomienia winna je jak najrychlej zwrócić napowrót.

Pozostawia się ocenieniu władz powiatowych, w jaki sposób one korzystać będą z katastru kartkowego przy przeprowadzeniu dochodzeń. Władza powiatowa może tedy nadchodzące za pierwszym razem zawiadomienia przesłać odnośnym organom, powołanym do przeprowadzenia dochodzeń (naczelnikowi gminy, mężom zaufania i t. d.), celem sporządzenia odpisów lub wyciągów, albo zestawić dla tych organów na podstawie zawiadomień peryodyczne rejestry. Polityczna władza powiatowa jest jednak w każdym razie odpowiedzialna za ciągłą ewidencję swego katastru kartkowego.

W podobny sposób winny postępować c. i k. władze reprezentacyjne i wstrzymać w danym razie dalszą wypłatę zasiłku.

Co do tych członków rodziny, którzy mieszkają w obrębie Monarchii austriacko-węgierskiej, jakoteż nie w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, należy kontrola nad stosunkami członków rodziny, miarodajnymi dla dalszego istnienia roszczenia, przede wszystkim krajowej Komisji zasiłkowej (II), która winna w tym celu notować podobne wypadki i zwracać się w odpowiednich terminach do odnośnej władzy miejsca pobytu.

4. Należy zwrócić szczególną uwagę na sumienne przestrzeganie powyższych postanowień ewidencyjnych, ponieważ one stanowią konieczne uzupełnienie przepisów, odnoszących się do miejscowej właściwości Komisji zasiłkowych.

IV.

Potrzebnych organów pomocniczych i przyborów kancelaryjnych dostarczy odnośna polityczna władza krajowa względnie powiatowa.

Druków potrzebnych do wykonania ustawy z wyjątkiem formularzy c. i k. władz reprezentacyjnych, dostarczy polityczna władza krajowa. Formularze zgłoszeń i kwitów na zaliczki winne być już w czasie pokoju utrzymywane w pogotowiu przez władze powiatowe w ilości odpowiadającej pierwszemu zapotrzebowaniu. Co do innych druków należy postarać się o to, aby je można było na czas sporządzić.

Wydatki na potrzeby kancelaryjne i druki należy zachowywać stosownie do postanowienia wykonawczego do § 10: 7.

V.

W rok po tej chwili, w której zostało przeprowadzone w zupełności rozbrojenie osób, powołanych do czynnej służby z jednego z powodów wspomnianych w § 1. ustawy, należy rozwiązać wszystkie Komisje zasiłkowe, z wyjątkiem krajowej Komisji zasiłkowej w Wiedniu; chwilę rozbrojenia ogłosi za każdym razem Ministerstwo obrony krajowej.

Od tej chwili przechodzi na powyższą Komisję kompetencya rozwiązanych Komisji zasiłkowych, o ileby należało jeszcze załatwić poszczególne konkretne sprawy.

Akta rozwiązanych Komisji, z wyjątkiem katastru kartkowego Komisji krajowych, należy przechowywać osobno w odpowiednich politycznych władzach krajowych, względnie powiatowych.

Katastry kartkowe, które krajowe Komisje zasiłkowe winny prowadzić starannie w ewidencji aż do dnia rozwiązania, należy przelać do krajowej Komisji zasiłkowej w Wiedniu.

B.

W razie jeżeli zastosowanie ustawy nie zostało spowodowane ogólną mobilizacją, obowiązują postanowienia, wydane pod A, z tą zmianą, że krajowe Komisje zasiłkowe załatwiają co do członków rodziny, zamieszkałych w ich okręgu, z reguły także czynności urzędowe, przekazane powiatowym Komisjom zasiłkowym i że te ostatnie Komisje będą utworzone tylko w razie niezbędnej potrzeby.

Jeżeli jednakowoż w ciągu takiej akcji zarządzona zostanie ogólna mobilizacja, wówczas winny krajowe Komisje zasiłkowe odstąpić do dalszego urzędowania utworzonym w tym wypadku na nowo powiatowym Komisjom zasiłkowym sprawy, załatwiane dotychczas w ich zastępstwie. Odnośne zgłoszenia należy tedy zaopatrywać od początku w liczby według powiatów, wpisując przed nimi odpowiednie litery, względnie w ten sposób rejestrować (do § 8: 3).

§ 10. Ustawy.

Przy zgłaszaniu roszczenia należy wymienić tę osobę zśród uprawnionych członków rodziny, względnie ich ustawowych zastępców, na której ręce ma być wypłacony zasiłek. Jeżeli wymieniono równocześnie kilka osób, w takim razie oznaczy Komisya jedną z tych osób jako odbiorcę wypłaty. Zasiłku na utrzymanie nie można asygnować do rąk powołanego do czynnej służby.

Zasiłek należy wypłacać w ratach półmiesięcznych z góry, zapadających dnia 1. i 16. odnośnego miesiąca, o ile możliwości w terminach zapadłości.

Komisji zapomogowej nie przysługuje prawo wpływania na rozdział zasiłku między uprawnionych członków rodziny.

Otrzymanych zasiłków na utrzymanie nie potrzeba zwracać.

Rozporz. wyk. do § 10.

1. Jeżeli członkowie rodziny, dla których tasama kasa jest właściwą, wymienili z pośród członków uprawnionych do zasiłku, względnie z pośród ustawowych zastępców tychże kilka osób jako odbiorców wypłaty, w takim razie winna Komisya zasiłkowa wyznaczyć na odbiorcę wypłaty żonę powołanego do czynnej służby, jeżeli zaś niema jej między zaproponowanymi, tę osobę z pośród zaproponowanych, względnie ustawowego zastępcę tej osoby, która pozostaje w bliższym stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z powołanym do czynnej służby.

Dla członków rodziny, mieszkających w okręgach różnych kas, można wyznaczyć także kilku odbiorców wypłaty.

Jeżeli w zgłoszeniu nie wymieniono wcale odbiorcy wypłaty, można w celu przyspieszenia postępowania nie przeprowadzać dodatkowych dochodzeń, i w razie jeżeli można przypuszczać, że członkowie rodziny nie podniosą przeciwko temu protestu, ustanowić odbiorcę wypłaty stosownie do powyższych postanowień.

2. W razie przyznania zasiłku należy wygotować przekaz kasowy według wzoru IV. i arkusz płatniczy według wzoru V, i to przez odbicie pisma, o ile osnowa obu jest wspólna, tudzież zaopatrzyć je liczbą zgłoszenia (do § 8:3). Osobne orzeczenia należy wygotowywać tylko w razie całkowitego odrzucenia zgłoszenia.

Przekazy kasowe, których departament rachunkowy politycznej władzy krajowej nie potrzebuje brać na przypis, ani kontrasygnować, należy doręczać kasom wypłacającym, arkusze płatnicze odbiorcom wypłaty, orzeczenia zaś tym osobom, które podpisały zgłoszenie; jeżeliby zgłoszenie było zaopatrzone tylko podpisem powołanego do czynnej służby, wówczas należy doręczyć orzeczenie jednemu z wymienionych w zgłoszeniu członków rodziny, względnie jego ustawowemu zastępcy.

Osobom, mieszkającym w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, należy doręczać arkusze płatnicze, względnie orzeczenia wprost przez pocztę »do rąk własnych« (rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. czerwca 1902, Dz. u. p. Nr. 124 w brzmieniu, zmienionem dalszem rozporządzeniem tegoż Ministerstwa z dnia 10. stycznia 1911, Dz. u. p.

Nr. 9, § 3, II : I, ustęp przedostatni). Rewersów zwrotnych nie należy używać, gdyż im nie przysługuje uwolnienie od opłat.

Osobom, mieszkającym w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej, uskutecznia się doręczenie za pośrednictwem władzy miejsca pobytu (do § 8 : 2), w innych wypadkach za pośrednictwem c. i k. władzy reprezentacyjnej.

3. Jeżeli odbiorca wypłaty ma swoje zwyczajne miejsce zamieszkania w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, wówczas należy sygnować zasiłek w właściwej dlań cywilnej kasie państwowej, jeżeli mieszka w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej w skarbowej kasie krajowej (główniej kasie krajowej), znajdującej się w miejscu urzędowania przysługującej zasiłek krajowej Komisji zasiłkowej (do § 9, A, II), jeżeli zaś mieszka poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej w kasie c. i k. władzy reprezentacyjnej, właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania.

4. Jako dni wypłaty należy ustanowić z reguły 1. i 16. każdego miesiąca, gdzie zaś należałoby się spodziewać większego natłoku przy kasie, można przepisać także inne dni wypłaty, przypadające o ile możności niedługo po owych terminach płatności (n. p. dzień 2. i 17., dzień 3. i 18. i t. d., ewentualnie według początkowych liter nazwisk powołanych do czynnej służby).

5. Odbiorcy wypłaty, mieszkający w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, winni sami podejmować zasiłki na utrzymanie w dotyczącej kasie; ewentualną ich prośbę o przesyłanie zasiłków tych przekazem pocztowym powinny jednak klasy uwzględnić wówczas, jeżeli odbiorcy wypłaty dostarczą w tym celu zaadresowanych już do siebie blankietów na przekazy pocztowe.

Odbiorcom wypłaty, mieszkającym w innych obszarach Monarchii austriacko-węgierskiej, należy przysyłać zasiłki na utrzymanie przekazem pocztowym, o których wygotowanie postara się odnośna skarbowa kasa krajowa (główna kasa krajowa).

W jaki sposób należy wypłacać zasiłki poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej, postanowi dotycząca c. i k. władza reprezentacyjna, ewentualnie po wysłuchaniu odbiorcy wypłaty.

We wszystkich przypadkach, w których wydaje się zasiłki przekazem pocztowym, należy potrącić od należitości przypadające portoryum.

Odbiorcy wypłaty, którzy sami podejmują zasiłki, winni okazać arkusz płatniczy i wystawić potwierdzenie odbioru bez stempla. Wypłaconą kwotę należy zanotować w dotyczącej rubryce arkusza płatniczego. Jeżeli kwota ta jest wskutek potrąconej zaliczki lub innych przyczyn mniejszą aniżeli pierwotna należność, wówczas należy podać w krótkości tę przyczynę.

Odbiorcy wypłaty, którzy otrzymują zasiłek na utrzymanie zapomocą przekazu pocztowego, winni swe arkusze płatnicze przedkładać w takim samym celu kasie wypłacającej raz na trzy miesiące.

6. Kasy wypłacające winny pytać zgłaszających się u nich odbiorców wypłaty, czy w osobistych i gospodarskich stosunkach członków rodziny zaszły istotne zmiany i czy powołany do czynnej służby jeszcze istotnie się w niej znajduje.

Jeżeli dojdzie do wiadomości kasy okoliczność, kwestyonująca prawo do dalszego poboru zasiłku na utrzymanie, wówczas winna kasa donieść o tem właściwej komisji zasiłkowej, względnie c. i k. władzy reprezentacyjnej, celem wydania dalszych zarządzeń, wstrzymując w danym razie równocześnie wypłaty, o ileby one nie należały się więcej, oraz ściągając ewentualnie arkusz płatniczy. Zasiłek należy wstrzymać z reguły z upływem tej połowy miesiąca, na którą przypada powrót powołanego do czynnej służby (do § 6 : 1 i 2).

7. Wszelkie wydatki, narosłe wskutek wykonania ustawy, należy zarachowywać w etacie Ministerstwa obrony krajowej pod tytułem: »Wydatki spowodowane ustawą z dnia 26. grudnia 1912. Dz. u. p. Nr. 237«, i to zasiłki z jednej a resztę wydatków z drugiej strony w dwóch oddzielnych rubrykach. W rubryce »zasiłki na utrzymanie« należy przytem osobno wyszczególnić, ile zatrzymano na zwroty zaliczek, względnie ile na ten cel wypłacono.

8. Polityczne władze krajowe i c. i k. władze reprezentacyjne, na których obszarze bywają wypłacane zasiłki na utrzymanie, winny sporządzać co miesiąca przegląd kasowy według wzoru VI, a to władze reprezentacyjne w dwóch równobrzmiących egzemplarzach. Polityczne władze krajowe mają przedkładać do 15. każdego następnego miesiąca Ministerstwu obrony krajowej, zaś władze reprezentacyjne o ile możliwości w tym samym terminie po jednym egzemplarzu Ministerstwu obrony krajowej i c. i k. Ministerstwu spraw zewnętrznych.

§ 11. Ustawy.

Gminy są obowiązane do współdziałania w wykonaniu ustawy niniejszej.

Polityczna władza powiatowa może ustanowić także własnych mężów zaufania celem przeprowadzenia dochodzeń. Urząd męża zaufania jest urzędem honorowym i tylko takie osoby mogą go nie przyjąć lub złożyć, które mają prawo po myśli odnośnej ordynacyi gminnej do nieprzyjęcia wyboru do reprezentacyi gminnej albo do złożenia przyjętego urzędu.

Rozporz. wyk. do § 11. Ustawy.

1. Gminy są obowiązane na żądanie władz politycznych lub komisyi zasiłkowych współdziałać przy wykonaniu Ustawy.

Pozostawia się ocenieniu władz politycznych, czy wezwą gminy także do innych czynności urzędowych, aniżeli wspomnianych w postanowieniach wykonawczych do §§ 6 i 8, w szczególności do współdziałania w utrzymywaniu w ewidencji dalszego trwania prawa do zasiłku na utrzymanie członków rodziny w gminie zamieszkałych i czy wydadzą w tym względzie osobne przepisy dla swego obszaru administracyjnego. Gdziekolwiek będzie wskazane polecić gminom, aby prowadziły alfabetyczny spis imienny tych powołanych do czynnej służby, których członkowie rodziny mieszkają w gminie i korzystają z zasiłku na zasadzie ustawy (do § 9, A, III : 3).

Polityczne władze powiatowe mają postarać się o to, aby naczelnicy gmin zorientowali się już w czasie pokoju w spadających na nich obowiązkach.

2. Postanowienie wydane w sprawie mężów zaufania ma dać możność zaradzenia brakowi odpowiednich organów do prowadzenia dochodzeń, panującemu szczególnie w większych centrach ludności.

Na mężów zaufania nie należy wybierać takich osób, które są właśnie w krytycznym czasie bardzo zajęte innemi sprawami. Osoby zatrudnione przy ruchu pocztowym lub innym należy w każdym razie pominąć.

Z reguły należy starać się o to, aby objęcie urzędu męża zaufania nastąpiło dobrowolnie. Gdzie jednakowoż interes publiczny nie zezwala na takie względy, należy nieprzyjęcie urzędu

męża zaufania lub złożenie tego urzędu karać stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857. Dz. u. p. Nr. 198.

Osoby, nadające się do urzędu męża zaufania, należy wybrać w tym celu najpóźniej w chwili, w której należy się spodziewać jednego z powodów, oznaczonych w § 1. ustawy, ustanowienie mężów zaufania winno jednak nastąpić dopiero z chwilą zaistnienia takich powodów i to zapomocą dekretu. Przed ustanowieniem winni mężowie zaufania złożyć przyrzeczenie sumiennego załatwiania spraw, poruczonych im przez polityczną władzę powiatową, oraz zachowania tajemnicy w sprawach urzędowych.

W razie potrzeby można zorganizować także mężów zaufania w ten sposób, aby powierzyć niektórym z nich pouczenie i kontrolę innych.

Do takich zarządzeń potrzeba jednak zezwolenia politycznej władzy krajowej.

§ 12. Ustawy.

Wszelkie podania, protokoły, załączniki i potwierdzenia odbioru, potrzebne celem wykonania niniejszej ustawy, są wolne od stempli i należności, jakoteż od opłaty portoryum.

Tak samo zwolnione są warunkowo od stempli i należności dokumenty, potrzebne w danym razie do dochodzenia roszczenia do zasiłku, o ile służą tylko temu celowi.

§ 13. Ustawy.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie natychmiast po ogłoszeniu.

Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia III. rozdziału ustawy z dnia 13. czerwca 1880, Dz. u. p. Nr. 70.

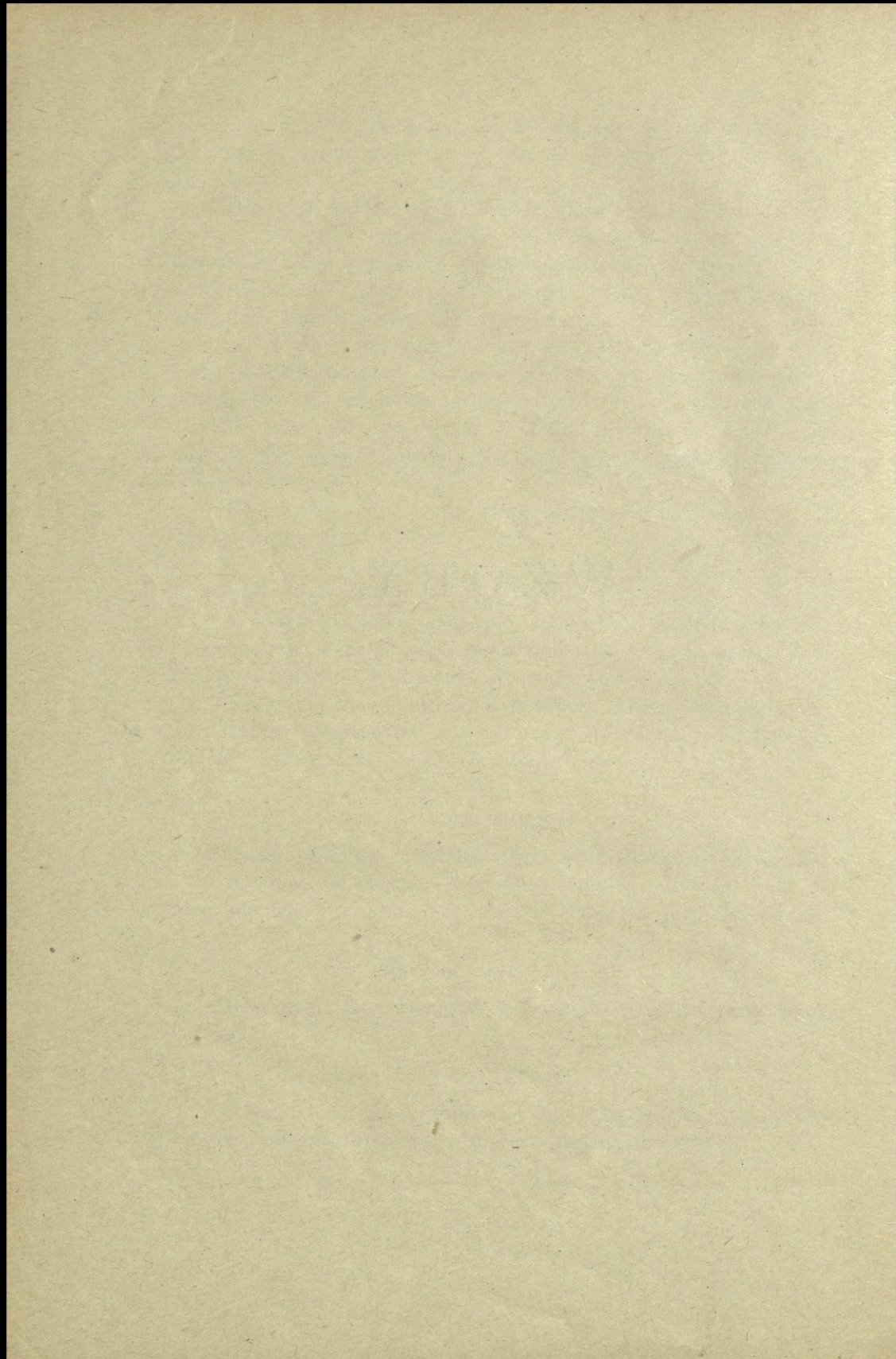
Rozporz. wyk. do § 13.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie zaraz po ogłoszeniu.

§ 14. Ustawy.

Wykonaniem ustawy niniejszej zajmie się Mój Minister obrony krajowej w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

W Z O R Y.

Wzór I.

Zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Kwit na zaliczkę.

Poświadczam, że tytułem zaliczki na poczet zasiłku na utrzymanie członków rodziny powołanego

Imię i nazwisko:		Rok urodzenia:	
Miejsce pobytu	gmina:	Miejsce przynależności	gmina:
	powiat i kraj:		powiat i kraj:

otrzymałem dzisiaj dla:

	K	h
żony:		
ślubnych potomków:		
ślubnych przodków:		
ślubnego rodzeństwa:		
ślubnych teściów:		
nieślubnej matki:		
nieślubnych dzieci:		
R a z e m		

Podpis i pieczęć udzielającego zaliczki:

dnia 191

Podpis odbiorcy zaliczki:

**Powiatowej
Krajowej** Komisji zasiłkowej

w

.....
udziela się celem ściągnięcia po myśli postanowień wykonawczych do § 7.

....., dnia 191

Podpis i pieczęć udzielającego zaliczki:

Format papieru: 34 x 21 cm.

.....
w

z poleceniem ściągnięcia zaliczki aż do kwoty K h przez potrącenie przy wypłacie zasiłku wyasygnowanego tutejszym przekazem kasowym Nr. oraz wydania ściągniętej kwoty udzielającemu zaliczki po bezpośrednim zawiadomieniu go stosownie do postanowień wykonawczych do § 7. ustawy.

Powiatowa
Krajowa Komisya zasiłkowa

....., dnia 191.....

Przewodniczący:

Na poczet zaliczki ściągnięto:

dnia:				
kwotę:				

a więc razem kwotę K h.

....., dnia 191.....

Pieczęć kasy:

Podpis:

Poświadczam, że zostałem o tem zawiadomiony i otrzymałem ściągniętą kwotę.

....., dnia 191.....

Pieczęć i podpis udzielającego zaliczki:

Zasitek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Nr.	Zgłoszenie.	Powiatowa Krajowa Komisya zasiłkowa
----------	--------------------	--

Pouczenie.

Prawo do zasiłku na utrzymanie przysługuje:

1. żonie i ślubnym potomkom,
2. ślubnym przodkom, rodzeństw i teściom,
3. nieślubnej matce i nieślubnym dzieciom

wówczas, jeżeli ich utrzymanie, do którego można liczyć prócz pożywienia, mieszkania, odzienia i innych nieodzownych potrzeb życiowych w danym razie także kosztu leczenia i pielęgnowania, a jeżeli chodzi o dzieci, także kosztu wychowania, zależało dotychczas dowodnie od dochodu, osiąganego osobistą pracą powołanego do czynnej służby i jeżeli ich utrzymanie jest zagrożone z powodu ubytku tego dochodu.

W razie jeżeli powołany znajdował się w regularnej czynnej służbie bezpośrednio przed służbą, która tutaj wchodzi w rachubę, albo był dłuższy czas chory lub bez posady, należy wziąć za podstawę orzeczenia o uprawnieniu do rozszczenia ten stan rzeczy, który ze względu na zawodowe wykształcenie, możliwość zarobku, stosunki rodzinne i tym podobne okoliczności byłby przypuszczalnie miał miejsce, gdyby nie nastąpiło zatrudnienie w służbie, względnie powołanie.

Członkowie rodziny, wymienieni pod 2, muszą nadto mieć swą zwyczajną siedzibę w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych albo posiadać obywatelstwo austriackie lub węgierskie, względnie przynależność krajową bośniacko-hercegowińską, zaś członkowie rodziny, wymienieni pod 3, jeżeli co do nich nie zachodzi powyższy warunek odnoszący się do miejsca zamieszkania, muszą być obywatelami austriackimi względnie przynależnymi do krajów Bośni i Hercegowiny.

Zgłoszenie może skutecznie osoba, powołana do czynnej służby, albo odnośny członek rodziny, względnie jego ustawowy zastępca albo też w porozumieniu z członkiem rodziny, względnie jego ustawowym zastępcą, przełożenstwem tej gminy, w której odnośny członek rodziny ma swoją zwyczajną siedzibę.

Rozszczenie należy zgłosić za {
pomocą tego formularza w {
zwierzchności gminnej
politycznej władzy powiatowej
c. i k. władzy reprezentacyjnej }
zwyczajnego miej-
sca zamieszkania

członka rodziny i wymienić równocześnie z grona uprawnionych członków rodziny, względnie ich ustawowych zastępców tę osobę, której jako odbiorcy wypłaty ma być zasiłek wypłacony.

Zgłoszenia, wniesione później jak w dwa miesiące po przeniesieniu powołanego napowrót w stan nieczynny albo później jak w sześć miesięcy po dniu jego śmierci lub dniu jego zaginięcia, należy odrzucić bez dalszego postępowania.

Zasiłki będą wydawane odbiorcy wypłaty w ratach półmiesięcznych z góry, płatnych dnia 1. i 16. każdego miesiąca, w dniach, oznaczonych przez komisję zasiłkową.

Postępowanie w sprawach zasiłkowych należy o ile możliwości przyspieszyć.

Powołany do czynnej służby		
Imię i nazwisko:		Zatrudnienie:
Miejsce pobytu	gmina:	Przeciętny zarobek dzienny:
	powiat i kraj:	Inne dochody, posiadłości:
Rok urodzenia:		Oddział broni:
Miejsce przynależności	gmina:	Stopień wojskowy:
	powiat i kraj:	Dzień odejścia z miejsca pobytu:

Winna wypełnić władza jego zwyczajnego miejsca zamieszkania.

Format papieru: wysokość arkusza 34 cm, szerokość arkusza 42 cm.

Orzeczenie powiatowej komisji zasiłkowej
krajowej

l. dotyczące zasiłku na utrzymanie członków rodziny p.

Imię i nazwisko:		Rok urodzenia:	
Miejsce pobytu	gmina:	Miejsce przynależności	gmina:
	powiat i kraj:		powiat i kraj:

Począwszy od dnia 19 .. należy się dziennie

K h

żonie:		
ślubn. potomkom:		
ślubn. przodkom:		
ślubn. rodzeństwu:		
ślubn. teściom:		
nieślubn. matce:		
nieślubn. dzieciom:		
Razem dziennie . .		

Poleca się w .., aby powyższy zasiłek, o ile on już jest płatny, wypłacił .. zaraz, zaś dalsze zasiłki wypłacał .. w ratach półmiesięcznych z góry, zapadających dnia 1. i 16. każdego miesiąca w dniu i każdego miesiąca do rąk w .. za okazaniem arkusza płatniczego i za nieostemplowaniem potwierdzeniem odbioru, ewentualnie zapomoć przekazu pocztowego.

nie należy się żaden zasiłek na utrzymanie, ponieważ ..

Polecenie dla kancelaryi:

Należy sporządzić: arkusz płatniczy, przekaz kasowy i $\frac{\text{dwa}}{\text{trzy}}$ zawiadomienia.

Arkusz płatniczy należy doręczyć odbiorcy wypłaty pocztą »do rąk własnych«, przekaz kasowy przesać ..

Z zawiadomień należy jeden egzemplarz złożyć do tutejszego katastru kartkowego przesać krajowej komisji zasiłkowej w .. drugi .. w .. dnia 19 ..

Przewodniczący:

Sporządzono:

Skolacyonowano:

Wysłano:

Zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Zawiadomienie

powiatowej — krajowej komisji zasiłkowej w

L., dotyczące zasiłku na utrzymanie członków rodziny p.

Imię i nazwisko:		Pok urodzenia:	
Miejsce pobytu	Gmina:	Miejsce przynależności	Gmina:
	Powiat i kraj:		Powiat i kraj:

Począwszy od dnia 19..... otrzymują dziennie

K h

żona:		
ślubni potomkowie:		
ślubni przodkowie:		
ślubne rodzeństwo:		
ślubni teściowie:		
nieślubna matka:		
nieślubne dzieci:		
Razem dziennie . . .		

Odbiorca wypłaty:

Miejsce wypłaty:

Data orzeczenia i zawiadomienia:

Zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Przekaz kasowy

L., dotyczy zasiłku na utrzymanie członków rodziny p.

Imię i nazwisko:		Rok urodzenia:	
Miejsce pobytu	Gmina:	Miejsce przynależności	Gmina:
	Powiat i kraj:		Powiat i kraj:

Począwszy od dnia 191..... należy się dziennie

K h

żonie:		
ślubn. potomkom:		
ślubn. przodkom:		
ślubn. rodzeństwu:		
ślubn. teściom:		
nieślubn. matce:		
nieślubn. dzieciom:		
Razem dziennie . . .		

Poleca się w aby powyższy zasiłek, o ile on już jest płatny, wypłacił..... zaraz, zaś dalsze zasiłki wypłacał..... w ratach półmiesięcznych z góry, zapadających dnia 1. i 16. każdego miesiąca w dniu i każdego miesiąca do rąk w za okazaniem arkusza płatniczego i za nieostemplowaniem potwierdzeniem odbioru, ewentualnie zapomocą przekazu pocztowego (rozporządzenie ministeryalne z dnia 28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238, do § 10).

Powiatowa komisja zasiłkowa
Krajowa

....., dnia 19.....

Przewodniczący:

Zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Arkusz płatniczy

I. dotyczący zasiłku na utrzymanie członków rodziny p.

Imię i nazwisko:		Rok urodzenia:	
Miejsce pobytu	gmina:	Miejsce przynależności	gmina:
	powiat i kraj:		powiat i kraj:

Począwszy od dnia 19..... należy się dziennie

K h

żonie:		
ślubn. potomkom:		
ślubn. przodkom:		
ślubn. rodzeństwu:		
ślubn. teściom:		
nieśl. matce:		
nieśl. dzieciom:		
Razem dziennie . .		

Poleca się w, aby powyższy zasiłek, o ile on już jest płatny, wypłacił zaraz, zaś dalsze zasiłki wypłacał w ratach półmiesięcznych z góry, zapadających dnia 1. i 16. każdego miesiąca, w dniu i każdego miesiąca do rąk w za okazaniem arkusza płatniczego i za nieostemplowaniem potwierdzeniem odbioru, ewentualnie zapomocą przekazu pocztowego (rozporządzenie ministeryalne z dnia 28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238, do § 10.).

.....
nie należy się żaden zasiłek, ponieważ

Od powyższego orzeczenia niema odwołania.

**Powiatowa
Krajowa komisja zasiłkowa**

..... dnia 19.....

Przewodniczący:

Format papieru: 34 × 21 cm.

Zasilek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237.

Kraj: {
 Władza reprezentacyjna: {

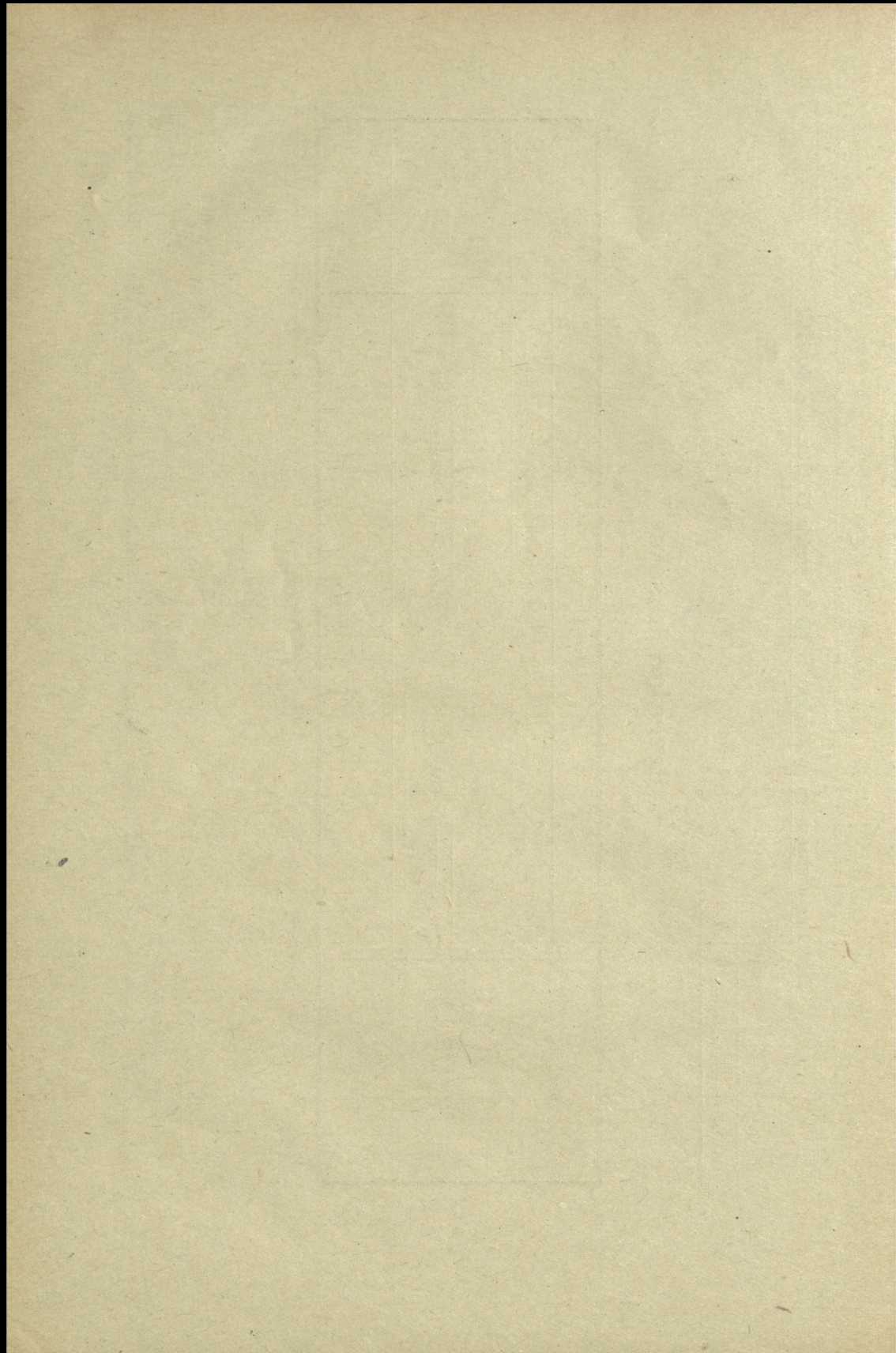
Przeгляд kasowy

za miesiąc 19.....

Rubryka	W Y D A T K I		Suma
	w miesiącu.....	w poprzednich miesiącach roku	
Zasilki na utrzymanie	Z tego zwroty zaliczek:	Z tego zwroty zaliczek:	
Inne wydatki			

..... dnia 19.....

Format papieru 34x21 cm.

B.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161,

o dalszej wypłacie należących się w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, zasiłków na utrzymanie i o przyznawaniu wsparć państwowych dla żołnierzy, którzy stali się niezdolnymi do służby i członków ich rodzin, oraz dla pozostałych po żołnierzach członków rodziny.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem skarbu i za zgodą Ministerstwa wojny z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162,

którem zarządza się dalszą wypłatę przypadających w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, zasiłków na utrzymanie oraz ustanawia państwowe wsparcia dla żołnierzy, którzy stali się niezdolnymi do służby, członków ich rodzin, jakoteż pozostałych po nich członków rodziny *).

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem skarbu i za zgodą Ministerstwa wojny z dnia 28. września 1915, Dz. u. p. Nr. 288.

dla wykonania rozporządzenia cesarskiego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161, o dalszem wypłacaniu przypadających w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, zasiłków na utrzymanie i o przyznawaniu wsparć państwowych dla żołnierzy, którzy stali się niezdolnymi do służby, i członków ich rodzin, oraz dla osieroconych rodzin szeregowców **).

*) Rozporządzenie wykonawcze pierwsze.

**) Rozporządzenie wykonawcze drugie.

§ 1. Rozporządzenia cesarskiego.

Na zasadzie § 14. państwowej ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, postanawiam, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się Rząd, by w wypadkach, w których należące się w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, zasiłki na utrzymanie miałyby być wstrzymane z powodu przeniesienia powołanego napowrót w stosunek nieczynnej służby lub z powodu upływu terminu, wspomnianego w § 6. powołanej ustawy, zarządził w drodze rozporządzenia — o ile istnieją nadal inne ustawowe warunki — dalszą wypłatę tych kwot w pełnym lub zmniejszonym wymiarze.

I. Rozporządzenie wykonawcze § 1.

§ 1.

Na zasadzie § 1. rozporządzenia cesarskiego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161, zarządza się dalszą wypłatę w pełnym ustawowym wymiarze zasiłków na utrzymanie w przypadkach tam oznaczonych i pod przytoczonymi tam warunkami.

II. Rozporządzenie wykonawcze do § 1.

W uzupełnieniu rozporządzenia wykonawczego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162, zarządza się:

Ad § 1.

Dalsze wypłacanie państwowych zasiłków na utrzymanie.

1. a) W wypadkach, gdy osoby, które stały w czynnej służbie wrócają jako inwalidzi i ze zmniejszoną zdolnością do zarobkowania i wykażą odnawianem co miesiąc potwierdzeniem gminy

miejsca pobytu, że ani nie mogą uzyskać zarobku, zapewniającego utrzymanie dla nich i ich rodzin, ani też nie pobierają żadnego innego wystarczającego dochodu, nie należy w razie dalszego istnienia reszty warunków ustawowych wstrzymywać państwowych zasiłków na utrzymanie; niezdolność do służby i okoliczność, że zdolność do wykonywania poprzedniego zawodu zmniejszyła się przynajmniej o 20% winni oni udowodnić dokumentem wojskowym.

Gdy nie można stąd powziąć, w jakim stopniu nastąpiła niezdolność do zarobkowania, winien stwierdzić ten stopień właściwy lekarz powiatowy, względnie lekarz konsularny.

b) W razie dalszego istnienia reszty ustawowych warunków nie należy wstrzymywać zasiłków na utrzymanie z powodu upływu sześciomiesięcznego terminu po śmierci lub zaginięciu żołnierza (§ 6., ustęp drugi, ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237).

2. W wypadkach, wspomnianych pod punktem 1, a) należy tedy wypłacać dalej państwowe zasiłki na utrzymanie w pełnym ustawowym wymiarze, nie naruszając ewentualnych należytości na zaopatrzenie wojskowe żołnierza lub gdy zasiłki te z powodu powrotu inwalidy już wstrzymano, wyasygnować na nowo w pełnym ustawowym wymiarze od dnia wstrzymania.

W wypadkach punktu 1, b) należy państwowe zasiłki na utrzymanie wypłacać dalej w niezmnieszonej ustawowym wymiarze, o ile członkowie rodziny nie otrzymali jeszcze zaopatrzenia wojskowego; w przeciwnym razie należy wypłacać dalej tę część zasiłku na utrzymanie, o którą ten ostatni przekracza sumę wymierzonych już należytości na zaopatrzenie. Jeśli już nastąpiło wstrzymanie zasiłku na utrzymanie z powodu upływu sześciomiesięcznego terminu, należy go stosownie do powyższych przepisów wyasygnować na nowo od dnia wstrzymania.

3. Do członków rodzin osób, pociągniętych na podstawie ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 236, dotyczącej powinności wojennych, do osobistego świadczenia pracy lub usług, oraz do osób używanych w swoim czasie do dobrowolnych świadczeń pracy lub usług, które to osoby zostały później ze względów wojskowych podciągnięte pod wspomnianą ustawę, mają postanowienia punktów 1. i 2. analogiczne zastosowanie.

4. Jeżeli nie wyasygnowano dotąd zasiłku na utrzymanie,

można go na prośbę wyasygnować także dodatkowo, o ile ustawowe warunki istniały już podczas czynnej służby żołnierza, a prośbę wniesiono nie później, jak w dwa miesiące po przeniesieniu napowrót w stan nieczynny, lub w sześć miesięcy po dniu śmierci lub dniu zaginięcia.

Co do dalszego wypłacania zasiłku na utrzymanie obowiązują postanowienia punktu 1, a).

5. Także wówczas, gdy osoba, która stała w czynnej służbie, umrze z powodu odniesionego w czynnej służbie wojskowej uszkodzenia, lub z powodu spowodowanej tą służbą choroby dopiero po przeniesieniu jej w stan nieczynny lub po wystąpieniu ze związku wojska, należy w myśl postanowień, zawartych w punktach 1. do 4. wypłacać dalej zasiłek na utrzymanie, względnie wyasygnować na nowo.

6. Zasiłki na utrzymanie, wypłacone na mocy rozporządzenia cesarskiego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161, winny być osobno wzięte w ewidencję i osobno wykazywane w przeglądach kasowych, które mają być stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238, Do § 10:8 przedkładane co miesiąc.

Polityczne władze krajowe winny przedkładać jeden egzemplarz także Ministerstwu skarbu.

§ 2. Rozporządzenia cesarskiego.

§ 2.

Dla żołnierzy, mających obywatelstwo austriackie, którzy w czasie lub wskutek obecnej wojny stali się niezdolnymi do służby, dla członków rodziny takich żołnierzy i dla pozostałych członków rodziny po żołnierzach, mających obywatelstwo austriackie, którzy w czasie, lub wskutek wojny polegli, zaginęli lub zmarli, może Rząd ustanowić wsparcia państwowe w przypadkach, w których niema miejsca dalsza wypłata zasiłku na utrzymanie w myśl § 1.

Wsparć można udzielać tylko w razie udowodnionej potrzeby i to z dniem, w którym rozpoczyna się wypłata ustawowych należności na zaopatrzenie, a jeśli te nie wchodzą w ra-

chubę, z pierwszym dniem tego miesiąca, który następuje po śmierci żołnierza.

I. Rozporządzenie wykonawcze: §§ 2, 3, 4, 5, 6.

§ 2.

W wykonaniu § 2. powołanego rozporządzenia cesarskiego ustanawia się przewidziane w niem wsparcia państwowe, które niezależnie od przypadających ustawowych należności na zaopatrzenie, należy wypłacać w miesięcznych ratach z góry, w następujących rocznych kwotach.

A. Dla inwalidów:

1. 60 koron, jeśli zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się przynajmniej o 20, jednakże o mniej niż 50⁰/₀;
2. 120 koron, jeśli zdolność zarobkowania w poprzednim zawodzie zmniejszyła się od 50 do 100⁰/₀;
3. 180 koron, jeśli nastąpiła zupełna niezdolność do pracy.

B. Dla członków rodziny inwalidów:

1. 60 koron dla żony inwalidy, który otrzymuje sam wsparcie według A:1, 2, lub 3;
2. 36 koron dla każdego ślubnego lub nieślubnego dziecka inwalidy, który sam otrzymuje wsparcie według A:1 lub 2, a 60 koron dla każdego takiego dziecka inwalidy, który sam otrzymuje wsparcie według A:3;
3. po 60 koron dla ślubnego ojca i dziadka, ślubnej lub nieślubnej matki i babki, dalej dla ślubnego ojca nieślubnej matki inwalidy, który według A:1, 2 lub 3 sam otrzymuje wsparcie, jednakże z tem ograniczeniem, że łączna suma wsparć tych członków rodziny nie może przekraczać kwoty 120 koron.

C. Dla członków rodziny, pozostałych po poległych lub zmarłych:

1. 120 koron dla wdowy;
2. 12 koron dla każdej ślubnej lub legitymowanej sieroty bez ojca;
3. po 36 koron dla ślubnej lub legitymowanej sieroty po obojgu rodzicach, jeśli jest tylko jedna taka sierota, po 30 koron, jeśli są dwie, po 24 koron, jeśli są trzy, i po 18 koron, jeśli jest cztery lub więcej takich sierót;
4. 60 koron dla każdej nieślubnej sieroty, jeśli jest wdowa, uprawniona do poboru pensji wdowiej i wsparcia według C:1;
5. 108 koron dla nieślubnej sieroty, która była dotąd utrzymywana przez poległego lub zmarłego i nie podpada pod C:4, jeśli jest jedna taka sierota, po 102 korony, jeśli są dwie, po 96 koron, jeśli są trzy i po 90 koron, jeśli jest cztery lub więcej takich sierót;
6. po 60 koron dla ślubnego ojca i dziadka, ślubnej lub nieślubnej matki i babki, dla ślubnego ojca nieślubnej matki, z tem ograniczeniem, że łączna suma wsparć tych pozostałych członków rodziny nie może przekraczać kwoty 120 koron. Przytem wchodzi w rachubę w pierwszej linii rodzice, w drugiej dziadkowie i to według pni.

Jako wiek normalny, do osiągnięcia którego ma się wypłacać wsparcia, oznacza się przy chłopcach ukończony 16. rok życia, u dziewcząt ukończony 14. rok życia.

Członków rodziny zaginionych uważa się na równi z pozostałymi po poległych i zmarłych.

§ 3.

Wsparcia, ustanowione w § 2., A i B, można wyjątkowo wymierzać tym inwalidom, którzy są zupełnie niezdolni do pracy, także w wyższym wymiarze, jeśli to jest potrzebne dla zapewnienia inwalidzie środków do życia.

Kwoty roczne wsparć wraz z pensją na wypadek niezdolności nie powinny jednak przekraczać kwoty 600 koron.

§ 4.

Poprzednie wsparcia przyznawać się będzie tylko na prośbę i w razie udowodnionej potrzeby.

Przyznanie wsparć dla członków rodziny lub osieroconych — z wyjątkiem sierót, które mają według ustawy wojskowej o zaopatrzeniu prawo do datku na wychowanie — czyni się nadto zależnem od warunku, że osoby te były głównie utrzymywane lub przynajmniej trwale wspierane przez inwalidę lub poległego (zmarłego, zaginionego) przed jego wstąpieniem do szeregów.

Prośbę o wsparcie należy wnosić pisemnie lub ustnie do zwierzchności gminy miejsca pobytu, względnie do c. i k. władzy reprezentacyjnej.

§ 5.

Inwalida ma prawo pobierać wsparcie także za swą żonę i swe ślubne lub nieślubne dzieci, jak również za swych rodziców i dziadków, wdowa także za ślubne lub żyjące z nią we wspólnem gospodarstwie nieślubne sieroty inwalidy, ojciec lub dziadek inwalidy także za swą żonę.

W innych wypadkach mają prawo do pobierania wsparć te same osoby, którym przyznano wsparcie według § 2.

§ 6.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Georgi, wlr.

II. Rozporządzenie wykonawcze do § 2.

Ad § 2.

Przyznawanie wsparć państwowych.

1. Bez naruszenia ewentualnych należności na zaopatrzenie wojskowe można przyznawać wsparcia państwowe w wypadkach,

*) 15. czerwca 1915.

zasługujących na uwzględnienie, w których nie zachodzą warunki § 1. ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, dla przyznania państwowego zasiłku na utrzymanie, a zatem nie może nastąpić także dalsze wypłacanie takiego zasiłku stosownie do § 1. rozporządzenia cesarskiego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.

2. Te wsparcia państwowe, których wymiar został ustanowiony w §§ 2. i 3. rozporządzenia wykonawczego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162, przyznaje się dla:

a) żołnierzy szeregowców obowiązanych do służby prezencyjnej, służących dłużej dobrowolnie podoficerów i niemających rodziny a nieobowiązanych do służby prezencyjnej lub innych żołnierzy szeregowców, których rodziny nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie, dla tych wszystkich, jeśli się oni stali podczas lub wskutek obecnej wojny niezdolnymi do służby,

b) rodzin osób, wspomnianych pod a,

c) osieroconych członków rodziny lub dla rodzin żołnierzy szeregowców, obowiązanych do służby prezencyjnej, którzy podczas lub wskutek obecnej wojny polegli (zmarli) lub zaginęli, dla osieroconych członków rodziny lub dla rodzin służących dobrowolnie dłużej podoficerów i innych żołnierzy szeregowców, jeśli osoby osierocone lub członkowie rodziny nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie.

Wszyscy ci żołnierze szeregowcy (a do c) muszą posiadać obywatelstwo austriackie.

3. Osoby używane do dobrowolnych świadczeń pracy lub usług, mające w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 236, dotyczącej powinności wojennych, prawo do zaopatrzenia, jakoteż ich członków rodzin lub osoby przez nich osierocone, oraz osoby niemające rodziny, pociągnięte na mocy powyższej ustawy do osobistego świadczenia pracy lub usług, należy co do wsparć państwowych, o ile nie przysługuje żołnierzom szeregowcom lub osobom przez nich osieroconym, uważać na równi z żołnierzami szeregowcami, wyliczonymi w punkcie 2.

4. Okoliczność, że osoba wojskowa, o którą się rozchodzi, należy do cywilnych funkcjonariuszy państwowych, nie wyklucza sama przez się przyznania wsparcia państwowego; należy jednak

przy ocenianiu niedostatku mieć odpowiedni wzgląd na ewentualne pobieranie zaopatrzenia cywilnego.

5. Osoby, wspomniane w punktach 2 (4) i 3 należy uważać wówczas za żyjące w niedostatku, jeśli ich niezbędne utrzymanie było bez wsparć zagrożone. Oprócz pożywienia, mieszkania, ubrania i tym podobnych koniecznych potrzeb życiowych, należy mieć przytem wzgląd także na koszta leczenia i pielęgnacji, przy dzieciach także na koszta wychowania.

Badanie niedostatku ma się rozciągać nietylko na stosunki uprawnionego do pobierania, lecz i na stosunki każdego pojedynczego członka rodziny, dla którego ma on w myśl § 5. rozporządzenia wykonawczego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162, prawo pobierania.

Co do służących dobrowolnie dłużej podoficerów oraz ich członków rodziny lub po nich pozostałych, należy niedostatek udowodnić potwierdzeniem właściwej władzy wojskowej.

6. a) Ubiegający się o wsparcie winien wnieść prośbę o wsparcie pisemnie lub ustnie, bez stempla, u Zwierzchności gminnej swego trwałego miejsca pobytu, o ile jednak przebywa trwale poza obrębem Monarchii austriacko-węgierskiej, u właściwej c. i k. władzy reprezentacyjnej.

Do prósb należy używać formularzy według wzoru A, które znajdują się we wspomnianych urzędach.

b) Zwierzchności gminne winny wskutek prósb zbadać wszystkie miarodajne dla decyzji okoliczności, w szczególności daty urodzenia, ślubu i śmierci, stosunki familijne, zarobkowe i majątkowe.

Po ukończeniu dochodzeń mają one przedłożyć próśby właściwej powiatowej komisji zasiłkowej (punkt c), oświadczając się jednocześnie co do prawdziwości dat, zawartych w prośbie, i co do niedostatku.

c) Do orzekania, wymiaru, wyasygnowania, wstrzymania wsparć państwowych jest powołana powiatowa komisja zasiłkowa, w której okręgu uprawniony do pobierania w czasie wniesienia próśby trwale przebywa.

Gdy tylko jest jeden uprawniony do pobierania, wówczas ma wydać orzeczenie komisja, właściwa ze względu na jego miejsce pobytu.

Gdy jest więcej uprawnionych do pobierania, zarządza kra-

jowa komisya zasiłkowa, ewentualnie w porozumieniu z drugą krajową komisją zasiłkową, która komisya powiatowa jest powołana do wydania orzeczenia.

Gdy prośbę wniósł ubiegający się o wsparcie, który nie ma prawa pobierania, winna tę prośbę wziąć pod rozwagę komisya zasiłkowa miejsca jego pobytu i przesłać następnie do decyzji komisji, w myśl poprzednich postanowień właściwej.

d) Gdy jednak trwałe miejsce pobytu leży poza granicami Monarchii austriacko-węgierskiej, wówczas ma właściwa c. i k. władza reprezentacyjna spełnić funkcje, powierzone gminie miejsca pobytu, a czynności urzędowe, wspomniane w punkcie c, należą do krajowej komisji zasiłkowej tego politycznego okręgu administracyjnego, w którym odnośny żołnierz szeregowiec miał w czasie wstąpienia do szeregów prawo przynależności.

e) Po nadejściu należycie przygotowanych prośb winny komisye zasiłkowe przeprowadzić ewentualnie potrzebne jeszcze dochodzenia, a następnie wydać co do prośb orzeczenie.

Należy dokładnie przestrzegać postanowień rozporządzenia wykonawczego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162. Zawarte w § 3., ustęp drugi, tego rozporządzenia ograniczenie (600 K) obowiązuje tylko co do przewidzianego w pierwszym ustępie tego paragrafu wyjątkowego podwyższenia, nie zaś co do wsparć normalnych.

Jeśli się rozchodzi o inwalidów, których niezdolność do zarobkowania przy przeprowadzonym w swoim czasie superarbitrowaniu nie została wyrażona w procentach, winien właściwy lekarz powiatowy, względnie konsularny, stwierdzić wyrażony w procentach stopień niezdolności do zarobkowania.

Orzeczenia komisji zasiłkowej są ostateczne.

7. Wsparć należy — w razie ich przyznania — udzielać w miesięcznych, płatnych z góry ratach, od dnia, w którym przypadają ustawowe należytości zaopatrzenia, a gdy te nie wchodzą w rachubę, od pierwszego dnia tego miesiąca, który następuje po śmierci żołnierza.

Natomiast dla wdów i ślubnych sierót po służących dobrowolnie dłużej podoficerach należy w podobny sposób przekazywać państwowe wsparcia od pierwszego dnia siódmego miesiąca po śmierci podoficera.

8. Przy przyznawaniu wsparcia państwowego należy wygo-

tować rzeżaz kasowy według wzoru *B* i arkusz płatniczy według wzoru *C* — o ile tekst jest wspólny, przez odbicie pisma.

Sumę końcową kwoty rocznej i miesięcznej należy w tekście wspomnianych formularzy wyrażać zawsze także i w słowach.

Jeżeli jest więcej uprawnionych, należy wygotować dla każdego osobne orzeczenie i należy w tym celu używać arkusza wkłádkowego według wzoru na czwartej stronie formularza *A*.

Osobne orzeczenia należy wygotowywać tylko w razie całkowitego odrzucenia.

Przekaz kasowy należy doręczyć wypłacającej kasie, a arkusz płatniczy stronie uprawnionej do pobierania.

Zresztą znajdują zastosowanie przepisy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238, do § 10: 2 i 3.

Wypłacanie wsparć osobom, uprawnionym do pobierania, można skutecznie także zapomocą przekazu pocztowego, jeśli się w tym celu dostarczy zaadresowanego do strony blankietu na przekaz pocztowy wraz z przypadającymi znaczkami opłaty pocztowej.

Uprawnieni do pobierania, którzy podejmują wsparcia osobiste, mają okazać arkusz płatniczy i wystawić nieostemplowane poświadczenie odbioru według wzoru *D*.

9. O każdym przyznaniu wsparcia należy zawiadomić zapomocą równobrzmiącego, wygotowanego przez odbicie pisma, zawiadomienia według wzoru *E*:

a) krajową komisję zasiłkową tego politycznego okręgu administracyjnego, w którym odnośny żołnierz w czasie zgłoszenia się do szeregów miał prawo przynależności. Ma ona spełniać czynności biura ewidencyjnego;

b) polityczną władzę powiatową trwałego miejsca pobytu uprawnionego lub uprawnionej do pobierania, względnie właściwą c. i k. władzę reprezentacyjną i

c) biuro, które asygnuje należności na zaopatrzenie wojskowe.

Tem biurem jest:

dla inwalidów wojska, obrony krajowej i pospolitego ruszenia, likwidatura pensyjna intendantury 2. korpusu;

dla wdów i sierót po należących do wojska, c. i k. Ministerstwo wspólnego skarbu,

dla wdów i sierót po osobach, należących do obrony krajowej i pospolitego ruszenia, fachowy departament rachunkowy dla obrony krajowej w c. k. Ministerstwie obrony krajowej.

Przeznaczone dla biura ewidencyjnego zawiadomienie należy wygotować także wówczas, gdy powołana do wydawania orzeczeń komisya zasiłkowa jest zarazem właściwą do prowadzenia ewidencji krajową komisją zasiłkową.

Wszystkie biura winny utrzymywać zawiadomienia w porządku alfabetycznym według nazwiska żołnierza.

10. O wszystkich zmianach, jakie zajądą w osobistych i gospodarczych stosunkach osób, otrzymujących wsparcie, winna gmina miejsca pobytu zawsze zawiadomić polityczną władzę powiatową. Ta ostatnia winna jednakże także ze swej strony mieć na oku wszystkie tego rodzaju zmiany i zawiadamiać o nich natychmiast biuro ewidencyjne, ewentualnie w drodze właściwej komisji zasiłkowej, by ta ostatnia wydała zaraz potrzebne zarządzenie, a to zapomocą przesłania stosownego, zaopatrzonego odpowiednią uwagą, zawiadomienia.

Podobny obowiązek ciąży także na właściwej c. i k. władzy reprezentacyjnej.

Jeśli do wiadomości biura, które wyasygnowało należytości na zaopatrzenie wojskowe, dojdą fakta, wykluczające korzystanie ze wsparcia państwowego, ma ono postąpić bezwzględnie w myśl postanowień pierwszego ustępu.

Podobne zawiadomienie winna uskutecznić także kasa wypłacająca, jeśli dojdzie do jej wiadomości okoliczność, wykluczająca dalsze pobieranie wsparcia.

11. Zwrot otrzymanych wsparć państwowych ma nastąpić wówczas, gdy z winy strony pobrano je nieprawnie.

12. Wsparcia państwowe nie przedstawiają się jako wspieranie ubogich, zatem nie pociągają za sobą prawnych jego skutków.

13. Wszystkie wydatki, urosłe z powodu wykonania § 2. rozporządzenia cesarskiego, należy zarachować na etat Ministerstwa obrony krajowej pod tytułem: »Wydatki z powodu § 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161,« a mianowicie »wsparcia państwowe« i »inne wydatki« w dwu oddzielnych rubrykach. Należy przytem w rubryce »wsparcia pań-

stwowe« wykazać osobno, ile z tego ściągnięto tytułem zwrotu w myśl punktu 11.

14. Polityczne władze krajowe i c. i k. władze reprezentacyjne, w których okręgu wypłaca się wsparcia państwowe, winny sporządzić co miesiąc przegląd kasowy według wzoru *F* w dwóch egzemplarzach. Polityczne władze krajowe winny przedkładać te przeglądy do dnia 15. każdego następnego miesiąca Ministerstwu obrony krajowej i Ministerstwu skarbu, zaś władze reprezentacyjne — w miarę możliwości do tego samego terminu — Ministerstwu obrony krajowej i c. i k. Ministerstwu spraw zagranicznych.

15. Wszystkie potrzebne do wykonywania rozporządzenia cesarskiego podania, protokoły, załączniki i potwierdzenia odbioru są wolne od stempli i należności, a w krajach tutejszych także od opłaty pocztowej.

Podobnie są warunkowo wolne od stempla i należności, potrzebne do podań o wsparcia dokumenty, o ile one służą tylko do tego celu.

3. Rozporządzenia cesarskiego.

§ 3.

Wspomniane w §§ 1. i 2. datki można przyznawać tylko na czas trwania obecnej wojny i jeszcze przez sześć miesięcy po jej ukończeniu i o ile nie nastąpi wcześniej nowe ustawowe uregulowanie zaopatrzenia wojskowego.

II. Rozporządzenie wykonawcze do 3.

Ad § 3.

Wstrzymanie państwowych zasiłków na utrzymanie i wsparcie państwowych.

O chwili, w której będzie należało wstrzymać wogóle wszystkie datki wspomniane w §§ 1. i 2. rozporządzenia cesarskiego, zawiadomi w swoim czasie Ministerstwo obrony krajowej.

Oprócz oznaczonych w § 3. rozporządzenia cesarskiego wypadków ogólnego wstrzymania powyższych datków, nastąpi osobne

wstrzymanie państwowych zasiłków na utrzymanie stosownie do ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237 i rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 238.

Państwowy zasiłek na utrzymanie należy wstrzymać także wówczas, gdy nie dostarczono przepisanego ad § 1:1, a) comiesięcznego poświadczenia, oraz gdy z uchwały komendy wojskowej okaże się, że zdolność inwalidy do wykonywania swego poprzedniego zawodu nie zmniejszyła się przynajmniej o 20%.

Wsparcia państwowe należy wstrzymać w szczególności w następujących wypadkach i to dla wszystkich wspieranych osób:

a) gdy zaginiony powróci i zostanie uznany za zdolnego do zarobkowania;

b) gdy się okaże, że zaginiony dopuścił się dezercyi;

c) gdy inwalida odzyska zdolność do zarobkowania;

d) gdy inwalida uzyska obywatelstwo obcego państwa;

e) w wypadku zasądzenia inwalidy w drodze sądowo-karnej, z którym z mocy ustawy połączone jest odjęcie pensyi;

f) w razie, jeżeli uprawniony do pobierania nie cierpi już niedostatku.

Wstrzymanie wsparć państwowych, z którym łączy się ewentualnie nowy wymiar, ma nastąpić między innymi:

a) w razie śmierci inwalidy; gdy śmierć nastąpi skutkiem uszkodzenia, doznanego w czynnej służbie wojskowej lub wskutek spowodowanej tą służbą choroby, wówczas w razie, jeśli zachodzą inne warunki, ma nastąpić nowy wymiar dla osieroconych, o ile ci istnieją:

b) gdy wdowa wyjdzie powtórnie za mąż, umrze lub zostanie sądownie zasądzona na karę, z którą z mocy ustawy jest połączone odjęcie pensyi. W tych wypadkach należy wypłacać ślubnym sierotom wsparcie, unormowane dla osieroconych przez rodziców, zaś nieślubnym sierotom przypadną wsparcia, wspomniane w rozporządzeniu wykonawczem z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 162, pod § 2, C:5. Te wsparcia należy wyasygnować opiekunowi.

c) jeżeli został osiągnięty wiek normalny, ustanowiony w powołanem rozporządzeniu wykonawczem pod § 2, C, ustęp przed-

ostatni, w którym to wypadku należy wstrzymać odpowiednią kwotę wsparcia.

Zbadanie i ewentualny nowy wymiar winien nastąpić także w tych wypadkach, gdy poszczególny członek rodziny nie cierpi już niedostatku, lub gdy zostanie skazany sądownie na karę, z którą z mocy ustawy jest połączone odjęcie pensyi.

Rozporządzenie to wchodzi w życie natychmiast po jego ogłoszeniu *).

Georgi wlr.

§ 4. Rozporządzenia cesarskiego.

§ 4.

To rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia **). Wykonanie poruczam interesowanym Ministrom.

Wiedeń, dnia 12. czerwca 1915.

Franciszek Józef wlr.

Stürghk wlr.

Hochenburger wlr.

Forster wlr.

Trnka wlr.

Zenker wlr.

Georgi wlr.

Heinold wlr.

Hussarek wlr.

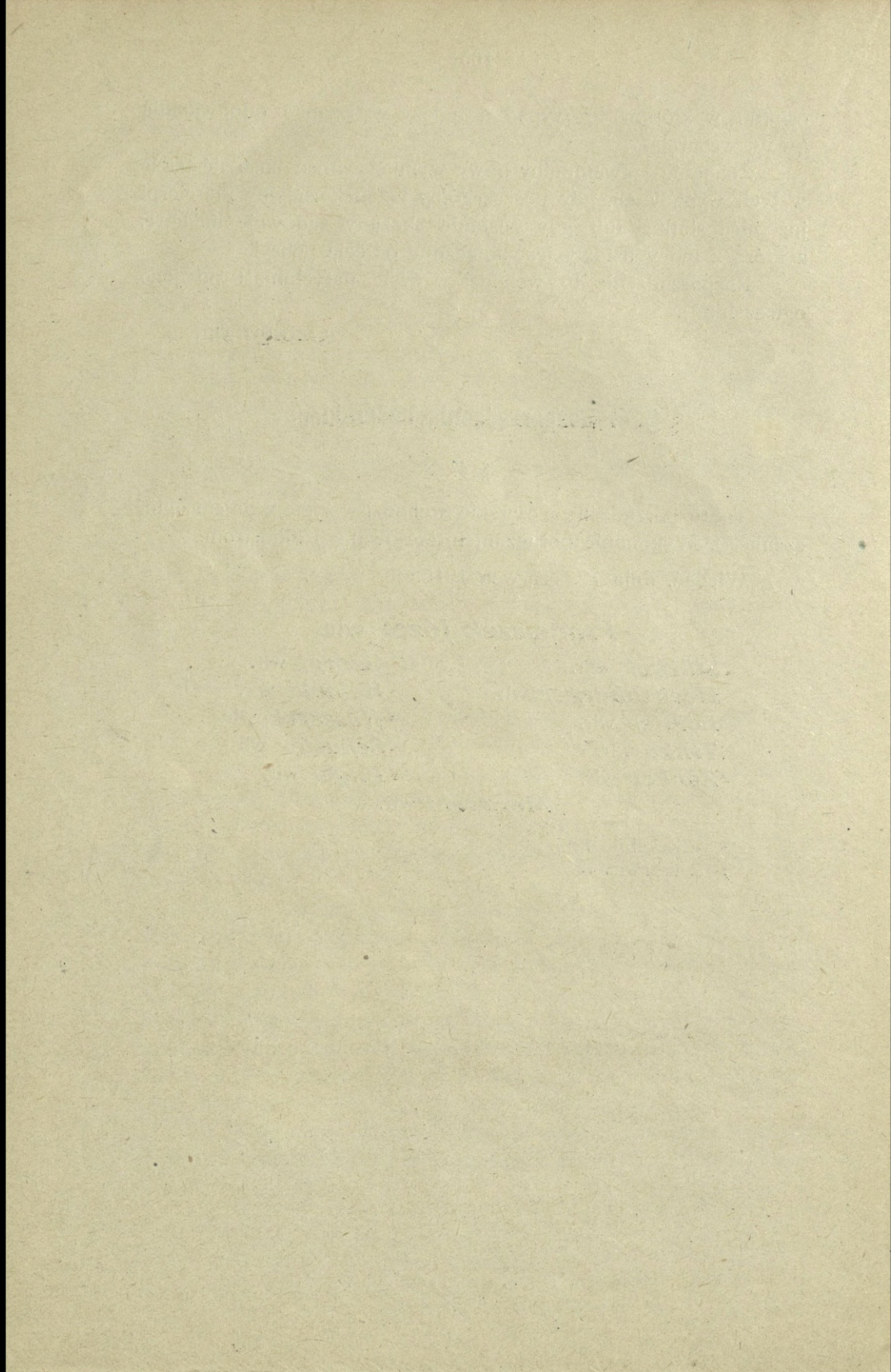
Schuster wlr.

Engel wlr.

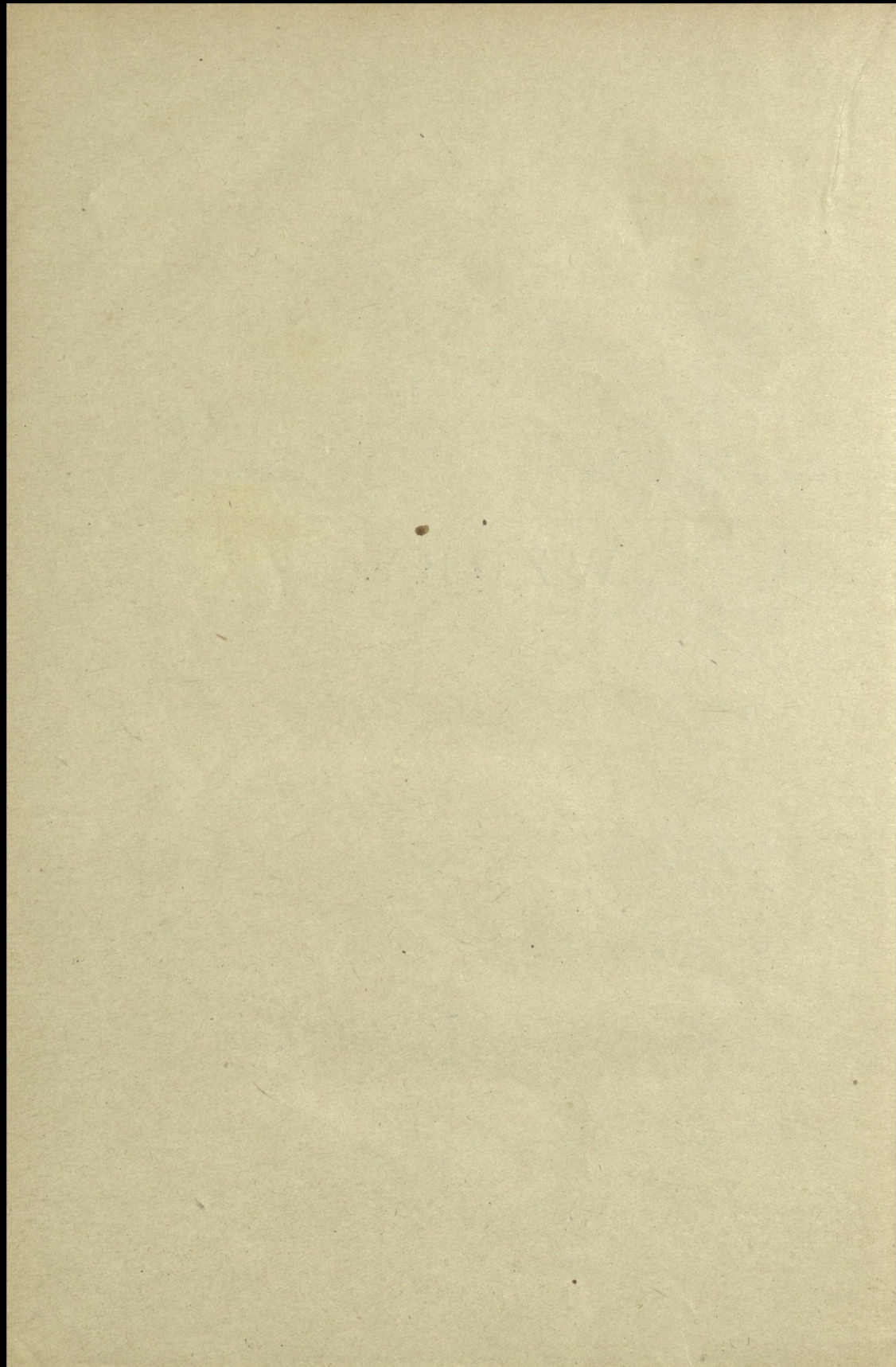
Morawski wlr.

*) 30. kwietnia 1915.

**) 15. czerwca 1915.

W Z O R Y.

**Wsparcia państwowe stosownie do § 2. rozporządzenia cesarskiego
z dnia 12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.**

Nr.	Prośba o wsparcie.	Powiatowa Krajowa komisya zasilkowa W.....
<p style="text-align: center;">Pouczenie.</p> <p>Wsparcia państwowe przyznaje się dla:</p> <p>A. 1. żołnierzy szeregowców, obowiązanych do służby prezencyjnej, służących dłużej dobrowolnie podoficerów i niemających rodziny a nie obowiązanych do służby prezencyjnej lub innych żołnierzy szeregowców, których rodziny nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie, dla tych wszystkich, jeśli się oni stali podczas lub wskutek obecnej wojny niezdolnymi do służby.</p> <p>2. rodzin osób, wspomnianych pod 1,</p> <p>3. osieroconych członków rodziny lub dla rodzin żołnierzy szeregowców, obowiązanych do służby prezencyjnej, którzy podczas lub wskutek obecnej wojny polegli (zmarli) lub zaginęli, dla osieroconych członków rodziny lub dla rodzin służących dobrowolnie dłużej podoficerów i innych żołnierzy szeregowców, jeśli osoby osierocone lub członkowie rodziny nie mają prawa do zasiłku na utrzymanie.</p> <p>Wszyscy ci żołnierze szeregowcy (1 do 3) muszą posiadać obywatelstwo austriackie.</p> <p>B. Osoby używane do dobrowolnych świadczeń pracy lub usług, mające w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 236, dotyczącej powinności wojennych, prawo do zaopatrzenia, jakoteż ich członków rodzin lub osoby przez nich osierocone, oraz osoby niemające rodziny, pociągnięte na mocy powyższej ustawy do osobistego świadczenia pracy lub usług, należy co do wsparć państwowych, o ile nie przysługuje im jakie inne zaopatrzenie niż to, które przysługuje żołnierzom szeregowcom lub osobom przez nich osieroconym, uważać na równi z żołnierzami szeregowcami, wyliczonymi w punkcie A.</p> <p>Wsparcia te przyznaje się tylko na wskutek prośb i w razie stwierdzonego niedostatku. O ile chodzi o członków rodziny lub osieroconych — z wyjątkiem sierot, mających w myśl ustawy o zaopatrzeniach wojskowych prawo do datku na wychowanie — jest przyznanie wsparcia zależne nadto od warunku, że osoby te przed wstąpieniem inwalidy, lub poległego (zmarłego, zaginionego) do szeregów, były przezeń głównie utrzymywane lub przynajmniej trwale wspierane.</p> <p>Prośby o wsparcie należy wnosić do Zwierzchności gminnych miejsca pobytu, względnie do c. i k. władzy reprezentacyjnej.</p> <p>Inwalida ma także prawo do pobierania dla swej żony, swych ślubnych lub nieślubnych dzieci, oraz dla swych rodziców i dziadków, wdowa także za ślubne lub żyjące z nią we wspólnem gospodarstwie nieślubne sieroty po inwalidzie, ojciec i dziadek inwalidy także dla swej żony.</p> <p>W innych wypadkach mają prawo do pobierania wsparć te same osoby, którym przyznano wsparcie.</p>		
Imię i nazwisko, stopień wojskowy i oddział wojskowy (zakład) inwalidy, poległego (zmarłego), zaginionego:		
Rok urodzenia:	Obecne zatrudnienie:	
Gmina przynależności, powiat i kraj:	Dochód i własność (wartość i obciążenie):	
Gmina miejsca pobytu, powiat i kraj:	Dzień, miesiąc i rok superarbitrowania:	
	Dzień, miesiąc i rok śmierci, zaginięcia:	
	Numer listy strat:	
<p>Poprzednie rubryki ma wypełnić ewentualnie gmina miejsca pobytu.</p>		

Format papieru: wyniar arkusza 34 × 42 cm.

Powiatowej komisji zasiłkowej
Krajowej

w

przedkłada się ze sprawozdaniem, że podane w prośbie okoliczności
są zgodne z prawdą
należy sprostować, jak następuje:

i że niezbędne utrzymanie ubiegającego się o wsparcie i członków jego
rodziny nie jest zagrożone, ponieważ
jest

....., dnia 191

Podpis naczelnika gminy:

.....

Orzeczenie powiatowej krajowej komisji zasiłkowej Nr.

Imię i nazwisko, stopień wojskowy i oddział wojskowy (zakład) inwalidy, poległego (zmarłego), zaginionego:			
Rok urodzenia:	Dzień, miesiąc i rok superarbitrowania:		
Gmina przynależności, powiat i kraj:	Niezdolność do zarobkowania w procentach:		
	Dzień, miesiąc i rok śmierci, zaginięcia:		
Imię i nazwisko i gmina miejsca pobytu, powiat i kraj osoby uprawnionej do pobierania:			
*) Następujące wsparcia państwowe przyznaje się wymienionym poniżej osobom począwszy od 191, a mianowicie:		Na rok:	
		K	h
inwalidzie:			
jego żonie:			
jego ślubnym, nieślubnym dzieciom:			
jego rodzicom, dziadkom:			
wdowie po poległym (zmarłym), żonie zaginionego:			
ślubnym, nieślubnym dzieciom poległego (zmarłego, zaginionego):			
rodzicom, dziadkom poległego (zmarłego, zaginionego):			
Razem:			

*) Poleca się w aby powyższe wsparcie, o ile jest ono już płatne, wypłacił zaraz, zaś dalsze wsparcia wypłacał w ratach miesięcznych, z góry, zapadających dnia 1. każdego miesiąca do rąk zamieszkałego (tej) w za okazaniem arkusza płatniczego i za nicostemplowanym potwierdzeniem odbioru, ewentualnie zapomocą przekazu pocztowego. nie przyznaje się wsparcia ponieważ

Polecenie dla kancelaryi:

Należy sporządzić: arkusz płatniczy, przekaz kasowy i ^{dwa}/_{trzy} zawiadomienia.
 Arkusz płatniczy należy doręczyć uprawnionemu do pobierania pocztą «do rąk własnych», przekaz kasowy przesłać Z zawiadomień należy jeden egzemplarz złożyć do tutejszego katastru kartkowego przesłać krajowej komisji zasiłkowej w drugi przesłać w trzeci w , dnia 191

Przewodniczący:

U W A G A.
 *) Jeśli jest więcej uprawnionych do pobierania, należy sporządzić dla każdego osobne orzeczenie i należy w tym celu użyć arkuszy wkładowych według wzoru na tej stronie.

Sporządzono:	
Skolacyonowano:	
Wysłano:	

Wzór B.

**Wsparcia państwowe stosownie do § 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia
12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.**

Przekaz kasowy Nr.

Imię i nazwisko, stopień wojskowy i oddział wojskowy (zakład) inwalidy, poległego (zmarłego), zaginionego:					
Rok urodzenia:		Dzień, miesiąc i rok superarbitrowania:			
Gmina przynależności, powiat i kraj:		Niezdolność do zarobkowania w procentach:			
		Dzień, miesiąc i rok śmierci, zaginięcia:			
Imię i nazwisko i gmina miejsca pobytu, powiat i kraj osoby uprawnionej do pobierania:					
Następujące wsparcia państwowe przyznaje się wymienionym poniżej osobom począwszy od 191....., a mianowicie:		Na rok:		Na miesiąc	
		K	h	K	h
inwalidzie:					
jego żonie:					
jego ślubnym, nieślubnym dzieciom:					
jego rodzicom, dziadkom:					
wdowie po poległym (zmarłym), żonie zaginionego:					
ślubnym, nieślubnym dzieciom poległego (zmarłego, zaginionego):					
rodzicom, dziadkom poległego (zmarłego, zaginionego):					
Razem:					

Poleca się w
aby powyższe wsparcie w kwocie koron
..... halerzy *), o ile jest ono już płatne, wypłacił zaraz, zaś dalsze
wsparcia wypłacił w ratach miesięcznych z góry, zapadających dnia 1. każdego mie-
siąca do rąk zamieszkałego (łej) w
za okazaniem arkusza płatniczego i za nieostemplowaniem potwierdzeniem odbioru, ewen-
tualnie za pomocą przekazu pocztowego.

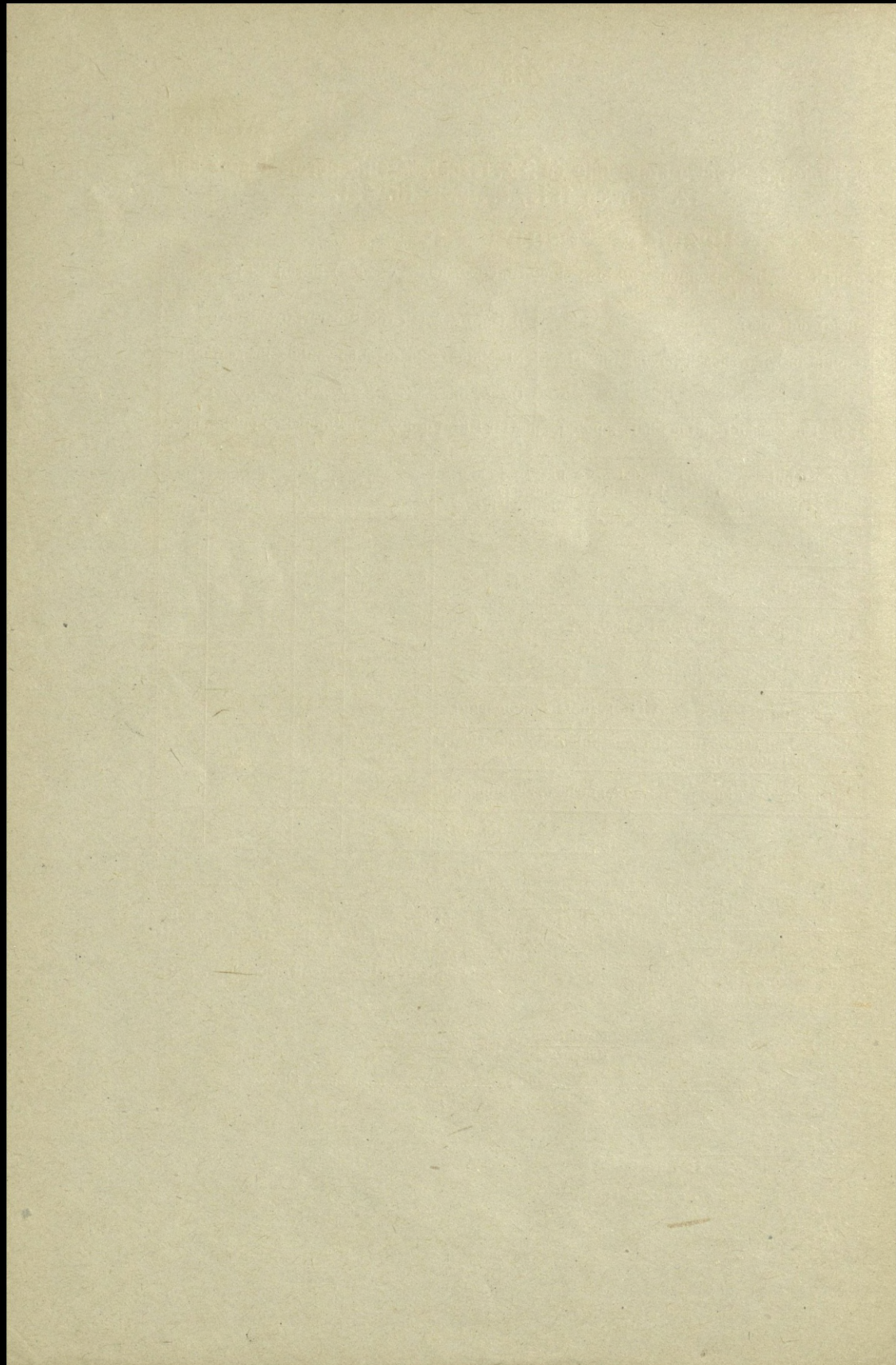
Powiatowa
Krajowa komisya zasiłkowa.

....., dnia 191.....

Przewodniczący:

*) Napisać w słowach!

Format papieru: 34 x 21 cm.

**Wsparcia państwowe stosownie do § 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia
12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.**

Arkusz płatniczy Nr.

Imię i nazwisko, stopień wojskowy i oddział wojskowy (zakład inwalidy, poległego, (zmarłego), zaginionego:				
Rok urodzenia:	Dzień, miesiąc i rok superarbitrowania:			
Gmina przynależności, powiat i kraj:	Niezdolność do zarobkowania w procentach:			
	Dzień, miesiąc i rok śmierci, zaginięcia:			
Imię i nazwisko i gmina miejsca pobytu, powiat i kraj osoby uprawnionej do pobierania:				
Następujące wsparcia państwowe przyznaje się wymienionym poniżej osobom począwszy od 191....., a mianowicie:	Na rok:		Na miesiąc:	
	K	h	K	h
inwalidzie:				
jego żonie:				
jego ślubnym, nieślubnym dzieciom:				
jego rodzicom, dziadkom:				
wdowie po poległym (zmarłym), żonie zaginionego:				
ślubnym, nieślubnym dzieciom poległego (zmarłego, zaginionego):				
rodzicom, dziadkom poległego (zmarłego, zaginionego):				
Razem:				

Poleca się w
aby powyższe wsparcie w kwocie koron
..... halerzy*), o ile jest ono już płatne, wypłacić..... zaraz, zaś dalsze
wsparcia wypłacać..... w ratach miesięcznych z góry, zapadających dnia 1. każdego mie-
siąca, do rąk zamieszkałego (tej) w
za okazaniem arkusza płatniczego i za nieostemplowaniem potwierdzeniem odbioru, ewen-
tualnie za pomocą przekazu pocztowego.

.....
nie przyznaje się wsparcia, ponieważ

Od powyższego orzeczenia niema odwołania.

Powiatowa
Krajowa komisya zasiłkowa.

....., dnia 191.....
Przewodniczący:

*) Wyrazić w słowach!
Format papieru: 34 x 21 cm.

Wzór D.

**Wsparcia państwowe stosownie do § 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia
12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.**

Arkusz płatniczy Nr. powiatowej komisji zasiłkowej w

Potwierdzenie.

Potwierdzam, że otrzymałem w dniu dzisiejszym tytułem państwowych
wsparcie za czas od do
kwotę K h, mówię
koron h.

....., dnia 191.....

Podpis strony:

.....

Format papieru: 34 × 21 cm.

**Wsparcia państwowe stosownie do § 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia
12. czerwca 1915, Dz. u. p. Nr. 161.**

Zawiadomienie

powiatowej komisyi zasiłkowej
krajowej

Nr. przekazu kasowego.

Imię i nazwisko, stopień wojskowy i oddział wojskowy (zakład) inwalidy, poległego, (zmarłego), zaginionego:				
Rok urodzenia:	Dzień, miesiąc i rok superarbitrowania:			
Gmina przynależności, powiat i kraj:	Niezdolność do zarobkowania w procentach:			
	Dzień, miesiąc i rok śmierci, zaginięcia:			
Imię i nazwisko i gmina miejsca pobytu, powiat i kraj osoby uprawnionej do pobierania:				
Następujące wsparcia państwowe przyznaje się wymienionym poniżej osobom począwszy od 191....., a mianowicie:	Na rok:		Na miesiąc:	
	K	h	K	h
inwalidzie:				
jego żonie:				
jego ślubnym, nieślubnym dzieciom:				
jego rodzicom, dziadkom:				
wdowie po poległym (zmarłym), żonie zaginionego:				
ślubnym, nieślubnym dzieciom poległego (zmarłego, zaginionego):				
rodzicom, dziadkom poległego (zmarłego, (zaginionego):				
Razem:				

Imię i nazwisko, miejsce pobytu
uprawnionego do pobierania:

Miejsce wypłaty:

Data orzeczenia:
i zawiadomienia:

Format papieru: 17 × 21 cm.

Do formularzy zawiadomień należy używać trwałego gatunku papieru.

Wzór F.

Kraj koronny
Władza reprezentacyjna

Wsparcia państwowe stosownie do § 2.
rozporządz. ces. z dnia 12. czerwca 1915,
Dz. u. p. Nr. 161.

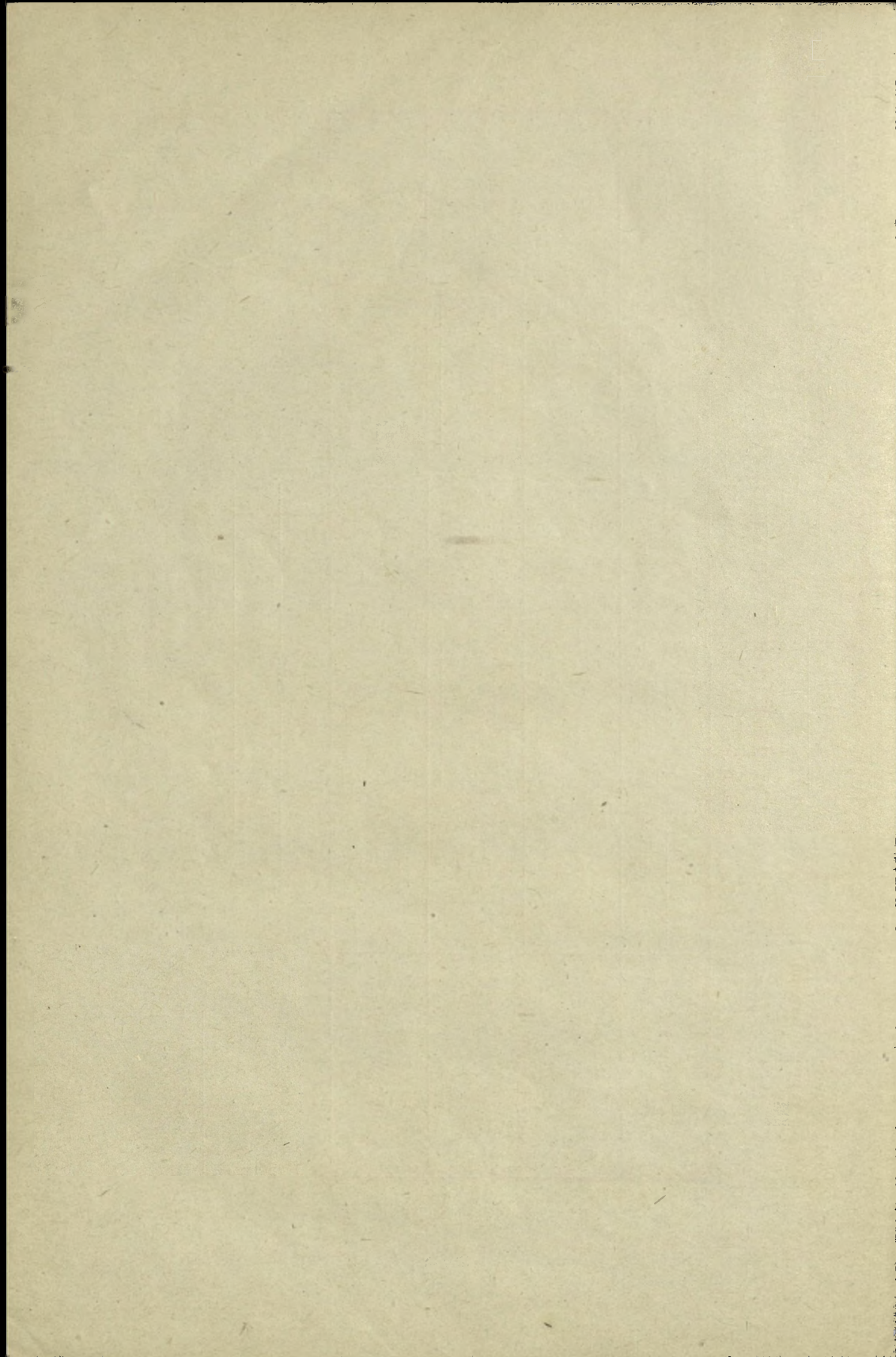
Przeгляд kasowy

za miesiąc 191

Rubryka	W y d a t k i		Suma
	w miesiącu	w poprzednich miesiącach roku	
Wsparcia państwowe	Po odliczeniu zwrotów w myśl punktu 11. rozp. min. z dnia 28. września 1915, Dz. u. p. Nr. 288	Po odliczeniu zwrotów w myśl punktu 11. rozp. min. z dnia 28. września 1915, Dz. u. p. Nr. 288	
Inne wydatki			

....., dnia 191

Format papieru 31 × 21 cm.

TREŚĆ.

Część pierwsza.

O zasiłkach w ogólności.

ROZDZIAŁ I.

Warunki przyznania zasiłku ze względu na osobę powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacyi.

	Str.
W ogólności	3
Obywatelstwo austriackie	3
Internowani w nieprzyjacielskim kraju	4
Zadośćuczynienie obowiązkowi służby prezencyjnej	4
Ćwiczenia wojskowe	
Zasiłek na utrzymanie, a ulgi wojskowe	5
Sprawdzenie tytułu przyznania ulgi	7
Ochotnicy	8
Legioniści	9
Ochotnicze oddziały Hucułów i Rumunów	13
Ochotnicze oddziały strzelców	13
Ochotnicze oddziały kolarzy	14
Oficerowie i podoficerowie	14
Pospolitycy urodzeni w latach 1873—1896	16
Pospolitycy uprowadzeni przez nieprzyjaciela	16
Pospolitycy zatrudnieni przy pociągach dla chorych	16
Pospolitycy należący do wojskowych korporacyi	17
Świadczenia wojenne	17

DODATEK.

służbie wojskowej.

W ogólności	20
a) Wspólna siła zbrojna	20

	Str.
Czas trwania służby prezencyjnej	20
Czas trwania służby w rezerwie i rezerwie zapasowej	21
Zatrzymanie względnie powołanie rezerw	21
Ulgi wojskowe	22
b) Obrona krajowa	23
Czas trwania służby prezencyjnej	23
Czas trwania służby w rezerwie i rezerwie zapasowej	24
Zatrzymanie względnie powołanie rezerw	24
c) Pospolite ruszenie	24
Czas trwania służby	24
Obowiązek służby a) oficerów pszeniesionych w stan spoczynku	25
b) korporacyi wojskowych	25
c) żandarmeryi straży skarbowej	26
Zwolnienie od służby	26
Zgłaszający się dobrowolnie	26
Zapowiedzenie pospolitego ruszenia	26
Przegląd t. zw. »Musterung«	26
Pospolitycy niezdatni do służby wojskowej	26
Pospolitycy ochotnicy	27

ROZDZIAŁ II.

Kto jest uprawniony do poboru zasiłku na utrzymanie.

W ogólności	28
Zawarcie małżeństwa podczas służby wojskowej wskutek mobilizacyi	28
Żona rozwiedziona	29
Dzieci urodzone po dniu wstąpienia do służby powołanego	29
Dzieci urodzone po śmierci lub zaginięciu powołanego	29
Pasierbowie	30
Dzieci adoptowane	30
» przybrane	30
Ojczym i macocha	31
Rodzice adoptujący	31
» przybrani	31
Matka i ślubny ojciec nieślubnej matki powołanego	32
Matka nieślubna ślubnego ojca powołanego	32
Dzieci nieślubne urodzone po dniu wstąpienia do służby powołanego	32
Dzieci nieślubne żony powołanego	33
Dzieci nieślubne matki obywatelki austriackiej, a ojca poddanego niemieckiego i odwrotnie	33
Członkowie rodziny, którzy pochodzą z izraelskich małżeństw rytualnych lub w nich żyją	33

ROZDZIAŁ III.

Warunki przyznania zasiłku ze względu na stosunki majątkowe powołanego do służby wojskowej wskutek mobilizacyi i członków jego rodziny.

	Str.
W ogólności	35
Wykonywanie robót rolnych za wynagrodzeniem	37
Uboyczny zarobek żony	38
Zasiłek a wsparcie ubogich	38
Robotnicy salinarni. Zaopatrzenie dla pozostałych po robotnikach salinarnych rodzin a zasiłki wojskowe	38
Robotnicy i personal pomocniczy austriackich kolei państwowych	39

ROZDZIAŁ IV.

Wysokość zasiłku.

Dodatek czynszowy	40
Dodatkowe przyznanie dodatku czynszowego	41
Przeznaczenie dodatku czynszowego	42
Wysokość wymiaru według wojskowego przemarszowego	42
Postępowanie przy wymiarze zasiłku z ułamkami	44
Dzieci poniżej ośmiu lat	44

ROZDZIAŁ V.

Zarobek dzienny powołanego.

W ogólności	46
Obliczanie przeciętnego zarobku	46

ROZDZIAŁ VI.

Czas, za który należy się członkom rodziny powołanego zasiłek na utrzymanie.

W ogólności	48
Przyznawanie zasiłków członkom rodziny żołnierzy obowiązanych do służby prezencyjnej do 31. grudnia, a urlopowanych w czasie pokoju już 1. października	49
Wypadki wstrzymania zasiłku	49
Wstrzymanie zasiłku w razie powrotu powołanego	50
Urlopy i niezawinione przerwy	50
Dezercya — wyrok sądowy	52
Wstrzymanie zasiłku z powodu śmierci względnie zaginięcia powołanego	52
Zaopatrzenie wojskowe	53
Dzień śmierci powołanego	53

Niewola powołanego	53
Samobójstwo powołanego	54
Wstrzymanie zasiłku z powodu nienależnego wymiaru	54
Wstrzymanie zasiłku, jeżeli zajdą okoliczności, wykluczające dalszy pobór	54
Dalsza wypłata zasiłków	54
Inwalidzi — oznaczenie ich zdolności do zarobkowania	56
Wypłata zasiłku obok pensyi inwalidy	57
Potwierdzenie gminy co do stanu majątkowego inwalidy	57
Zarządzenie dalszej wypłaty zasiłku członkom rodziny inwalidy	58
Dalsza wypłata zasiłku mimo upływu sześciomiesięcznego terminu po śmierci lub zaginięciu powołanego	59
Zarządzenie dalszej wypłaty członkom rodziny zmarłego, względnie zaginionego żołnierza mimo upływu sześciomiesięcznego terminu	59
Dalsza wypłata zasiłku, a pociągnięci do osobistych usług	60
Dalsza wypłata, a dodatkowe asygnowanie zasiłku	60
Wstrzymanie dalszej wypłaty zasiłków	61
Dalsza wypłata zasiłków w Bośni Hercegowinie	61

ROZDZIAŁ VII.

O dobrowolnych datkach i zaliczkach.

W ogólności	62
Datki dobrowolne	62
Dobrowolne zwolnienie z czynszu na czas wojny	63
Zaliczki	63
Prawo ściągania zaliczek	64
Fundusz wdów i sierot, ubezpieczenie wojenne	64
Sekcja wojskowa Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie	64
Zaliczki udzielane przez Starostwa	64
Uprawnieni do poboru zasiłków z własnego powiatu (ad 1) —	65
Duplikaty arkuszy płatniczych	65
Uprawnieni do poboru zasiłku z obcego powiatu (ad 2)	67

ROZDZIAŁ VIII.

Postępowanie przy zgłaszaniu się o zasiłek.

Kto jest uprawniony do wniesienia zgłoszenia o zasiłek	68
Kiedy upływa termin do zgłoszenia zasiłku	68
Gdzie należy zgłaszać się o zasiłek	68
W jaki sposób należy wносить zgłoszenie o zasiłek	69
Obowiązki gminy ze względu na wniesione zgłoszenie	70

	Str.
Obowiązki Komisji zasiłkowej ze względu na wniesione zgłoszenie	70
Mężowie zaufania	70

ROZDZIAŁ IX.

Rodzaje, zakres działania, skład, kompetencja Komisji zasiłkowych.

Rodzaje Komisji zasiłkowych	72
Skład Komisji zasiłkowych	72
Orzeczenie Komisji — przedstawienia — zażalenia	73
Kompetencja Komisji zasiłkowych	73
Zmiana zwyczajnego miejsca zamieszkania członków rodziny powołanego	74
Uchodźcy	74
Rodziny zmobilizowanych obywateli austriackich, mające zwyczajną siedzibę na Węgrzech	76
Rodziny zmobilizowanych obywateli węgierskich, mające zwyczajną siedzibę w Austrii	77
Rodziny zmobilizowanych osób przynależnych do Bośni i Hercegowiny, mające zwyczajną siedzibę w Austrii względnie na Węgrzech	77
Rodziny zmobilizowanych obywateli austriackich lub węgierskich, mające zwyczajną siedzibę w Bośni i Hercegowinie	77
Rodziny Legionistów przynależnych do Węgier	78
Przesiedlenie się rodzin zmobilizowanych obywateli węgierskich z zagranicy do Austrii po powstaniu ich prawa do zasiłku	78
Przesiedlenie się rodzin zmobilizowanych obywateli węgierskich lub austriackich z Węgier do Austrii po powstaniu ich prawa do zasiłku	79
Przeniesienie się członków rodziny powołanego z zagranicy do Monarchii	79
Przesiedlenie się członków rodziny powołanego z kraju za granicę	80
Krajowa Komisja zasiłkowa jako urząd ewidencyjny	81
Wykazy dezertarów	1
» zmarłych	81
» robotników	82

ROZDZIAŁ X.

Wyplata przyznanych zasiłków.

W jakiej formie wydaje się orzeczenia	83
Odbiorca wypłaty	84
Termina wypłaty zasiłków	84

Miejsce wypłaty zasiłków	85
Podjejmowanie zasiłków w kasie osobiście	85
Pobieranie zasiłków przez pełnomocników	86
Arkusze płatnicze	86
Pobieranie zasiłków pocztą	87
Zwracanie otrzymanych zasiłków	87

Część druga.

O wsparciach w ogólności.

ROZDZIAŁ I.

O wsparciach w ogólności i warunkach ich przyznania.

W ogólności	91
Kto może wsparcie otrzymać	92
Obywatelstwo austriackie	94
Inwalidzi	95
Niedostatek	96
Wsparcie i pensya inwalidy	96
Powołani do osobistych usług	97
Cywilni funkcyonaryusze państwowi	97
Strażnicy skarbowi	98
Żandarmi	98

ROZDZIAŁ II.

Wysokość wymiaru wsparć.

Wysokość wsparć	100
---------------------------	-----

ROZDZIAŁ III.

Czas, za który można wypłacać wsparcia.

Odkąd można przyznać wsparcie	103
Wstrzymanie wsparć	104
Wstrzymanie wsparć i nowy wymiar	104

ROZDZIAŁ IV.

Postępowanie przy wnoszeniu próśb o wsparcie.

W ogólności	106
Zakres czynności naczelnika gminy	106
Zakres czynności Komisji zasiłkowej	108

ROZDZIAŁ V.

Zakres działania i kompetencya Komisji zasiłkowych.

Orzeczenie Komisji	111
Ewidencya przyznanych wsparć	111

ROZDZIAŁ VI.

Wyplata przyznanych wsparć 113

Część trzecia.

A.

Str.

Ustawa z dnia 26. XII. 1912 Dz. u. p. Nr. 237, dotycząca zasiłku na utrzymanie dla rodzin osób, powołanych do służby wskutek mobilizacyi 117

Rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa obrony krajowej z dnia 28. XII. 1912 Dz. u. p. Nr. 238 117

Wzory 137

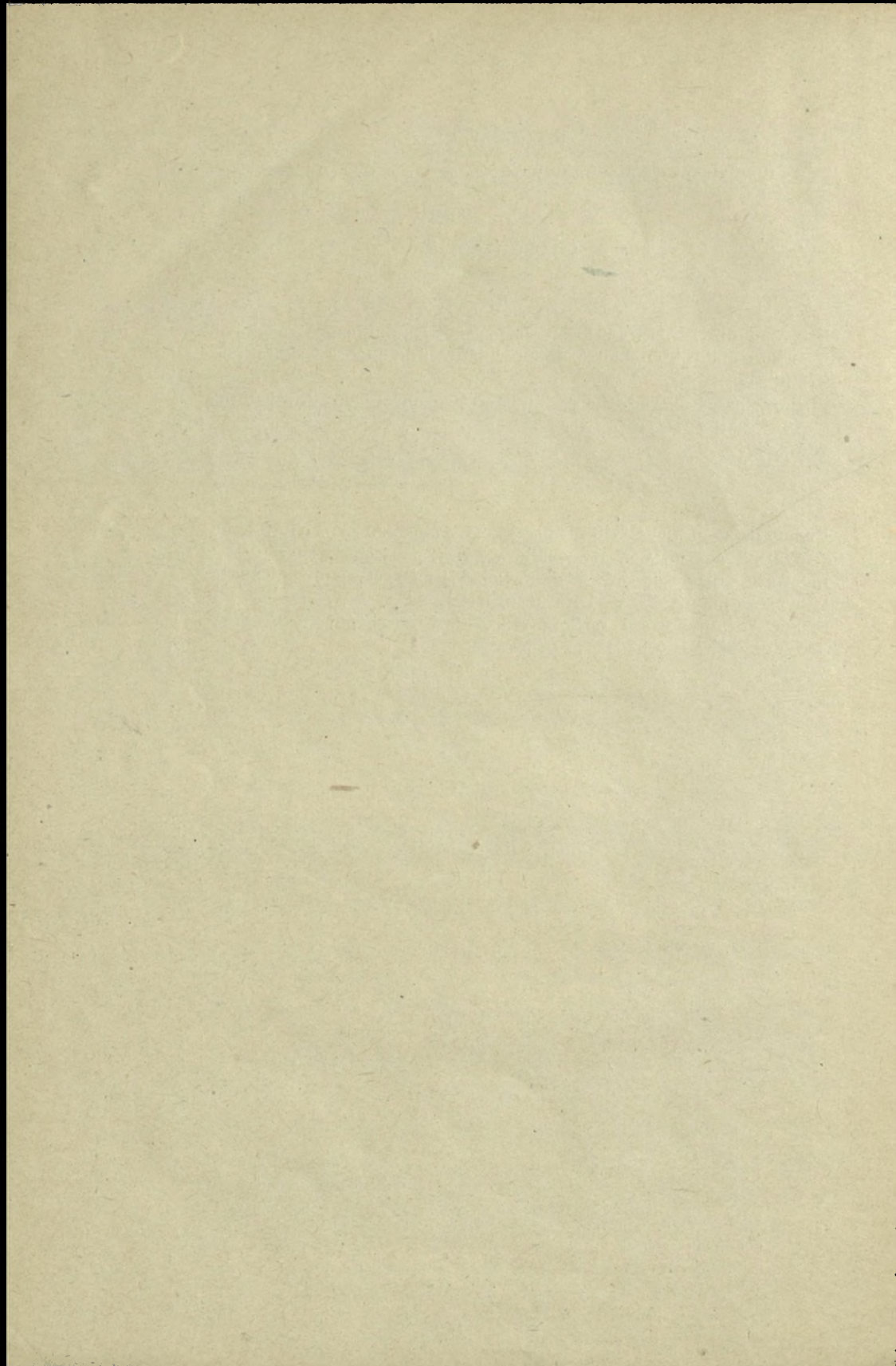
B.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 12. VI. 1915 Dz. u. p. Nr. 161, dotyczące dalszej wypłaty zasiłków i przyznawania wsparć 151

Pierwsze rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa obrony krajowej z dnia 12. VI. 1915 Dz. u. p. Nr. 162 151

Drugie rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa obrony krajowej z dnia 28. IX. 1915 Dz. u. p. Nr. 288 151

Wzory 167

INDEKS*).

A.

- Adopcya 30, 31.
Arkusz płatniczy 86, 114, 132, 134,
147, 161, 175.
Asygnowanie 128.
Awiza 129, 178.
Bośnia i Hercegowina 61, 77, 118,
119.
Cesya 62, 121.
Ćwiczenia 4, 118.
Cywilny 97.
Czas 48, 103, 122, 133.
Czynsz 40, 42, 63, 92, 120.
Dalsza wypłata 54, 58, 60.
Datek dobrowolny 62.
Datek sustentacyjny 15.
Dezercya 52, 81, 122, 164.
Dobrowolne datki 62.
Dochodzenia 36, 69, 126, 159, 160.
Dochód 36, 94, 119.
Dodatek 40, 42, 92, 96, 120.
Dokument 108.
Druki 130.
Duplikaty 65.
Dzieci 29, 32, 33, 44, 92, 118, 119.
Egzekucya 62, 124.
Ewidencya 81, 111, 128, 161.
Fundusz 64.
Funkcjonaryusz 97.
Generał-Gubernator 11.
Gmina 70, 135.
Gospodarstwo 119.
Huculi 13.
Internowani 4.
Inwalida 12, 56, 58, 93, 95.
Izraelici 33.
Jednorocznici 8, 49.
Kalka 132.
Kasa 54, 85, 132, 133.
Kataster 129.
Kolarze 14.
Ko ejarze 61.
Komenda obwodowa 11.
Komenda oddziału uzupełniają-
cego 95.
Komenda oddziału wojskowego
96.
Komenda wojskowa 57, 95, 107.
Komisyje superarbitryjne 57, 94,
95, 107.
Komisyja zasiłkowa 68, 70, 72, 108,
126, 127, 130.
Kompetencyje 73, 110.
Konsulaty 68.
Korporacyje 17, 25.
Korpusy mieszczkańskie 17.
Korpusy strzeleckie 17.
Koszta leczenia 96, 119, 159.
Koszta wychowania 96, 119, 159.

*) Podane liczby oznaczają strony.

- Kwit 63, 85, 130, 139.
 Legioniści 4, 9, 78.
 Lekarz 95, 108, 153.
 Likwidatura wojenna 15.
 Macocha 31.
 Małorolni 36.
 Małżeństwo 28, 164.
 Matka 32, 118.
 Mężowie zaufania 70, 135.
 Miejsce wypłaty 85,
 Miejsce zamieszkania 74.
 Mieszkanie 40, 42, 63, 92, 11
 Mobilizacja 3, 117, 131.
 Musterung 4, 26.
 Naczelnik gminy 69, 106, 135.
 Naczelny Komitet narodowy 64.
 Niedostatek 95, 96, 159, 164.
 Nienależny wymiar 54.
 Niewola 53.
 Niezdolność 153.
 Obdłużenie 36.
 Obowiązek wojskowy 3.
 Obrona krajowa 23,
 Obszar 36.
 Obywatelstwo 3, 77, 94, 117, 154,
 164.
 Ochotnicy 8, 26, 27.
 Odbicie 132.
 Odbiorca 84, 113, 131, 132, 157.
 Oficerowie 14, 25, 158.
 Ojciec 32.
 Ojczym 31.
 Opinia 57.
 Organa pomocnicze 130.
 Orzeczenie 73, 83, 111, 127, 144,
 160, 172.
 Ośm lat 44.
 Pasierbowie 30.
 Pełnomocnik 79, 86,
 Pensya 57, 96, 165.
 Pielęgnacja 96, 119, 159.
 Pisarz 69.
 Pociągi dla chorych 16.
 Poczta 79, 83, 85, 87, 114, 133.
 Poddani niemieccy 19, 33.
 Podejmowanie 85, 86.
 Podoficerowie 14, 92, 96, 158.
 Portoryum 136.
 Pospolity 16, 17, 26.
 Pospolite ruszenie 3, 24, 117.
 Potwierdzenie 57, 134, 152, 161, 177.
 Powołanie 21, 24.
 Powrót 50, 123, 134, 164.
 Pożywienie 96, 11 .
 Prośby o wsparcie 169.
 Przeciętny 46, 121.
 Przedstawienie 73.
 Przegląd 4, 26.
 Przegląd kasowy 134, 145, 163, 179.
 Przekaz kasowy 113, 132, 133, 134,
 146, 161, 173.
 Przemarszowe 42, 120.
 Przemysł 37.
 Przemysłowcy 36, 119.
 Przewodniczący 72, 127.
 Przodkowie 118.
 Przybory kancelaryjne 130.
 Przybrane dzieci 30.
 Przybrani rodzice 31.
 Przysięga 10.
 Reklamacye 6.
 Reklamowani 5.
 Rezerwa 21, 24, 117, 118.
 Rezerwa zapasowa 21, 24, 117, 118.
 Robotnicy 38, 82.
 Roboty rolne 37.
 Rodzeństwo 118.
 Rozbrojenie 123.
 Rozwiązanie 130.
 Rozwód 29.
 Rumuni 13.
 Rytualni 34.
 Salinarni 38.
 Samobójstwo 54.
 Samodzielni 36, 119.
 Ściąganie 64.
 Sieroty 64, 92, 164.
 Siła pomocnicza 36.
 Służba prezencyjna 3, 4, 20, 23,
 117, 158.
 Służba wojskowa 20.
 Spisy 135.
 Starostwo 65, 135.
 Stempel 69, 136.

- Stosunki gospodarcze 36.
 Strażnicy 98.
 Strzelcy 13.
 Superarbitryum 57, 94, 107.
 Świadczenie wojenne 3, 17, 60, 82, 97.
 Szeregowcy 92, 158.
 Termin 59, 68, 84.
 Teściowie 118
 Ubezpieczenie 64.
 Uboczny zarobek 38.
 Ubrania 96.
 Uchodźcy 74.
 Ulgi 4, 22.
 Ułamki 44.
 Uprawnieni 35.
 Urowadzeni 16.
 Urlopy 50.
 Uszczerbek 119.
 Uzupelnienie 87.
 Wartość 36.
 Warunki 3, 91.
 Wdowy 64, 164.
 Węgry 76, 77, 78, 79, 119.
 Wnoszenie 106.
 Wsparcie 38, 91, 96, 120, 154.
 Wspólne gospodarstwo 36, 120.
 Wstrzymanie 49, 61, 104, 128, 163.
 Wydatki 130, 134, 162.
 Wykazy 81, 82.
 Wymiar 51, 104.
 Wyplata 83, 113.
 Wyrok sądowy 52, 122, 164.
 Wysokość 12, 40, 100, 121, 155.
 Zaginięcie 52, 59, 122.
 Zagranica 79, 80.
 Zaliczki 63, 64, 66, 124.
 Żandarmerya 26, 98.
 Zaopatrzenie 53.
 Zapowiedzenie 26.
 Zarobek dzienny 46, 119.
 Zarobek uboczny 38.
 Zarobkowanie 123.
 Zastaw 62, 124.
 Zastępcy 73, 127
 Zawiadomienie 129, 145, 178.
 Zażalenie 73.
 Zdolność do zarobkowania 56, 95, 107, 109, 164.
 Zgłoszenie 68, 125, 141,
 Zmarli 81.
 Żołnierze 92, 158.
 Żona 29, 38, 92, 94, 118.
 Zwierzchność gminna 125, 159.
 Zwolnienie 26.
 Zwroty 87, 114, 162.
 Żydzi 33.

B. Ustawy, rozporządzenia cesarskie i rozporządzenia ministeryalne.

	Str.
30. IX. 1857. Dz. u. p. Nr. 198	71.
15. XI. 1867. Dz. u. p. Nr. 131	104.
27. XII. 1875. Dz. u. p. Nr. 158	102.
25. V. 1883. Dz. u. p. Nr. 78	104.
21. IX. 1899. Dz. u. p. Nr. 176	44.
10. VI. 1902. Dz. u. p. Nr. 124	83.
20. VI. 1907. Dz. u. p. Nr. 150	26.
10. I. 1911. Dz. u. p. Nr. 9	83.
26. XII. 1912. Dz. u. p. Nr. 236	17.
28. XII. 1912. Dz. u. p. Nr. 238	58, 60.
1. I. 1914. Dep. XVI. L. 1959/13	43.
25. VIII. 1914. Dep. XVII. L. 063	77.

	Str.
8. IX. 1914. Dz. u. p. Nr. 242	64.
13. IX. 1914. Dep. XVII. L. 1681	74.
3. X. 1914. Dep. XVII. L. 1887	74.
10. XI. 1914. Dep. XVII. L. 3611	17.
12. XI. 1914. Dz. u. p. Nr. 275	104.
13. XI. 1914. Dep. XVII. L. 3612	16.
14. XI. 1914. Dz. u. p. Nr. 326	97.
18. XI. 1914. Dep. XVII. L. 1530	4.
19. XI. 1914. Dep. XVII. L. 2565	8.
7. XII. 1914. Dep. XVII. L. 3985	42.
7. XII. 1914. Dep. XVII. L. 4883	16.
11. XII. 1914. L. 11.698/II (Dziennik rozp. obrony kraj. 101)	9.
2. I. 1915. Dep. XVII. L. 3838 ex 1914	49.
2. I. 1915. Dep. XVII. L. 5528 ex 1914	5, 8.
9. I. 1915. Dep. XVII. L. 4508 ex 1914	80.
22. I. 1915. (Wiener Zeitung 6. II. 1915)	57, 95.
31. I. 1915. Dep. XVII. L. 301	36, 40, 62, 73, 87.
2. II. 1915. Dep. XVII. L. 1677 ex 1914	85.
15. II. 1915. Dep. XVII. L. 5787 ex 1914	18, 82.
19. II. 1915. Dep. XVII. L. 1750	53.
19. II. 1915. Dep. XVII. L. 2894	54.
20. II. 1915. Dep. XVII. L. 1549	30, 31.
23. II. 1915. Dep. IX. Nr. 202	103.
24. II. 1915. Dep. XVII. L. 1804	10, 78.
19. III. 1915. Dep. XVII. L. 4973	13, 78.
22. III. 1915. Dep. XVII. L. 5230	30, 31.
24. III. 1915. Dep. XVII. L. 4930	29, 32, 45.
31. III. 1915. Dep. XVII. L. 2158	80.
31. III. 1915. Dep. XVII. L. 5142	53.
22. IV. 1915. Dep. XVII. L. 2912	69.
22. IV. 1915. Dep. XVII. L. 7974	37.
26. IV. 1915. Dep. XVII. L. 2491	19.
27. IV. 1915. Dep. XVII. L. 4845	30, 31.
5. V. 1915. Dep. XVII. L. 93 2	64.
11. V. 1915. Dep. XVII. L. 4138	10.
19. V. 1915. Dep. XVII. L. 9606	16.
23. V. 1915. Dep. XVII. L. 10568	13.
27. V. 1915. Dep. XVII. L. 9040	86.
31. V. 1915. Dep. XVII. L. 11246	74.
12. VI. 1915. Dz. u. p. Nr. 162	55.
25. VI. 1915. Dep. XVII. L. 12238	52.
6. VII. 1915. Dep. XVII. L. 9739	52, 81.
22. VII. 1915. Dep. XVII. L. 12164	32.
31. VII. 1915. Dep. XVII. L. 10383	14.
14. VIII. 1915. 11887/2 St. dod. 44/15	15.
6. IX. 1915. Dep. XVII. L. 15814	63.

	Str.
10. IX. 1915. Dep. XVII. L. 11625	74.
24. IX. 1915. Dep. XVII. L. 12516	19.
25. IX. 1915. Dep. XVII. L. 9572	64.
28. IX. 1915. Dz. u. p. N. 288	55.
7. X. 1915. Dep. XVII. L. 40643	82.
24. X. 1915. Dep. XVII. L. 5855	78.
4. XI. 1915. Dep. XVII. L. 8800	16.
4. XI. 1915. Dep. XVII. L. 16717	5.
19. XI. 1915. Dep. XVII. L. 14621	76.
19. XI. 1915. Dep. XVII. L. 20173	79.
19. XI. 1915. Dep. XVII. L. 21310	110.
8. XII. 1915. Dep. XVII. L. 25588	36.
11. XII. 1915. Dep. XVII. L. 19591	16.
24. XII. 1915. Dep. XVII. L. 25391	30, 31.
29. XII. 1915. Dep. XVII. L. 25460	28.
8. I. 1916. Dep. XVII. L. 26380 ex 1915	49.
18. I. 1916. Dz. u. p. Nr. 18	17.
3. II. 1916. Dep. XVII. L. 27280	10.
11. II. 1916. Dep. XVII. L. 478	30, 31, 33, 38, 40, 46.
18. II. 1916. Dep. XVII. L. 4424	98.
14. III. 1916. Dep. XVII. L. 1342	32.
31. III. 1916. Dep. XVII. L. 7698	14.
3. IV. 1916. Dep. XVII. L. 27781	81.
2. V. 1916. Dep. XVII. L. 8308	33.
11. V. 1916. Dz. u. p. Nr. 135	44.
11. V. 1916. Dep. XVII. L. 14073	98.
12. V. 1916. Dep. XVII. L. 10663	29, 42, 45, 49, 103.
20. VI. 1916. Dep. XVII. L. 15887	45.
23. VI. 1916. Dep. XVII. L. 92a	38.
8. VII. 1916. Dep. XVII. L. 16178	103.
10. VII. 1919. Dep. XVII. L. 10376	61.
3. VIII. 1916. Dep. XVII. L. 9835	39.

C. Okólniki Prezydium c. k. Namiestnictwa.

2. VIII. 1914. L. 782/mob.	43.
18. IX. 1914. L. 20305/pr.	77.
23. XI. 1914. L. 24129/pr.	16.
9. II. 1915. L. 25292/pr. ex 1914	16.
15. II. 1915. L. 2104/pr.	85.
5. III. 1915. L. 3003/pr.	30, 31.
6. III. 1915. L. 3114/pr.	10, 78.
19. III. 1915. L. 3949/pr.	55.
26. III. 1915. L. 4172/pr.	13, 78.
27. III. 1915. L. 4802/pr.	29, 32, 45.

	Str.
27. III. 1915. L. 4698/pr.	30, 31.
6. IV. 1915. L. 5430/pr.	53.
2. V. 1915. L. 7103/pr.	69.
2. V. 1915. L. 7104/pr.	37.
2. V. 1915. L. 7014/pr.	19.
17. V. 1915. L. 7591/pr.	30, 31.
17. V. 1915. L. 8296/pr.	64.
26. V. 1915. L. 9081/pr.	10.
26. V. 1915. L. 10058/pr.	16.
4. VI. 1915. L. 10304/pr.	13.
12. VI. 1915. L. 11156/pr.	74.
6. VII. 1915. L. 10885/pr.	86.
9. VII. 1915. L. 15076/pr.	52.
16. VII. 1915. L. 16516/pr.	32.
4. VIII. 1915. L. 18304/pr.	52, 81.
10. VIII. 1915. L. 18218/pr.	86.
24. VIII. 1915. L. 19719/pr.	14.
12. X. 1915. L. 27937/pr.	64.
30. X. 1915. L. 27936/pr.	19.
8. XI. 1915. L. 31655/pr.	78.
11. XI. 1915. L. 29107/pr.	82.
17. XI. 1915. L. 33692/pr.	5.
17. XI. 1915. L. 33693/pr.	16.
1. XII. 1915. L. 3509/pr.	79.
15. XII. 1915. L. 37383/pr.	86.
7. I. 1916. L. 38597/pr. ex 1915	36.
26. III. 1916. L. 35511/pr. ex 1915	110.
7. VII. 1916. L. 10281/pr.	36, 47.

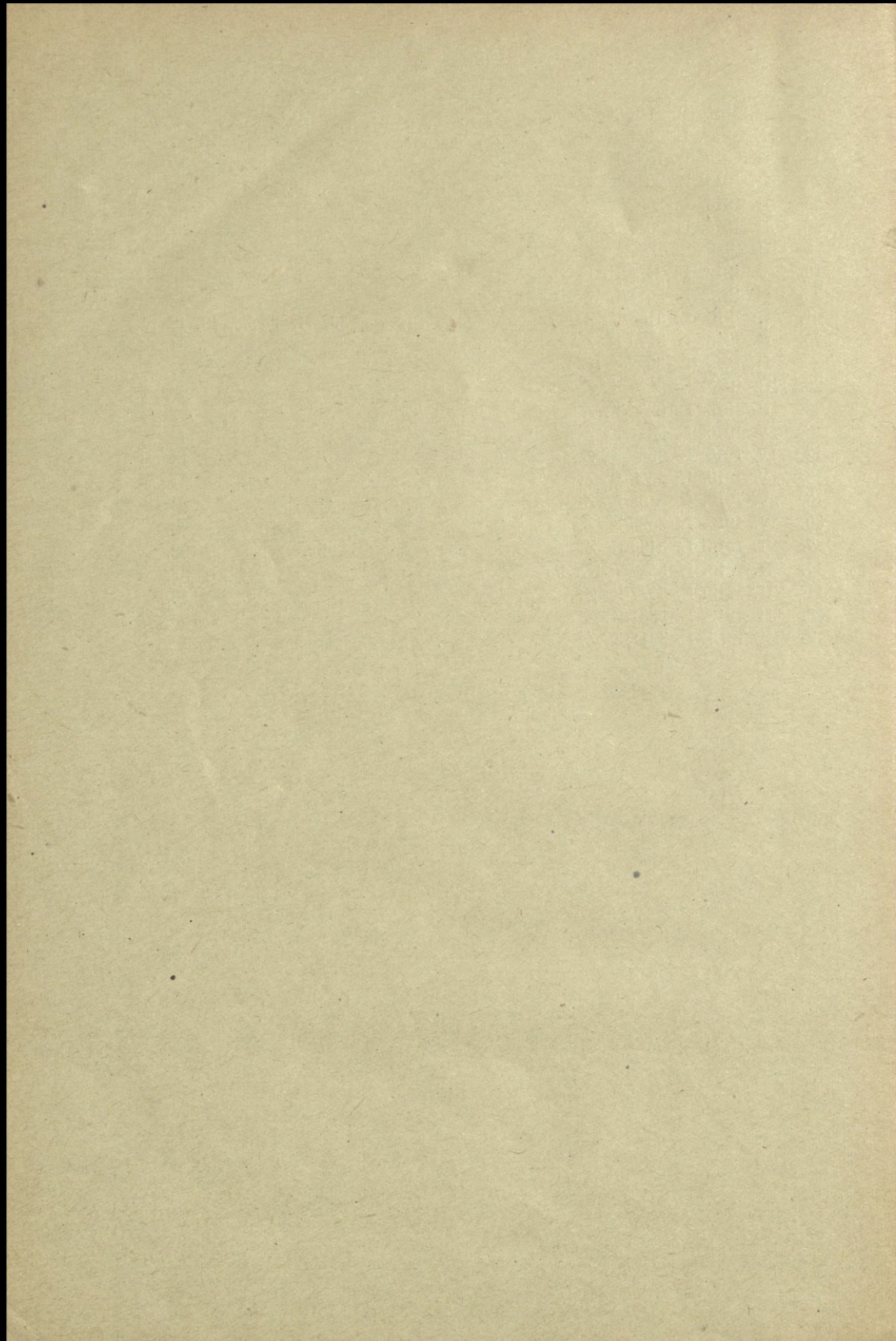
D. Okólniki c. k. Namiestnictwa.

11. I. 1916. L. 1864	28.
11. I. 1916. L. 1865	30, 31.
13. IV. 1916. L. 79470/K. Z.	84.
3. VII. 1916. L. 136206/K. Z.	45.
20. VII. 1916. L. 147791	61.

E. Okólniki krajowej Komisji zasiłkowej.

28. XI. 1914. L. 1843/K. Z.	4.
28. XI. 1914. L. 1844/K. Z.	8.
22. I. 1915. L. 1864/K. Z.	42.
23. I. 1915. L. 1895/K. Z.	5, 8.

	Stf.
23. I. 1915. L. 1904/K. Z.	49.
14. II. 1915. L. 1955/K. Z.	36, 40, 62, 73, 87.
18. II. 1915. L. 1832/K. Z.	17.
24. II. 1915. L. 2000/K. Z.	18, 82.
24. II. 1915. L. 2007/K. Z.	53.
26. II. 1915. L. 2013/K. Z.	51.
6. III. 1915. L. 1869/K. Z.	41.
10. I. 1916. L. 2419/II. K. Z.	16.
25. I. 1916. L. 3011/I. K. Z.	49.
21. II. 1916. L. 3153/K. Z.	30, 31, 33, 38, 40, 46.
25. II. 1916. L. 3175/K. Z.	64.
29. II. 1916. L. 3002/4. K. Z.	74.
26. III. 1916. L. 3198/K. Z.	98.
26. III. 1916. L. 3286/K. Z.	32.
8. IV. 1916. L. 3344/K. Z.	44.
12. IV. 1916. L. 3339/K. Z.	14.
13. IV. 1916. L. 3368/K. Z.	81.
13. V. 1916. L. 3456/K. Z.	33.
30. V. 1916. L. 3526/K. Z.	98.
7. VI. 1916. L. 3490/K. Z.	29, 42, 45, 49, 103.
11. VII. 1916. L. 3587/7. K. Z.	33.
11. VII. 1916. L. 3687/K. Z.	38.
28. VII. 1916. L. 3801/K. Z.	103.
12. VIII. 1916. L. 3911/K. Z.	39.

ŹRÓDŁA

Ustawa z 26. grudnia 1912. Dz. u. p. Nr. 237.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z 28. grudnia 1912.

Dz. u. p. Nr. 238. —

Cesarskie rozporządzenie z 12. czerwca 1915. Dz. u. p. Nr. 161.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z 12. czerwca 1915.

Dz. u. p. Nr. 162. —

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z 28. września 1915.

Dz. u. p. Nr. 288. —

Ustawy i rozporządzenia cesarskie i ministeryalne odnośnie do spraw wojskowych. —

Rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej Dep. XVII o zasiłkach i wsparciach. —

Okólniki Krajowej Komisji zasiłkowej.

» Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

» c. k. Namiestnictwa.

Staatlicher Unterhaltsbeitrag und staatliche Unterstützung von Dr. Rudolf Hornek, Magistratssekretär. Wien, 1916.

Erkenntnisse des k. k. Verwaltungsgerichtshofes zum Gesetze über den staatlichen Unterhaltsbeitrag von Dr. Rudolf Hornek, Magistratssekretär. Wien, 1916.

47859/
2

